

Rákosi Máttyás hatvanadik születésnapjának megünneplése ^[1]

Rákosi elvtárs 60. születésnapján egész népünk meg van győződve arról, hogy Rákosi elvtárs vezetésével hazánk végre a helyes útra tért. Arra az útra, amely nem más népek elnyomása és leigázása felé mutat, hanem amely a szabad és a szabadságukért s a békéért és demokráciáért küzdő népekkel együttműködve hivatott biztosítani hazánk további felemelkedését még fényesebbé, még dicsőbbé tenni a világban a magyar nevet! Ez az út, amelyen Rákosi elvtárs vezet bennünket – *Sztálin útja!* Gerő Ernő ezekkel a gondolatokkal köszöntötte Rákosi Máttyást 60. születésnapján.

[2]

Bevezetés

A fenti idézet egy népi rigmus átköltéséből származik, amely 1952. március 9-én hangzott el a Magyar Állami Operaházban Rákosi Máttyás 60. születésnapjára ünnepségeinek záróakkordjaként. Ötvennégy évvel ezelőtt egy ország ünnepelte a párt főtitkárának születésnapját, amely a fokozatosan kiépülő magyarországi személyi kultusz külsőségeiben is megnyilvánuló leglátványosabb ünnepélye volt. A hivatalos ünneppé nyilvánított esemény alkalmából a kommunista vezetés egész országra kiterjedő kampányt indított.

Az egypártrendszer létrejöttével Magyarországon az ország irányítása a kommunista párt, a *Magyar Dolgozók Pártja* (MDP) kezébe került. A hatalom egy szűk csoport kezében koncentráldott, és egy olyan terrorrendszer épült ki, amely lényegében az egész társadalmat rettegésben tartotta.

A párt és az ország első számú vezetője Rákosi Máttyás volt, aki önmagát Sztálin leghűségesebb magyarországi tanítványának hirdette és személyét a propaganda Sztálinéhoz hasonló kultusszal övezte. „Ha Rákosit mondunk - jelentette ki Gerő Ernő már 1949-ben -, akkor ez alatt a magyar népet értjük; s ha a magyar népet említjük, akkor Rákosira gondolunk.”

Rákosi, és társai a hatalmi pozíciók birtokában, személyéhez kapcsolva kialakították a *bölcs vezető, a legjobb apa, népünk bölcs vezére, az ország tanítója, minden magyar dolgozó édesapja* kultuszát. Képét Lenin és Sztálin arcképe közé függesztették, igaz, azoknál néhány centiméterrel lejjebb. A fényképeken és filmekben főként munkás és parasztemberek körében jelenítették meg, esetleg búzaföldön vagy kenyeret szelve. Nyilvános szerepléseit gondosan megtervezte, beszédeinek nyelve egyszerű, közérthető volt, bár mondanója élénkítésére szívesen használt népi szólásokat, közmondásokat. Jelszavakat, a pártpropagandában később ezerszer idézett képes kifejezéseket ő maga is alkotott, például *Tiéd az ország, magadnak építed!*, *A mi országunk nem rés, hanem erős bástya a béke frontján.*

[2]

[Képgaléria megtekintése](#) ^[2]

A pártállami ünnepségeken Sztálin és Rákosi arcképével kellett felvonulni, szónoklatokban nevük elhangzásakor fel kellett állni és ütemes taps kíséretében harsogni: *Éljen Rákosi! Éljen a Párt! Sztálin, Rákosi!* Nem tapsolni, életveszély volt. Mindez, vagyis a felállás, a vastaps és a skandalás kötelező szertartássá vált. A jelenlévők a besugóktól és az ÁVH-tól tartva egyszerűen nem mertek másként viselkedni. A Rákosi körüli vezérkultusz, a szolgálalkú tömjénezés 1952. március 9-én, Rákosi Máttyás 60. születésnapja alkalmából teljesedett ki.

1988-ban jelent meg e témakörben Nemes János könyve, aki a könyvben saját emlékeit adja közre. 1952-ben az MDP Központi Vezetőség Agitációs- és Propaganda Osztályának volt a munkatársa, így őt is bevonták a születésnap kiadványok előkészítésébe és a rendezés egyéb ügyeibe. Könyvének első fejezetében az ünnepségsorozat érdekes, különleges epizódjaira emlékezik vissza, amelyből Rákosi Máttyás portréja és egy korszak hangulata bontakozik ki, hiszen „E rendezvénysorozat kapcsán számos olyan tény ismertem meg, amely jellemző a korra, és a dicsőítés mai szemmel nem egyszerűen elképesztőnek számít, hanem komikus (vagy inkább tragikomikus?) megnyilvánulását is alkalmam volt megfigyelnem. Ezzel együtt jár, hogy a hamisítás technikáját is minden megfontolás nélkül gyakoroltuk, gyakoroltam a tevékenykedés idején, mert mély meggyőződésünk volt, hogy ilyen fontos ügyekben ez megengedett.” Egy újságíró feltehetően a kérdést a szerzőnek, vajon *szerette Rákosit?*, *Szerettem* volt a válasz. E válasz is utal arra, hogy sokan hittek neki, és voltak olyanok is, akiket lenyűgözött Rákosi politikusi személyisége, amit bizonyít a születésnapot megelőző országos készülődés is.

A mintát Sztálin 70. születésnapjának 1949. évi magyarországi megünneplése szolgáltatta, hiszen a munkafelajánlások módszere, az ajándékok tömegét bemutató kiállítás, a hangneme, a stílus, a jelzők és a hasonlatok sokasága is erre emlékeztetnek.

A készülődés már 1951 nyarán elkezdődött, amikor a Magyar Dolgozók Pártja Titkársága augusztus 29-én Rákosi Máttyás távollétében határozatot hozott a születésnap országos megünnepléséről. Az események lebonyolítására bizottságot választottak, amelynek Révai József lett a vezetője, aki a kultúra területén kizárólagos hatalommal rendelkezett. A szervezés teendőinek irányításával Horváth Márton, a KV Agitációs- és Propaganda Osztályának vezetőjét bízták meg. Az ülésen megtárgyalták és elfogadták Révai József tíz pontos javaslatát az évforduló megünneplésére. Ennek keretében szeptember 10-én a bizottság ún. rópszavazással határozatot hozott arról is, hogy három-féle Rákosi képből álló belyegsorozatot adnak ki.

A születésnap készülődés nagyszabású akciója volt az 1952. március 9-ére meghirdetett országos munkaverseny, amelyet Loy Árpád, az alberttelepi bánya sztahanovista frontmestere hirdetett meg 1952. január 29-én a bányász szakszervezet országos tanácskozásán. Az akció jelszava a *Termelj ma többet, mint tegnap*, később tömegmozgalommá szélesedett. A korabeli propaganda szerint a csatlakozással a dolgozó magyar nép *szeretetét, szívből jövő jókívánságait* fejezte ki Rákosi Máttyás iránt. A már korábban, szovjet mintára meghirdetett sztahanovista mozgalmat is felhasználva megindult a hajtsa a teljesítmények növeléséért. Az MDP KV Agitációs- és Propaganda Osztálya állandó munkaverseny-bizottságot hozott létre a pártközpontban, amely kéthetente ülésezett és rendszeresen értékelte a munkaverseny állását. A párt egyik vezető grémiuma, a Farkas Mihály vezette Szervező Bizottság szintén folyamatosan *napirenden tartotta a kérdést*, és ennek megfelelően a különböző szintű pártbizottságok beszámoltatták az üzemi bizottságokat és figyelemmel kísérték a verseny állását, a gyengébb teljesítményt pedig az ellenség munkájának minősítették.

A tömegek befolyásolását a rádió és a sajtó dicshimnusz áradata is szolgálta, amely naponta több alkalommal és több hasábon keresztül foglalkozott a témával. A napi sajtó, főként a *Szabad Nép*, a párt központi lapja heteken keresztül rendszeresen beszámolt a születésnap készülődéséről és naponta tudósítások tömkelegét zúdította az olvasókra a terven felüli vállalásokról, felajánlásokról. A *Levelezőnk jelentik* és a *Levelek a Szabad Nép postájából*, valamint a *Hazánk egy napja* című rovatok riportokat, tudósításokat, kitalált történeteket közölt a legújabb, legfrissebb és legkülönlegesebb eseményekről. A *Hazánk egy napja* 1952. február 1-jétől a

tanuló ifjúság felajánlásairól is tudósított, akik *megígérték Rákosi elvtársnak*, hogy jól fognak tanulni.

Az egyes munkahelyeken a dolgozók díszes albumokban örökítették meg felajánlásait, elért eredményeiket. A Szabad Nép *A szeretet albumai* címmel napi rendszerességgel - képanyaggal is ellátva - mutatta be ezeket az összeállításokat. Naponta több száz album, több ezer levél érkezett a Rákosi Titkárság címére, amelyben hűségüket, szeretetüket, fogadalmukat erősítették meg az emberek. A Szabad Nép 1952. március 7-i számában Kolozsvári Endre *Az egész ország szeretetének követei* című beszámolója szerint: „Néhányszor, estefelé lejött Rákosi elvtárs. Megnézte az ajándékokat. Minden ajándékot megnéz. Nem egy előtt hosszú percekig is elidőz.” (Ezeket a tárgyakat az Akadémia utcában lévő pártközpontban adták le, és ott is őrizték.)

A központilag meghirdetett kampányok mellett egyéni - azaz a helyi pártbizottságok által ösztökölt - felajánlások is születtek, például a Kőszegi Nemez- és Posztógyár dolgozói házicipővel (papuccsal) szerették volna megajándékozni Rákosi Mátyást és feleségét a születésnap alkalmából, a Fejér megyei Pártbizottság pedig levélben kérte a Központi Vezetőség Irodáját, hogy Rákosi Mátyásról utcát nevezhessenek el. A Központi Vezetőség Irodája Révai Józsefhez, a Rákosi-születésnapot előkészítő bizottság vezetőjéhez küldte az előterjesztést, amire Révai József saját kezűleg írta rá az elutasító választ. De akadtak bizarr ötletek is, például a *szimpátia és szeretet egyéni megnyilatkozása* volt, amikor a Szovjetunióban egy orosz nő elsőszülött leányát Rákosi Mátyás után Mátyásnak nevezte el.

1952. február 15-én az MDP KV Agitációs- és Propaganda Osztálya levelet küldött az MDP alapszervezetek titkáraihoz, amelyben kérték az alapszervezeteket, hogy pártoktatás keretében az alap- és középfokú politikai iskolákban és a politikai alapismeretek szemináriumain dolgozzák fel Rákosi Mátyás életrajzát Illés Béla *Népünk szabadságáért* című brosrúrája alapján. Az akció tapasztalatait 1952. március 5-én, három hét múlva kiértékeltek. A politikai elvárásoknak megfelelő feljegyzés szerint több mint félmillió párttag és pártönkívüli dolgozta fel Rákosi életrajzát, és *tömegesen* jelentkezett az igény a pártönkívüliek részéről is. Ellenséges megnyilvánulás természetesen csak szórványosan jelentkezett.

1952. február 27-én az MDP KV Titkárságának ülésén Horváth Márton, az Agitációs- és Propaganda Osztály vezetője javaslatot terjesztett elő Rákosi Mátyás tanulmányi ösztöndíj alapítására az egyetemek és főiskolák legkiválóbbjai számára, ugyanakkor Rákosi Érem alapításáról és tanulmányi verseny hirdetéséről döntöttek a középiskolák III. és IV. osztályos tanulói részére. A Rákosi Mátyás ösztöndíj, a Rákosi Érdemérem és a Rákosi tanulmányi verseny létesítéséről - a Titkárság döntésének megfelelően - minisztertanácsi határozat jelent meg, amelyet Rákosi Mátyás 60. születésnapja alkalmából tartott ünnepségek keretében ismertettek az egyetemeken, főiskolákon és a középiskolákban.

A születésnap alkalmából az Elnöki Tanács törvényerejű rendelete 1952. március 9-től a miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem nevét *Rákosi Mátyás Nehézipari Műszaki Egyetemre* változtatta.

A *Szikra Könyvkiadó* díszes képes albumot jelentetett meg Rákosiról *Rákosi Mátyás élete képekben* címmel. A kötet képekben, dokumentumokban ismertette Rákosi Mátyás - természetesen idealizált és kozmetikázott - életét. A Rákosi díszalbumhoz gyűjtő- és propagandamunka eredményeként sokan küldtek fényképeket. A kötet fedőlapját díszítő arckép Pátzay Pál Kossuth-díjas szobrászművész domborműve nyomán készült, a színes borítót és képmellékletet Csáki-Maronyák József festette Rákosiról. Csáki-Maronyák József szolgálatait, vagyis az 1951-ben kiállított képeiért és Rákosi portréjának megfestéséért 1952-ben Kossuth-díjat kapott. A kötethez öt egyíves falitáblából álló sorozat is tartozott, amelyet az MDP KV Agitációs- és Propaganda Osztálya jelentetett meg *Rákosi Mátyás hősiesség harca a magyar népért* címmel. A sorozat több mint hatvan képből rövid áttekintést adott Rákosi életéről, munkásságáról. A falitáblák elsősorban kiállítási célokat szolgáltak, hiszen párt helyiségekben, kultúrházakban, művelődési otthonokban állították ki azokat.

A Magyar Írók Szövetsége Rákosi életéről szóló versek, elbeszélések és drámai művek megírását szorgalmazta. Ennek megfelelően a *magyar írók ajándékaként* a Szépirodalmi Könyvkiadó prózai és költői antológiát jelentetett meg *Magyar írók Rákosi Mátyásról* címmel, amely *népünk szeretett vezérének* 60. születésnapjára 11 000 példányban jelent meg. Ebben a kötetben harminchárom magyar író mondta el - versben, elbeszéléseben, visszaemlékezésben - mindazt, *ami életüket, munkásságukat elszakíthatatlanul Rákosi elvtárs életéhez, tevékenységéhez fűzi*. A versekben elsősorban Sztálint és Rákosit dicsőítő patetikus ódák és népdalutánozó rigmusok uralkodtak a kor szellemének megfelelően. A kötetben az 1950-es évek író- és költőnemzedéke - a kor szellemének megfelelően - a költészet nyelvén fejezte ki Rákosi iránti *szeretetét*. Íme a névsor: Zelk Zoltán, Illés Béla, Reményi Béla, Déry Tibor, Devecseri Gábor, Darázs Endre, Aczél Tamás, Nagy László, Rákos Sándor, Szabó Pál, Benjámin László, Veres Péter, Nagy Sándor, Örkény István, Szüdi György, Asztalos Sándor, Rideg Sándor, Háy Gyula, Illyés Gyula, Gyárfás Miklós, Képes Géza, Darvas József, Morvay Gyula, Urbán Ernő, Sötér István, Kónya Lajos, Mesterházi Lajos, Hegedűs Zoltán, Cseres Tibor, Somlyó György, Örvös Lajos és Máté György. Az írások egy része került a túlzásokra, és érzékelhető, hogy többen csak a rábeszélés hatására vállalták a *megtisztelő feladatot*.

Más könyvkiadók is igyekeztek megfelelni az elvárásoknak. A *Művelt Nép Könyvkiadónál* 1952-ben műsoranyag jelent meg Rákosi Mátyás hatvanadik születésnapjának megünnepléséhez. A műsoranyag költeményeket (Szüdi György: *Ünnepelünk*, Ladányi László: *Egy martinái levele Rákosi elvtársához*), felolvasásokat (Vas Zoltán: *Találkozásom Rákosival*, amely részleteket közölt a *Tizenhat év a fegyházban* című könyvből, Illés Béla: *Százezer magyar életért*, Fehér Klára: *Csere*) és zenei műveket (Szabó Ferenc-Raics István: *Rákosi a jelszónk!* Halász Kálmán-Képes Géza: *Rákosi jár előttünk*), köztük Kodály Zoltán: *Nagyszalontai köszöntő* című művét tartalmazta. Ezt a Kodály által feldolgozott köszöntőt Rákosi nevével énekelték.

Az *Ifjúsági Könyvkiadó* is új kötettel jelentkezett, Fazekas Anna: *Ünnepi köszöntő. Rákosi elvtárs hatvanadik születésnapjára* című munkájával, amelyet Róna Emy rajzaival díszítettek.

Az irodalmi alkotásokon kívül a Magyar Munkásmozgalmi Intézet nagyhatású kiállítást rendezett új épületében - a Kossuth téren, a volt Kúria termeiben - *Rákosi Mátyás harcossága* címmel, valamint itt állították ki azokat az ajándékokat is, amelyeket a dolgozók *hálájuk és szeretetük jeléül* készítettek, például gépmodelleket, szerszámokat, üzemek és gyárak kicsinyített mását, dísz tárgyakat, festményeket, szobrokat, szötteket.

A kiállítás anyagáról cikk jelent meg az Ethnographia című lapban, majd annak különnyomata az Akadémiai Kiadónál *Rákosi Mátyás 60. születésnapja: A magyar díszítőművészet fejlődésének hatalmas forrása* címmel. A kiállítást ünnepélyes keretek között nyitották meg. A megnyitón - amelyet Horváth Márton a KV agit. prop. osztályának vezetője tartott - részt vettek a pártvezetőség, a kormány és az Elnöki Tanács tagjai is. Az Intézet hatalmas tömegre számított, ezért - a torlódások elkerülése érdekében - kérte a csoportos látogatások előzetes bejelentését. A Szabad Nép is beszámolt a kiállításról, és tudósítása szerint az első két napon több mint tizenhatezren tekintették meg a Rákosi életét bemutató kiállítást.

A születésnap alkalmából a különböző tudományok, illetve képviselőik is részt vettek az esemény méltatásából, így ünnepi számmal jelentkezett a Magyar Tudományos Akadémia folyóirata, az Akadémiai Értesítő is. Ruzsnyák István, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke *Rákosi Mátyás és a magyar tudomány* címmel bevezető cikket írt a lapba, amelyben taglalta Rákosi *rendkívüli képességeit*, és rámutatott arra, hogy „Rákosi Mátyás minden helyzetben személyes közbelépésével sietett a magyar tudomány segítségére és minden alkalommal megragadott, hogy tudásaink jó munkáját magas jutalomra javasolja.” A Magyar Történelmi Társulat is hódolt Rákosi Mátyás előtt: „az egész magyar nép szeretettel ünnepli nagy vezetőjének, Rákosinak 60. születésnapját, a megújult magyar történettudomány külön is részt kér magának az ünnepségből”. A Történelmi Társulat az Eötvös Loránd Tudományegyetem aulajában ünnepi előadással szervezett, ahol az ünnepi beszédet Molnár Erik akadémikus, a KV tagja, igazságügy miniszter, az MTA Történettudományi Intézetének igazgatója tartotta *Rákosi Mátyás és a magyar történettudomány* címmel. Az előadást Andics Erzsébet zárszava követte. Az előadást az Akadémia Történettudományi Intézetének munkaközössége állította össze, amelynek anyaga 1952-ben megjelent az Akadémiai Kiadónál.

A Rákosi titkárságra tömegesen érkeztek üdvözlő levelek és táviratok, amelyekből a források közül bemutatunk egy rövid válogatást. Érdekességként azonban kiemelünk néhány eredeti fotómásolatot is. Például a párizsi magyar nagykövetség mellett működő magyar iskola tanulóinak a levélét, és néhány rajzát a szárszékényi hajdani vöröskatonára (**50.**), egy pozsonyi anyára (**53.**) levélét, az NDK-beli Zittauból egy nyelvtanár, Karl Bannert üdvözlő kártyáját. Külön érdekesség egy református pap levele, aki - úgy tünik - kommunista múlttal büszkélkedhet, és elvtársi üdvözléssel búcsúzik a *magyar nép nagy vezéré*től. Az ekkor még erősen Rákosi hívő Méray Tibor Koreából küldött üzenete szintén emlékeztető. Valószínű, utóbb nem lehetett büszke erre a „tüllihégsére”.

A Közoktatásügyi Minisztérium rendelete alapján az iskoláknak 1952. március 8-án, a születésnap előestéjén ünnepélyes formában meg kellett ünnepelniük Rákosi Mátyás születésnapját. A rendelet mellett megjelent az Úttörő Mozgalom kiadványaként a *Forró szeretettel készülnek az úttörők Rákosi elvtárs 60. születésnapjára* című munka, amely részletes programot dolgozott ki a *nagy nap méltó megünneplésére*. Az iskolai ünnepélyeket úttörőavatással kötötték össze. E napon kapták meg a legjobbnak tartott úttörőcsapatok a Rákosi Mátyás vándorzászlót, a különböző okleveleket és más jutalmakat.

Március 7-én és 8-án számos szervezet küldöttsége látogatta meg Rákosit a pártközpontban és gratuláltak neki. Többek között a DISZ, a szakszervezetek, MNDSZ, az Akadémia, a Kaszapovics vezette baranyai délszlávok képviselői. Az erőltetett beszélgetések hangvételére jellemző az MTA elnöke és Rákosi között lezajlott párbeszéd, amelynek jegyzőkönyvét közöljük.

A központi pártapparátus március 7-én külön ünnepséget rendezett a *nagy politikus és államférfi* tiszteletére.

A születésnap előkészítését megkoronázásáért jelentette az a díszünnepség, amelyre 1952. március 8-án a Magyar Állami Operaházban került sor. Az ünnepséget gondosan megtervezték, pontosan rögzítették az ülésrendet és meghívókat küldtek szét a párt és a kormány képviselőinek, a politikai, gazdasági, kulturális elit prominens személyiségeinek. Az ünnepi program este hat órakor kezdődött. Az elnökségben Rákosi Mátyás és felesége, a Politikai Bizottság tagjai, többek között Gerő Ernő, Farkas Mihály, Révai József, Kovács István és Rónai Sándor, az Elnöki Tanács elnöke és Dobi István miniszterelnök foglalt helyet. Jelen volt a Minisztertanács több tagja, Nagy Imre és Hegedűs András, valamint tábornokok, tiszttek, kiválasztott tudósok, pedagógusok, művészek, sztahanovista munkások, dolgozók, parasztok, géppállomások dolgozói, műszaki értelmiségi dolgozók és a tömegszervezetek vezetői.

Az operaházi ünnepség előzetes terve szerint az ünnepség a Himnusz elénekülésével kezdődött. Ezt Dobi István miniszterelnök megnyitója követte, majd az ünnepi est szónoka Gerő Ernő, aki előadásában hangoztatta: *Tiszteljük, becsüljük, szeretjük Rákosi elvtársat, mert [...] Rákosi és a magyar nép - egy!* Gerő Ernő itt közölt ünnepi beszéde megjelent a *Társadalmi Szemle* ünnepi dupla számában (1952. VII. évfolyam, 2-3. szám.) *Rákosi elvtárs 60. születésnapjára* címmel.

Gerő Ernő beszéde után Dobi István miniszterelnök bejelentette, hogy a Szovjetunió Kommunista Pártja üdvözlő táviratot intézett Rákosi Mátyáshoz, amelyet Hidas István, a Politikai Bizottság tagja olvasott fel. Ezután a munkás-, a paraszt-, az úttörő-, az ifjúsági- és a honvéd küldöttségek üdvözlése következett. A munkásküldöttség nevében Pióker Ignác, az újpesti Egyesült Izzó Kossuth-díjas fémgyalús sztahanovistája, a parasztküldöttség nevében pedig Lukács András, a varjúlaposi *Győzelem* termelőszövetkezet *Munka Érdemrend*dal kitüntetett elnöke üdvözölte Rákosi Mátyást, majd doberpérgés hangjaira tíz-tíz piros nyakkendő harsónas úttörő köszöntötte az ünnepeltet. Ez után a külföldi kommunista és munkáspártok részéről érkezett üdvözlő táviratokat Kristóf István PB tag olvasta fel, és a díszünnepség résztvevői felállva ünnepelték *Mao Ce Tung*, *Kim Ir Sen* és más kommunista pártok vezetőit. A táviratok felolvasása után a fiatalok küldöttségét Kerekes András ifjúmunkás, a Rákosi Mátyás Művek sztahanovistája vezette, majd Dénes István, a DISZ KV első titkára több, a külföldi kommunista és munkáspártoktól érkezett táviratot olvasott fel. A Magyar Néphadsereg fegyveres alakulatának küldöttsége külön köszöntötte Rákosit. A küldöttségek köszöntése után a párt főtitkára megköszönte a jókívánságokat, a táviratokat és üdvözlőlapokat, majd a szerencsének tulajdonította, hogy közvetlen tanítványa lehetett a korszak két *legszénialisabb tanítójának*, Leninnek és Sztálinnak. A köszönő szavak után a díszünnepség résztvevői éljenezték, ünnepelték Rákosit, majd az Internacionálé hangjai utáni szünetben Rákosi Mátyás az Operaház erkélyéről fogadta az ifjúság fátylós felvonulását.

A díszünnepség második részében kultúrműsor keretében fellépett az ÁVH énekkara, a hódoscsépányi gyermekkórus, a Vasas Központi Kultúr Együttes énekkara, a Tápéi Népi Együttes, a Telefongyár énekkara, a sárpilis ének- és táncsoport, a Magyar Néphadsereg Ének- és Táncegyüttese, az Állami Operaház zenekara, Svéd Sándor, Joviczy József, Mátyás Mária és Rösler Endre, az Operaház művészei, végül az Állami Urali Orosz Népi Együttes. A díszünnepség végén, a színpadon valamennyi együttes együtt skandálta a közönséggel: *Éljen, éljen Rákosi elvtárs sokáig!*

Másnap a napilapok bő terjedelemben tudósítottak az eseményről, és méltatták Rákosi Mátyás *történelmi érdemeit*. A Szabad Nép üdvözlő táviratok és levelek özönét zúdította az olvasókra, majd néhány nap múlva a lapok hasábjain Rákosi megköszönte mindazon jókívánságokat és ajándékokat, amelyet 60. születésnapja alkalmából a párt- és tömegszervezetek, intézmények vezetői, üzemek, vállalatok, falusi dolgozók, nők, ifjak, úttörők és a magyar dolgozó nép legszélesebb rétegei küldtek. Az egyházak úgyszintén kénytelenek voltak részt venni az ünnepelésben: a katolikus püspöki kar, a református egyetemes konvent elnöksége és az evangélikus egyház is üdvözlő táviratot küldött. Táviratot küldött a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa, az Országos Béketanács, a SZOT elnöksége, a Magyar Nők Demokratikus Szövetsége, de még a koreai Rákosi Mátyásról elnevezett Hadikórház ápoljái is. Táviratot küldtek a népi demokratikus országok és a kommunista pártok vezetői, így az olasz Palmiro Togliatti, a kelet-német Wilhelm Pieck és Otto Grotewohl, az albán Enver Hodza, a spanyol Dolores Ibarruri, a lengyel Boleslaw Bierut, a bolgár Viko Cservenkov, a francia Jacques Duclos, de egyes írók sem feledkeztek el a párt főtitkáráról, így Anna Seghers NDK-beli író és Martin Andersen Nexö dán író is kifejezte jókívánságait.

A születésnap alkalmából a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsa 1952. március 9-én a legmagasabb kitüntetést, a Népköztársasági Érdemrend I. fokozatát adományozta Rákosi Mátyásnak 60. születésnapja alkalmából. 1952. március 9-én a Szabad Nép ünnepi számában a címlapon közölte az MDP Központi Vezetősége és a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsának levelét Rákosi Mátyás 60. születésnapjára, majd Révai József *Rákosi Mátyás 60. éves című* öt hasábos cikke méltatta Rákosi Mátyás *múlhatatlan és felejthetetlen* érdemeit.

A születésnap országos megünneplése után - még mindig a születésnap ürügyén - az Egészségügyi Minisztérium négy vagonból álló szállítmányt indított útnak 1953. március 10-én Koreába, a Rákosi Mátyás Hadikórházba. Itt Pásztor Károly magyar követ a koreai magyar követségen képkiallítást nyitott meg a születésnap alkalmából.

Rákosi Mátyás születésnapjára ajándéktárgyainak egy részéből kiállítást akartak rendezni Pekingben, de a Titkárság 1952. április 30-án megtartott ülésén nem engedélyezte az ajándéktárgyak Pekingbe szállítását, ugyanígy visszautasították a Magyar Természettudományi Társulat kérését, hogy az angyalföldi szövőgyár ajándékát, a szövőszék modellt kölcsönadják kiállítás céljaira. Az iratokból nem derül ki, hogy miért utasították el a kérést.

1952-ben, a Magyar Híradó- és Dokumentum Filmgyár a születésnap alkalmából 600 méteres, 22 perces dokumentumfilmet készített *Rákosi elvtárs 60 éves* címmel a születésnap alkalmából. A film két részből állt. Első része a Magyar Munkásmozgalmi Intézet által rendezett kiállítást ismertette, és a Szovjetuniótól kapott eredeti felvételek alapján bemutatta azt a híradórészletet, amelyet Rákosi 1940-es moszkvai megérkezéséről és fogadtatásáról készítettek. A riportfilm beszámolt azokról az ajándékokról is, amelyet a magyar nép küldött *nagy tanítómesterének*. A film második része az operaházi ünnepségről szólt. A filmet 1952-ben a Híradó 10-11. számában mutatták be. A dokumentumfilm őrzési helyén, a Filmarchívum filmtárában található.

A következő évben, 1953-ban elmaradt Rákosi Mátyás születésnapjának megünneplése. Az eseményt Sztálin március 5-i halála teljesen elhomályosította, így a Szabad Nép meg sem emlékezett Rákosi hatvanegyedik születésnapjáról. Az *Amerika Hangja* egyik 1953-as műsorában egy hírmagyarózó találóan így kommentálta nem kis iróniával az eseményt: *Tavaly dinomdánom, idén gyász, jövőre talán már nem is él, ha eléri a tiszogatás.*

A közölt fotók a Magyar Országos Levéltárban találhatóak, és érdekességük, hogy többségüket Rákosi nem engedte a sajtó nyilvánossága elé. Eltekintve attól, hogy Rákosi önmagában sem volt esztétikus jelenség, a képek egy része még ezen felül is meglehetősen előnytelen pózban, grimasszal tükrözi vissza a diktátort. Valószínűsíthető az is, hogy a meglehetősen alacsony termetű és pocakos pártvezér azt sem viselte el, ha mellette egy 30-40 centiméterrel magasabb délceg katonatisztet fényképeztek le. A születésnappal kapcsolatos fotókat igyekeztek a bevezetőhöz kapcsolni, míg a többi, jórészt Rákosit az irodájában ábrázoló felvételt külön blokkban közölik. Érdekesség, hogy az irodai képek háttérben lévő festményre a „művész” Rákosit is ráfestette.

A bemutatott dokumentumokat a Magyar Országos Levéltár MDP KV Titkársági, Szervező Bizottsági, Agitációs- és Propaganda Osztályának, valamint Adminisztratív Osztálya Egészségügyi alosztályának anyagából, Rákosi Mátyás titkári irataiból, Gerő Ernő irataiból, a Külügyminisztérium, a Népművelési Minisztérium Általános iratai, az Állami Egyházügyi Hivatal, a Magyar Állami Operaház, az Elnöki Tanács és Dobi István miniszterelnöki iratanyagának levéltári dokumentumaiból, valamint a Magyar Optikai Művek irataiból válogattam a teljesség igénye nélkül. Kutatást folytattam a Politikatörténeti és Szakszervezeti Levéltár röpiratgyűjteményében is, és ezúton köszönöm a kollégák segítségét.

Források

a.

Javaslat Rákosi Mátyás 60. születésnapjának megünneplésére

SZIGORÚAN BIZALMAS!
Készült 7 példányban.

Javaslat

Rákosi elvtárs 60. születésnapjának
megünneplésére

- 1.) Március 8-án (pénteken) a Párt és a Kormány által rendezett ünnepi ülés az Operában. A Párt és a Kormány nevében Gerő Ernő elvtárs tartson beszédet.
- 2.) A Szabad Nép közli március 9-én a Központi Vezetőség levelét Rákosi elvtárshoz és vezércikket. Felelős: Révai József elvtárs.
- 3.) Az ünnepség előtt a DISZ tartson fátylós felvonulást a Sztálin úton az Opera előtt.
- 4.) Március 9-én, szombat délután az ország pártszervezetei rendezzenek ünnepi pártnapokat, kultúrműsorral egybekötve. Szombat délelőtt iskolai ünnepségek keretében emlékezzenek meg Rákosi elvtárs születésnapjáról.
- 5.) Március 9-re alapítsunk az általános, közép- és főiskolák tanulói számára tanulmányi versennyel összekötött Rákosi Mátyás ösztöndíjat, mely a legjobb diákok megfelelő továbbképzését fokozottan biztosítsa.
- 6.) Művészeti téren:
 - a.) Kisfaludy Stróbl Zsigmond haladéktalanul kapjon megbízást Rákosi elvtárs portréjának megmintázására és Poór Bertalan, arcképének megfestésére.
 - b.) A Népművelési Minisztérium és az Írószövetség támogassa Rákosi elvtárs életéről szóló versek, elbeszélések és drámai művek megírását. Különös figyelmet kell szentelni az ifjúsági irodalomnak.
- 7.) A miskolci műgyémeket nevezzük el Rákosi elvtársról. Jelöljünk meg emléktáblával néhány olyan épületet és helyet, melyekhez Rákosi elvtárs életének jelentős eseményei kapcsolódnak.
- 8.) A Munkásmozgalmi Intézet készítsen elő Rákosi elvtárs életéről kiadványt kb. 10 ív terjedelemben. Előkészítik: Réti László és Karinthy Ferenc elvtársak. Végző formába önti egy kijelölendő szerkesztőbizottság.
- 9.) A Munkásmozgalmi Intézet új épületében (Kúria) rendezzen kiállítást Rákosi elvtárs életéről és harcáról, továbbá ajándék-kiállítást.
- 10.) Az ünnepség előkészítésére pártbizottságot javasolok, melynek vezetője Révai elvtárs legyen.

Budapest, 1951. augusztus 27.

Révai József s. k.

*

Részlet az MDP KV Titkársága 1951. augusztus 29-i ülésének határozatából

2.) Javaslat Rákosi elvtárs 60. születésnapjának megünneplésére.

Előadó: Révai József elvtárs.

A Titkárság a beterjesztett javaslatot az alábbi módosításokkal fogadja el:

A 7.) pont második mondata kimarad.

5.) pontban: Március 9-ére alapítsunk középiskolás és főiskolás tanulók számára tanulmányi versenyt díjjal és megfelelő éremmel.

Az ünnepséget előkészítő pártbizottság vezetője Révai József elvtárs, tagjai: Gerő Ernő, Farkas Mihály, Kovács István, Kristóf István és Horváth Márton elvtársak.

Ajándékot szervezeten, főként a legnagyobb üzemek készítsenek. A részleteket a pártbizottság dolgozza ki.

Rákosi elvtársat 60. éves születésnapja alkalmával a Köztársasági Érdemrend I. fokozatával kell kitüntetni.

MOL M-KS 276. f. 54. cs. 158. ő. e. (Magyar Országos Levéltár, MDP Központi szervei Titkárság.) Gépelt, eredeti tisztázat.

b.

Javaslat

Rákosi elvtárs születésnapjának megünneplésére

1.) Operaházi ünnepi ülés

a) A március 8-i operaházi ünnepi ülés előzetes tervét mellékeljük. (1. sz. melléklet.)

b) Az ünnepi ülés és a kultúrműsor közötti szünetben a DISZ 10 000 ifjú mozgósításával tartson fátylós felvonulást a Sztálin úton az Opera előtt.

2.) A „Rákosi Mátyás élete képekben” c. kiadvány fényképeiből a Központi Agit. Prop. Osztály készítsen 5 falitáblából álló kiállítási anyagot a pártszervezetek, tömegszervezetek helyiségei, iskolák, kultúrházak, honvédségi kultúrszobák számára 5000 példányban. Terjesztési ár kb. 30 ft.

3.) A SZOT és a Népművelési Intézet adjon ki 20 000 példányban műsorfüzetet az ünnepi pártnapok kultúrműsora, a tömegszervezetek rendezvényei számára.

4.) A DISZ szervezze meg február 1-20. között a magyar ifjúság Rákosi elvtárhoz intézett levelének aláírását. A fiatalok írják nevük mellé a születésnap megünneplésére tett felajánlásukat, illetve annak teljesítését. (2. sz. melléklet a levél szövege.)

5.) Rákosi elvtárs életéről készülő kiadvány kéziratának felülbírálására szerkesztőbizottságot javasolunk. (3. sz. melléklet.)

6.) A Közvetítésügyi Minisztérium tervét a tanulmányi versennyel egybekötött Rákosi díj alapításáról mellékeljük. (4. sz. melléklet.)

1. sz. melléklet

A március 8-i operaházi ünnepség előzetes terve

1.) Himnusz.

2.) Dobi István elnöki megnyitója.

3.) Gerő Ernő elvtárs ünnepi beszéde.

4.) A Központi Vezetőség levelét felolvassa Farkas Mihály elvtárs.

5.) A SZ.K./b/P. üdvözlő táviratának felolvasása.

6.) Küldöttségek üdvözlése:

a.) munkásküldöttség (sztahanovisták)

b.) parasztküldöttség

c.) honvédküldöttség

d.) úttörőküldöttség

e.) ifjúsági küldöttség.

A három utóbbi küldöttség nagyobb számú lesz, a nézőtér széksorainak közét is betöltik.

7.) Az egyes küldöttségek üdvözlése között felolvassuk a testvérpártok üdvözlő táviratainak egy részét.

8.) Internacionálé.

Az ünnepi ülés kezdete 6 óra 30 perc, időtartama 2 óra 30 perc.

9.) Az ünnepi ülés és a kultúrműsor közötti 30 perces szünetben Rákosi elvtárs az Operaház erkélyéről fogadja az ifjúság fátylós felvonulását.

10.) A kultúrműsor időtartama 2 óra. A műsor tervét február 5-ig bemutatjuk.

2. sz. melléklet

A magyar ifjúság levele Rákosi elvtárhoz

A magyar nép vezérének, a magyar ifjúság tanítójának és barátjának, Rákosi Mátyás elvtársnak a Dolgozó Ifjúsági Szövetség tagjaitól, úttörőktől és az egész dolgozó és tanuló ifjúságtól.

Drága Rákosi elvtárs, forrón szeretett édesapánk!

60. születésnapján határtalan szeretet és hála szavaival fordulunk Önhöz a szabad Magyar Népköztársaság fiai és leányai, DISZ tagjai és úttörői, ifjúmunkások, dolgozó paraszt fiatalok, főiskolai, középiskolai és általános iskolai ifjúság és fegyveres erőink ifjú harcosai és tisztjei. Teljes szívünkkel forró szeretettel köszöntjük Önt, drága Rákosi elvtárs születésnapja alkalmából és kívánunk Önnek dolgozó népünk, ifjúságunk üdvére és boldogságára jó egészséges és hosszú életet. Rákosi elvtárs, Önben a haladó emberiség és a világ dolgozói vezéreinek, Leninnek és Sztálinnak legjobb magyar tanítványát tiszteljük. Rákosi elvtárs, Önre, mint nemzetünk nagyjai és szabadságharcosai - Dózsa, Rákóczi, Kossuth és Petőfi méltó örökösére tekintünk. Rákosi elvtárs, Önben hatalmas Pártunk alapítóját, a dicsőséges Tanácsköztársaság hős vezetőjét, az ellenforradalmi harcok rettenthetetlen és bátor harcosát tiszteljük. Önnek köszönhetjük, hogy Pártunk a leninista tanításokat követve, a Szovjetunió segítségére támaszkodva a felemelkedés útján vezetni népünket, ragyogó jövőnk, a szocializmus és a kommunizmus felé. Köszönjük Önnek ragyogó jelenünk boldog napjait. Köszönjük Önnek, hogy megismerhettük az élet ezernyi szépségét és még szebb ígérteit annak a jövőnek, melynek kapui már ma kitarulnak előttünk. Köszönjük Önnek egész boldog életünket, amelynek eljöveteleért annyit harcoltunk apáink. Rákosi elvtárs, az Ön tetteinek nagysága felülmúl mindent, amiről valaha is álmodoztak nemzetünk legjobbjai. A felszabadulás dicső napjától az Ön vezetésével megváltozott népünk és ifjúságunk élete. Tudjuk, hogy az urak Magyarországon szüleinknek és testvéreinknek elnyomatás, jogtalanság, munkanélküliség volt a sorsa. Ismerjük a tőkés és gyarmati országokban élő dolgozók és ifjak elnyomatását, szenvedéseit. Hazánkban ez az idő örökre elmúlt. Szabadságunkat, a tartós békét, az alkotó munka, tanulás, művelődés ezer lehetőségét a Szovjetunió, nagy Pártunknak és Önnek köszönhetjük.

Drága Rákosi elvtárs!

A magyar ifjúság határtalan odaadással és mély szeretettel hordja szívében az Ön képét, Ön mindenütt és mindig velünk együtt van. Önről veszünk példát, amikor arra törekszünk, hogy hazánk erejét és nagyságát növeljük és nincs felemelőbb cél előttünk, mint hogy tetteinkkel méltóvá váljunk az Ön hősi életéhez és harcaihoz. Köszönjük Önnek, hogy megtanított bennünket életünk igazi értelmére, hazánk és a békeszerető emberiség ügyének odaadó szolgálatára, megtanított bennünket dicső Pártunk szeretetére. Köszönjük Önnek, hogy felszabadított, példaképünk a nagy Szovjetunió és Sztálin elvtárs iránti hűségre nevel bennünket. Köszönjük Önnek, hogy megteremtette számunkra a lenini-sztálini Komszomol példája nyomán ifjúságunk nagyszerű szövetségét, a DISZ-t. Köszönjük Önnek, hogy szeretettel és bizalommal tekint a magyar ifjúságra, bízik hazaszeretetükben, és mindig számít az ifjúság lelkes, lendületes alkotómunkájára. Ígérjük Önnek, drága Rákosi elvtárs, hogy egész életünkkel és munkánkkal méltók leszünk erre a szeretetre és bizalomra.

Ön, Rákosi elvtárs arra tanít bennünket, hogy legyünk a szocializmus építésének élharcosai. Ígérjük Önnek, hogy fáradhatatlanul harcolni fogunk hazánk építéséért, ország építő öt éves tervünk végrehajtása érdekében küzdeni fogunk a munka termelékenységének állandó emeléséért, elsajátítva az élenjáró termelési módszereket és a magasabb szakmai tudást. Az első sorokban fogunk harcolni a mezőgazdaság szocialista átalakításáért.

Ön, Rákosi elvtárs azt a feladatot állította elénk, hogy tanuljunk, gazdagítsuk tudásunkat. Ígérjük Önnek: bővíteni fogjuk tudásunkat, ismereteinket, szélesítjük politikai és általános műveltségünket.

Ön arra tanít bennünket, hogy odaadón harcoljunk a békéért és készüljünk fel drága hazánk függetlenségének megvédésére. Ígérjük Önnek, hogy fokozottabban vesszük ki a részünket az emberiség nagy ügyének, a béke megvédésének harcából. Felkészülünk arra, hogy bármilyen körülmények között képesek legyünk megvédeni drága hazánk szent határait.

Drága Rákosi elvtárs!

Az egész magyar ifjúság hűséget esküszik Önnek, hogy továbbra is mindig és mindenütt szilárdan fogja követni dicső Pártunkat és Önt, Rákosi elvtárs. Esküszünk, hogy Lenin-Sztálin zászlaja alatt, az Ön vezetésével hűségesen harcolunk a béke és a szocializmus győzelméért. Esküszünk, hogy hűséggel követjük példaképünket, a dicső Szovjetuniót és a népek vezérő csillagát, a nagy Sztálint. Esküszünk, hogy még szilárdabban fűzzük barátságunkat a hős szovjet ifjúsággal és velük együtt rendíthetetlenül harcolunk a világ haladó ifjúságának egységéért, a tartós békéért, az új háború veszélye ellen.

Éljen sokáig a mi drága édesapánk, bölcs tanítónk és vezérünk, Rákosi elvtárs!
Dicsőség a népek vezérő csillagának, a nagy Sztálinnak!

3. sz. melléklet

Javaslat
Rákosi elvtárs életrajza szerkesztőbizottságának összetételére

A szerkesztőbizottság a következő elvtársakból áll:

Gerő Ernő
Farkas Mihály
Révai József
Vas Zoltán
Horváth Márton
Friss István
Andics Erzsébet
Bíró Zoltán
Réti László.

Az egyes fejezetek felelős szerkesztését a következőképpen javasoljuk elosztani a szerkesztőbizottság tagjai között:

I. Gyermekkor.	Bíró Zoltán
II. Első lépések a munkásmozgalomban.	" "
III. Hadifogság, proletárdiktatúráért.	" "
V. A Magyar Tanácsköztársaság népbiztosa.	Andics Erzsébet
VI. A nemzetközi munkásmozgalom vezérkarában.	Friss István
VII. Újra a magyar mozgalomban.	" "
VIII. Az ellenség kezében.	Vas Zoltán
IX. A második Rákosi-per.	Horváth Márton
X. A Szovjetunióban a magyar jövőért.	Farkas Mihály
XI. A felszabadult Magyarországon - a magyar demokráciáért.	Révai József
XII. A fordulat éve.	" "
XIII. Építjük a nép országát.	Gerő Ernő
XIV. A békéért és a szocializmus építéséért.	" "

A szerkesztőbizottság tagjai a rájuk bízott fejezeteken kívül meg kell, hogy ismerkedjenek az egész anyaggal és a többi fejezetekre nézve is megteszik megjegyzéseiket.

Az irodalmi szerkesztésre a következő elvtársakat javasoljuk:
Kálmán Endre (Pártépítés)
Fekete Sándor (Szabad Nép)
Karinthy Ferenc (Irószövetség).

4. sz. melléklet

Rákosi elvtárs 60. születésnapjának megünneplése az iskolákban és az egyetemeken

Rákosi elvtárs születésnapjának megünneplésére az iskolák és egyetemek tanulói a fegyelem megszilárdítására, a tanulmányi színvonal emelésére vonatkozó felajánlásokkal kapcsolódnak be az országos mozgalomba.

- 1.) Március 8-án általános és középiskolákban, valamint az egyetemeken az ifjúsági szervezetek bevonásával ünnepségek lesznek.
- 2.) A Titkárság határozata értelmében középiskolai és egyetemi tanulók részére Rákosi Mátyás díjat kell alapítani.

Javasoljuk:

- a) Minden évben a középiskolai és szakérettségi tanulmányokat legjobban végző 500 diáknak egyetemi tanulmányai idejére havi 800 ft-os Rákosi Mátyás-ösztöndíjat adjunk (mostani legnagyobb ösztöndíj 420 ft., szakérettségiseknél kb. 600 ft., demonstrátoroknál 700 ft.). A Rákosi Mátyás-ösztöndíj a tanulmányi előmenetel leromlása esetén megvonható.
- b) Az ösztöndíjasokat egész középiskolai (szakérettségi) tanulmányi munkájuk és magatartásuk alapján - a közoktatásügyi miniszter jelöli ki.
- c) Az évi Rákosi Mátyás tanulmányi versenyek győzteseit és helyezetteit egyszeri díjjal (500-1500 ft.-ig) és díszoklevéllel kell jutalmazni.
- d) A jelenleg egyetemen tanuló legkiválóbb hallgatók között 200 drb. havi 800 ft-os Rákosi-ösztöndíjat kell kiosztani.
- e) A Rákosi Mátyás-ösztöndíj alapításáról kormányrendelet jelenjen meg, amelyet a március 8-i iskolai ünnepségeken az iskolák és egyetemek vezetői ismertessék.
- f) Az ösztöndíjasokat első ízben 1952 júniusában kell kijelölni.

3.) A Miskolci Műegyetem elnevezéséről március 7-én jelenjen meg kormányrendelet. Március 8-án egyetemi tanárok és hallgatók küldöttsége keresse fel Rákosi elvtársat és ígérje meg, hogy munkájukkal fogják kiérdemelni a nagy kitüntetését.

[A javaslatok mellett Horváth Márton, az osztály vezetőjének következő megjegyzése található: „Rákosi elvtárs születésnapjával kapcsolatos egyes határozatok végrehajtásának előkészületeiről és újabb javaslatokról szóló információ.

Kérem az elvtársak véleményét.

A 4. pontot (A DISZ javaslat) túlzottnak tartom.

1952. II. 4."

Írásos határozatot nem találtam az ügyiratok között. Mivel a javaslatokat megvalósították, a döntés valószínűleg informálisan született.]

MOL M-KS 276. f. 89. cs. 163. ő. e. (Magyar Országos Levéltár, MDP Agitációs- és Propaganda Osztály.) Gépelt, eredeti, dátum nélküli tisztázat.

Özv. Flamm[a] Bertalanné fénykép-küldeménye Rákosinak

Budapest, 1952. január 8.

Kedves Rákosi elvtárs
Közelgő születés napjára küldöm
ezt a fényképet.

Tisztelettel

özv. Flamma Bertalanné
Klauzál u. 30

[Rákosi Mátyás kézirással egy külön cetlire a következő szöveget írta]
L[ássa]. Szatmári e.

Megköszönni a képet, mely 1913 őszén készült egy Hamburgból Londonba menő hajón, küldjük el Réti e-nak.

I. 22. R[ákosi]

*

[195]2. január 25.

Özv. Flamma Bertalanné elvtársnőnek

Budapest,
Klauzál u. 30.

Kedves Elvtársnő!

A Rákosi elvtárs 60. születésnapjára küldött fényképet megkaptuk és ezúton mondunk köszönetet.

Eltársi üdvözléssel:
Rákosi Titkárság

*

1952. márc. 22.

Másolat

Özv. Flamma Bertalanné
elvtársnőnek

Budapest, VII.
Klauzál u. 30.

Kedves Elvtársnő!

Rákosi elvtárs részére küldött fényképet, mely Rákosi elvtársat 1913 őszén egy Hamburgból-Londonba menő hajón ábrázolja, még január hónapban megkaptuk s rögtön írtunk is levélben, hogy átadtuk a fényképet Rákosi elvtársnak és köszönetét továbbítjuk.

Sajnálattal értesültünk, hogy a levél nem érkezett meg, ezért ezúton mondunk köszönetet a fényképért.

Eltársi üdvözléssel:
Rákosi titkárság

Kézbesítve.

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat. A köszönő levelet elküldték Flamm[a] Bertalannénak, aki azt nem kapta meg. Flamm[a] érdeklődő levele nincs meg az ügyiratban. Az elküldött kép a Rákosi születésnapjára készített diszalbumban található, amit az Országos Széchényi Könyvtár őriz.

Munkaverseny a születésnap tiszteletére

a.

MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA
BUDAPESTI PÁRTBIZOTTSÁG
BUDAPEST

Budapest, 1952. I. 24.
Szám: B/1/311.

Központi Vezetőség
Rákosi Mátyás elvtársnak.
Budapest

Kedves Rákosi elvtárs!

Mellékelten megküldöm Rákosi elvtárs születésnapja tiszteletére indított versenyfelajánlások százalékos kimutatását. Ezek a számok a hét első napjainak eredményeit mutatják, a jelenlegi állás kb. 5-10 %-[k]al magasabb.

1 drb. melléklet

Eltársi üdvözléssel:
Hidas István
[a Politikai Bizottság tagja]

*

Rákosi elvtárs születésnapjára indított verseny-felajánlások
százalékos kimutatása

I.	ker.	70-75 %
II.	"	65-70 %
III.	"	60-65 %
IV.	"	55-60 %
V.	"	75 %
VI.	"	80.8 %
VII.	"	65-70 %
VIII.	"	68 %
IX.	"	51 %
X.	"	60-65 %
XI.	"	60-65 %
XII.	"	60 %
XIII.	"	60 %
XIV.	"	68 %
XV.	"	65 %
XVI.	"	68 %
XVII.	"	64 %
XVIII.	"	87 %
XIX.	"	56 %
XX.	"	80 %
XXI.	"	70 %
XXII.	"	64 %
Ganz Villany		84 %
Ganz Vagon		72 %
Vörös Csillag Traktor		65 %
Kistext		96 %
Mávag		78 %
Földalatti Vasút		80 %
Standard		60 %
Rákosi Művek		60-65 %

Budapest, 1952. I. 24.

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat.

b.

MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA
BUDAPESTI PÁRTBIZOTTSÁG
BUDAPEST

Budapest, 1952. január 31.
Szám: B/1/404

MDP Központi Vezetőség
Rákosi Mátyás elvtársnak
Budapest

Mellékelten átküldöm az Ipari Termelési Osztály feljegyzését - Rákosi elvtárs születésnapja tiszteletére indított munkaverseny állásáról.

Eltvársi üdvözléssel:

1 drb melléklet

Hidas [István]
[a Politikai Bizottság tagja]

*

MDP Budapesti Pártbizottság
Ipari Termelési Osztály

Készült 6 példányban.
Szigorúan bizalmas.
Szabó/J.

Feljegyzés

Rákosi elvtárs 60. születésnapja tiszteletére folyó versenyről

A felajánlások számának növekedése az elmúlt héten - a kerületi titkári értekezlet óta - erősebb lendületet vett. Azokban a kerületekben, melyekben a felajánlások szervezése kibontakozott, az összdolgozók 78 %-a, a tagság 80 %-a tett felajánlást. A legjelentősebb ipari kerületeknél azonban még mindig nagy a lemaradás (VIII., IV., XI., XIII., XXI.).

A tapasztalat szerint az elmúlt héten főleg szervezési munkájukat erősítették szervezeteink, sok helyen az agitációs munka rovására.

Egy-két helyen - pl. Duna Cipő - erősen bürokratikus módon gátolták szervezeteink a felajánlások kibontakozását.

(A Duna Cipőgyárban, annak ellenére, hogy a dolgozók több ízben sürgették a felajánlásaik elfogadását, a pártszervezet, arra való hivatkozással, hogy a nyomda még nem készítette el a felajánlási íveket, azt a választ adta, hogy csak azok elkészülte után kezd meg a felajánlások szervezését. Az űrlapokat 27-28-án osztották ki.)

Megállapítható, hogy az elmúlt időszakhoz képest a felajánlások szervezése erősebb ütemű, de az eredeti célkitűzéseinkhez viszonyítva le vagyunk maradva.

Mint a csatolt táblázat is mutatja, a párttagság példamutatása érvényesül a versenyszakaszban. (A Fémáru- és Szerszámgépgyárban az összdolgozók 88 %-a, a tagság 92 %-a tett felajánlást.) A tagság részéről több olyan vállalás történt, melyeknek tartalma az elmaradókhoz való segítségnyújtás. (Új dolgozóknak, 100 % alatt teljesítőknek segítség, stb.)

Egy-két helyen ezen a téren is van lemaradás. Különösen súlyos ez a IV. kerületben, s jelentősebb üzemeink közül a Ruggyantában. (A Ruggyantában, míg az összdolgozók 66 %-a tett felajánlást, addig a tagságnak csak 54 %-a.)

A kerületi és nagyüzemi Pártbizottság-ok tájékozottsága a verseny jelenlegi helyzetéről meglehetősen gyenge. Értékeléseik és adataik ellentmondanak, bizonytalanok.

A vállalások, felajánlások tartalma zömében mennyiségi, de egyre több helyen - eléggé szélesen - jelentkeznek a sajátos feladatoknak jobban megfelelő felajánlások (minőség, anyagtakarékosság, Röder, Deák, stb.). A műszaki felajánlások közül sok a formális, - ezen a területen vagyunk legjobban elmaradva - szervezeteink többsége nem tud kellő segítséget adni felajánlásaik meghatározásához, s a feljűk vitt politikai munka is gyenge.

Bár a verseny szervezési munkáját még a legtöbb helyen a pártszervezetek végzik, több helyen tapasztalható, hogy egyrészt konkrét feladatokkal bízzák meg a DISZ-t és a szakszervezeteket, másrészt egy-két helyen - Fémáru- és Szerszámgép, Kistext, Vörös Csillag - a munka jelentős részét a szakszervezeteknek adták át, s az Űzemij Bizottság-ot - pl. Fémáru- és Szerszámgépgyár - kétnaponként a Pb. beszámoltatja a verseny helyzetéről.

Az eddig elért eredmények, teljesítések kiértékelése még igen kevés helyen - ott is gyengén - indult meg. Az elért eredmények hiányoznak az agitációból is. A verseny nyilvánossága kevés helyen kielégítő, a szervezési munka elnyomja. Az ellenség munkája elsősorban úgy jelentkezik, hogy azt hangoztatja, a felajánlásnak nincsenek meg az objektív feltételei (Pl. Bamert).

Budapest, 1952. január 30-án.

Ipari Termelési Osztály

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat.

c.

Részlet a Szervező Bizottság 1952. február 4-i ülésének jegyzőkönyvéből

I. SZÓBELI JELENTÉS RÁKOSI ELVTÁRS SZÜLETÉSNAJJA TISZTELETÉRE INDÍTOTT MUNKAVERSENY HELYZETÉRŐL (Előadó: Csergő János elvtárs.)

Az SZ. B. az Operatív Bizottság szóbeli jelentését elfogadja. Megállapítja, hogy Rákosi elvtárs születésnapjára indított munkaverseny szervezése terén komoly eredmények vannak. A dolgozók már jelentős számban tettek felajánlást és javulás van a munkafegyelem megszilárdulása terén is. Az eredmények mellett azonban egyes területeken lemaradás tapasztalható. A Lampart gyárban pl. a dolgozóknak 93 százaléka, a párttagoknak azonban csak 73 százaléka tett felajánlást. A tatabányai, dorogi bányauzemekben 60 % és a Petőfi- bányauzemben a munkásoknak csak 40-45 százaléka vesz részt a versenyben. A lemaradt területeket - elsősorban a bányauzemeket - külön meg kell vizsgálni és szorgalmazni kell a felajánlások további szervezését is.

Az SZ. B. megállapítja, hogy a párt- és tömegszervezeti funkcionáriusok egy részénél bizonyos fokú elbizakodottság tapasztalható. A dolgozók lelkes, jó hangulatúra számítva könnyen megoldható feladatnak tekintik Rákosi elvtárs születésnapjára indított munkaversenyben vállalt felajánlások végrehajtását és ezért nem biztosítják megfelelően a felajánlások teljesítését, ellenőrzését stb. Fel kell venni a harcot az elbizakodottság ellen és a dolgozók lelkes hangulatára támaszkodva minden intézkedést meg kell tenni a verseny sikeréért. Különösen a fiatalokat kell még fokozottabban mozgósítani a termelésben való helytállásra. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a dolgozók lelkesedése és kezdeményezése mögött egyes helyeken elmaradnak a gazdasági vezetők, akik nem tesznek meg mindent annak érdekében, hogy munkájukkal alátámasszák és előrelendítsék a versenyt. A szakvezetőknek komoly erőfeszítéseket kell tenniük, hogy az anyagellátást és egyéb műszaki feltételeket megfelelően és időben biztosítsák. Az Operatív Bizottság hívja fel az illetékes minisztériumok figyelmét a felsorolt hibákra. A minisztériumok azonnal tegyék meg a szükséges intézkedéseket a hibák kijavítására.

Az SZ. B. helyteleníti nagyszámú külön ifjúsági termelési részlegek (üzemrészecskék, bányák frontok) szervezését. Az ifjúsági brigádok létrehozását sem kell túlzásba vinni, mert az átszervezés zavarja a szakképzést és a termelés folyamatosságát. A Kohó- és Gépipari Minisztérium jelentése szerint a vasiparban nem kielégítő a munkaversenyben résztvevő ifjak és nők száma. Az Operatív Bizottság, a DISZ és az MNDSZ vezetősége vizsgálja meg a kérdést. Rákosi elvtárs születésnapjára indított munkaverseny sikerének elsősorban az első negyedévi terv eredményeiben kell megmutatkoznia. A negyedévi terv teljesítésének, illetve túlteljesítésének az összes iparágban ezért igen komoly politikai jelentősége van. Január hónapban több iparág nem teljesítette tervét. A januári lemaradást be kell hozni, teljesíteni kell a február havi tervet és a március havi terv teljesítését, illetve túlteljesítését március 9-ig biztosítani kell.

A munkaverseny továbbfejlesztése érdekében jelenleg két központi feladat végrehajtását kell biztosítani.

- 1.) Biztosítani és ellenőrizni a versenyvállalások teljesítését.
- 2.) Biztosítani a verseny nyilvánosságát.

A munkaversenyt, a felajánlások teljesítését szorosan össze kell kapcsolni a január 12-i termelési értekezleten Gerő elvtárs beszédében és Rákosi elvtárs felszólalásában felvetett feladatok megoldásával. A minisztériumoktól egészen a munkásokig olyan közszellemet kell kialakítani, hogy a felajánlások nem teljesítése, a tervfegyelem, a munkafegyelem megsértése szűgyen legyen. Már a vállalást követő napon ellenőrizni kell a felajánlás teljesítését. Az SZ. B. elvben helyesli a második Sztahanovista Kongresszus szervezésére vonatkozó javaslatot. A javaslatot jóváhagyásra a Titkárság elé kell terjeszteni.

MOL M-KS 276. f. 55. cs. 192. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Szervező Bizottság) Gépelt, eredeti tisztázata.

*

Részlet a Szervező Bizottság 1952. február 11-i ülésének jegyzőkönyvéből

I. SZÓBELI JELENTÉS RÁKOSI MÁTYÁS ELVTÁRS SZÜLETÉSNAJJA TISZTELETÉRE INDÍTOTT MUNKAVERSENY HELYZETÉRŐL (Előadó: Csergő János elvtárs.)

Az SZ. B. megállapítja, hogy Rákosi elvtárs születésnapja tiszteletére indított munkaverseny szervezése terén komoly lemaradás és mulasztás van. Az illetékes párt és állami szervek, tömegszervezetek nem használják fel megfelelően Rákosi elvtárs születésnapjával kapcsolatban a dolgozók között kialakult kedvező hangulatot. Komoly hiba, hogy lényegében nem hajtották végre a SZ. B. február 4-i határozatait. Az Operatív Bizottság nem tartja megfelelően kézben a munkaversenyt és nem tájékoztatja kellően a vezető pártszerveket. Az Operatív Bizottság nem csak regisztrálja a versennyel kapcsolatos eseményeket, adatokat, hanem operatív intézkedésekkel biztosítsa a párhatározatok, a február 4-i Sz. B. határozat maradéktalan végrehajtását.

A főfeladat a K. V. Párt- és Tömegszervezetek, Agit. Prop., és Államgazdasági Osztályán, valamint a SZOT, a DISZ és az MNDSZ központján keresztül biztosítani a felajánlások teljesítését, túlteljesítését. (A versenyvállalásban elmaradt területeken azonban továbbra is lehet versenyvállalást szervezni.) Meg kell szervezni, hogy minden üzem, műhely és dolgozó vállalásának teljesítését a helyszínen ellenőrizzék. A helyi szakszervezeti szervek biztosítsák a verseny ellenőrzését és nyilvánosságát és azt, hogy a dolgozók brigádonként termelési értekezleten vitassák meg a vállalt kötelezettségek teljesítésének és túlteljesítésének módját. Dicsérjék meg az élenjárókat, bírálják az elmaradottakat.

Az eddiginél jobban kell népszerűsíteni a versenyben kitűnt dolgozókat. A sajtóban rendszeresen ismertetni kell az élenjárókat és a legjobban elmaradottak neveit. A sajtóban, rádióban, egyéni agitációban és egyéb módon szorgalmazni kell a Loy-mozgalom népszerűsítését, kiszélesítését, jelentőségének tudatosítását. A „Termelj ma többet, mint tegnap” mozgalom segítségével nap mint nap minden területen biztosítani kell a vállalt kötelezettségek teljesítését, túlteljesítését. Különös tekintettel az első negyedéves terv teljesítésére és túlteljesítésére.

Az SZ. B. nem fogadja el a „Rákosi-hét” szervezésére vonatkozó javaslatokat, mert a „Rákosi-hét” után a termelés visszaesése következhetne be. Rákosi elvtárs születésnapjára indított munkaversenyt megállás nélkül kell továbbfejlesztetni, - az új felajánlások teljesítésén keresztül - április 4., május 1-e stb. tiszteletére indított munkaversenyszakaszra, az évi terv teljesítésére.

A minisztériumok figyelmét fel kell hívni, hogy fokozottabban foglalkozzanak a munkaverseny kérdéseivel. Biztosítsák, hogy az anyagellátásban ne legyen fennakadás.

Az SZ. B. megbízza az Operatív Bizottságot, hogy Rákosi elvtárs születésnapja tiszteletére indított munkaverseny helyzetéről február 18-án szóbeli jelentést adjon az SZ. B.-nek. A legfontosabb adatokat, számokat írásban (egy oldalon) kell betérjeszteni.

MOL M-KS 276. f. 55. cs. 193. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Szervező Bizottság) Gépelt, eredeti tisztázata.

*

Részlet a Szervező Bizottság 1952. március 3-i ülésének jegyzőkönyvéből

I. SZÓBELI JELENTÉS RÁKOSI MÁTYÁS ELVTÁRS SZÜLETÉSNAJJA TISZTELETÉRE INDÍTOTT MUNKAVERSENY HELYZETÉRŐL (Előadó: Csergő János elvtárs.)

Az SZ. B. megállapítja, hogy Rákosi Mátyás elvtárs születésnapja tiszteletére indított munkaverseny szervezésében, a vállalások teljesítésében komoly eredmények vannak. Azonban az eredmények nagyobbak is lehetnének, ha az illetékes állami, párt és tömegszervezeti szervek jobban felhasználnák a lehetőségeket, jobban támaszkodnának a tömegek alulról jövő kezdeményezésére és lelkesedésére. Komoly hiba, hogy egyes iparágokban és több döntő üzemben (Győri Vagon, Ganz Vagon, Ganz Hajó, Mávag, Rákosi Mátyás Gépgyár, bányászok stb.) a tervteljesítésben és a versenyvállalások teljesítésében lemaradás mutatkozik. Párt, tömegszervezeti és állami vonalon maximális erőfeszítést kell tenni, hogy elsősorban a döntő üzemekben (ahol jelentős mennyiségű exportáru is termelnek) a tervteljesítésben és a felajánlások teljesítésében tapasztalt lemaradást behozzák.

A terv, illetve a felajánlások teljesítésének akadálya az átmeneti anyaghiány és a munka szervezatlensége is. A SZ. B. ismételt felhívta erre a figyelmet, a szakvezetést mégsem biztosította a verseny zavartalan menetét. A SZ. B. megbízza az Államgazdasági Osztályt, vizsgálja meg a kérdést és a felelősségre vonásra tegye meg az illetékes helyen a szükséges javaslatokat.

A SZ. B. felhívja a pártbizottságok, tömegszervezetek és állami funkcionáriusok figyelmét, hogy a vállalások végrehajtásához és a munkaverseny továbbfejlesztéséhez - különösen a lemaradt és döntő üzemekben - a helyszínen nyújtsanak fokozottabb segítséget. A pártbizottságok és pártszervezetek, a szakszervezet és a DISZ sürgősen gondoskodjanak arról, hogy személy szerint megállapítsák: kik nem teljesítették vállalásaikat. Az elmaradottakat politikai felvilágosító munkával mozgósítani kell a vállalt kötelezettségek teljesítésére. Az egyéni és csoportos agitációban, a sajtóban és rádióban fokozottabban kell tudatosítani, hogy Rákosi elvtársnak tett felajánlás teljesítése becsületbeli kötelesség. A felajánlások teljesítésénél nemcsak a mennyiséget, hanem a munka minőségét is figyelembe kell venni.

Az Operatív Bizottság tegye meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy a párt és tömegszervezetek, a versenyszakasz utolsó napjaiban maximálisan mozgósítsák a dolgozókat a felajánlások teljesítésére. A K. V. Párt- és Tömegszervezetek Osztálya a megyei titkárok, Hidas István elvtárs a Budapesti kerületi és üzemi párttitkárok, a SZOT és DISZ pedig az illetékes tömegszervezeti funkcionáriusok figyelmét hívja fel arra, hogy március hónap első dekádjának tervét túl kell teljesíteni, mert csak így biztosíthatják az első negyedévi felemelt tervfeladatok végrehajtását.

Rákosi Mátyás elvtárs születésnapja tiszteletére indított munkaverseny az utolsó napokban lelkesebb, fokozottabb lendülettel folyjék. Ügyelni kell azonban arra, hogy március 9-e után ne következzen be a verseny lendületében visszaesés, hanem a dolgozók további erőfeszítéseket tegyenek a második dekád, az első negyedévi terv sikeres teljesítésére, illetve túlteljesítésére. Ezért az agitációban nem kell kihangsúlyozni a verseny finisét.

Az Operatív Bizottság vizsgálja meg a verseny továbbfolytatásának kérdését és biztosítsa, hogy a sajtóban időben (szombat) megjelenjen a felhívás vagy cikk, riport, nyilatkozat a verseny továbbfolytatására. A dolgozók a negyedévi terv figyelembevétele mellett, a havi terv teljesítésére tegyenek vállalásokat. Az 1952. január 12-i országos gazdasági aktívaértekezleten felvetett kérdésekkel való foglalkozás kezd háttérbe szorulni. Erre a veszélyre párt, tömegszervezeti és állami vonalon fel kell hívni a figyelmet. A Gerő elvtárs beszédében és Rákosi elvtárs hozzászólásában felvetett kérdésekkel fokozottabban foglalkozzon a sajtó és

rádió, és ami a legfőbb, konkrét intézkedéseket tegyenek a végrehajtás biztosítására.

Február hónap közepén a dolgozók felajánlásait több iparágban beszámították a tervteljesítésbe és a tervet felemelték. A Sz. B. helyesnek és szükségesnek tartja a tervek felemelését, de a végrehajtásnak ezt a módját nem helyesli, mert ez fékezi a dolgozók lelkesedését. Megfosztja a munkásokat a sikeres munka elvégzésének örömétől és zavarja a munkaverseny további fejlődését. A Sz. B. felhívja az illetékes minisztériumok figyelmét arra, hogy a kérdést vizsgálják meg és a jövőre nézve vonják le a tanulságokat.

MOL M-KS 276. f. 55. cs. 196. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Szervező Bizottság) Gépelt, eredeti tisztázat.

*

Részlet a Szervező Bizottság 1952. március 17-i ülésének jegyzőkönyvéből

II. SZÓBELI JELENTÉS RÁKOSI MÁTYÁS SZÜLETÉSNAJPA TISZTELETÉRE INDÍTOTT MUNKAVERSENYRŐL
(Előadó: Csergő János elvtárs.)

A Sz. B. a jelentést nem fogadja el. Megállapítja, hogy a jelentésben ellentmondások vannak. Megállapítja a dolgozók lelkes részvételét a munkaversenyben, a nagy eredményeket, mégis a legdöntőbb iparágokban és üzemekben nemcsak hogy nem teljesítették túl a tervet, de elmaradtak annak teljesítésében.

Az Operatív Bizottság jelentése nem viszi előbbre a probléma megoldását, nem tárja fel a bajok gyökerét. Felveti ugyan a műszaki vezetés hibáit, de az értékelés egyoldalú, mert ugyanakkor nem veti fel a pártszervezetek, szakszervezetek, DISZ, sajtó és a központi szervezetek hibáit. Bár komoly lemaradás van a műszaki vezetés terén, a helyi pártszervezetek, pártbizottságok, valamint a központi szervek, az Operatív Bizottság sem tett meg mindent annak érdekében, hogy mozgósítsák a műszaki vezetést és a dolgozó tömegeket a vállalások elvégzésére.

A pártszervezeteknek, a szakszervezeteknek és DISZ-nek helyileg is jobban kell mozgósítani a műszakiakat, a dolgozókat a tervek teljesítése érdekében.

Maximálisan mozgósítani kell az első ¼ évi tervteljesítésre, sőt túlteljesítésre. Fordítsanak nagyobb figyelmet a műszakiak között folyó politikai felvilágosító munkára.

Az Operatív Bizottság folytassa tovább a munkáját április 4. versennyel kapcsolatban, javítsa meg az ellenőrzést és operatív intézkedéseket. Vizsgálja meg, miért megy rosszul a termelés a legdöntőbb üzemekben.

A Sz. B. megbízza az Operatív Bizottságot, hogy a központi osztályok, az illetékes minisztériumok, esetleg a tömegszervezetek bevonásával 10 döntő nagyüzemben vizsgálják meg a munkaverseny lemaradásának okait, milyen kérdéseket mulasztott el a szakvezetés, a pártszervezet, a szakszervezet és a DISZ és 1 héten belül készítsen jelentést a Sz. B.-nek. Az anyagot úgy készítsék el, hogy a tapasztalatokat felhasználjuk az egész ország területére.

Felelős: Csergő János elvtárs.

A Mezőgazdasági- és Szövetkezeti Osztály jelöljön ki egy elvtársat a munkaversennyel foglalkozó Operatív Bizottságban való részvételre.

MOL M-KS 276. f. 55. cs. 198. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Szervező Bizottság) Gépelt, eredeti tisztázat.

*

Részlet a Szervező Bizottság 1952. március 31-i ülésének jegyzőkönyvéből

I. JELENTÉS 11 NAGYÜZEMEN RÁKOSI MÁTYÁS ELVTÁRS SZÜLETÉSNAJPA TISZTELETÉRE INDÍTOTT MUNKAVERSENYBEN MUTATKOZÓ LEMARADÁSRÓL

(Előadó: Csergő János elvtárs.)

A Sz. B. az előterjesztést alapul elfogadja. Megállapítja, hogy a bejelentés nem ad kielégítő választ arra, mi az oka annak, hogy bár a vállalások szervezésénél és a versenyben nagy lendület tapasztalható a teljesítés mégis alacsony. Az értékelés az okok között helytelenül az „objektív” tényezőket domborítja ki, holott a hibák elsősorban szubjektív okokból adódnak.

A párt-, a szakszervezeti és a gazdasági vezetők egy része nem veszi elég komolyan a munkaversenyben vállalt feladatok teljesítését és nem harcolnak elég következetesen azok végrehajtásáért. Az elvtársak különösen könnyen vállalnak és a felajánlások nem mindig reálisak. A vállalások, a terv teljesítése és túlteljesítése a párt, a szakvezetés és a dolgozók számára egyaránt becületbeli kötelesség. A munkaversenyt és a vállalásokat az eddiginél sokkal komolyabban kell venni és biztosítani kell a vállalások maradéktalan teljesítését, túlteljesítését.

A lemaradt üzemekben a hibák abból is adódtak, hogy a szakvezetés nem biztosította megfelelően a versenyvállalások konkrét helyi (egyénenként és brigádokig) ellenőrzését, nyilvántartását, rendszeres értékelését. A műszaki értelmiségiek nem foglalkoztak megfelelően a versennyel a vállalások teljesítésének segítségével és biztosításával. A K. V. Államgazdasági Osztály a minisztériumokon keresztül biztosítsa, hogy a vállalásokat egészen az egyéneig és brigádokig nyilvántartsák és ellenőrizzék. A szakvezetés biztosítsa a szükséges nyersanyagot, műszaki és technikai feltételeket. A párt és szakszervezetek az eddiginél többet törődjenek a műszaki értelmiségiek versenybe való bevonásával.

A szakszervezetek hibájából komoly hiányosságok vannak a munkaverseny nyilvánossága és a konkrét helyi agitáció terén is. A vállalások ellenőrzésének hiányából adódik, hogy az agitátoroknak nincs elég konkrét érvük a versenyvállalás teljesítése érdekében folytatott politikai munkában. A népnevelőknek ismerniük kell a jó eredményt elérő dolgozókon kívül a felajánlásukat nem teljesítő dolgozókat is, hogy név szerint, konkrétan tudjanak érvelni.

Az eddiginél jobban kell foglalkozni a sztahanovisták, különösen az újak népszerűsítésével. Fel kell használni erre a sajtó és rádió mellett a faliújságokat, versenyablakokat és a szemléltető agitáció egyéb helyi eszközeit is.

A munkaverseny szervezésére vonatkozóan (nyilvántartásra, ellenőrzésre, értékelésre, nyilvánosságának biztosítására) új határozatra nincs szükség. A pártbizottságok, a szakszervezetek és a szakvezetés biztosítsák a már meglévő határozatok végrehajtását.

Helytelen és fékezi a munkaverseny lendületét az az álláspont, hogy a munkaverseny megfelelő szervezésének legfőbb akadályozója a tervfelbontás hiánya. A versenyvállalások alapja a norma teljesítése és túlteljesítése lehet. A versenyt tovább kell szervezni május 1-re.

[...]

Az Operatív Bizottság a Sz. B. határozatát juttassa el a párt, állami, szakszervezeti és DISZ szervekhez és biztosítsa annak végrehajtását.

MOL M-KS 276. f. 55. cs. 200. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Szervező Bizottság) Gépelt, eredeti tisztázat.

d.

Rákosi elvtárs születésnapjára

A Pécsi Nemzeti Színház Szakszervezeti Bizottsága szeretett Rákosi elvtársunk 60. születésnapjának tiszteletére, versenyre hívja az ország valamennyi színházának szakszervezeti bizottságát.

Versenypontok a következők:

- 1.) A tagdíjmorál megjavítása, május 1-re a 100 % elérése.
- 2.) A bizalmi-, társadalombiztosítási tanács-, bér- és termelési albizottság, kultúr nevelési albizottság tanfolyamainak március hó 15-re való befejezése.
- 3.) A munkafegyelem megszüldésének Bevezetjük a „tíz perces mozgalmat” az egész színház bevonásával, továbbá széles agitációs munkával a vésések számát 50 %-ra csökkentjük.
- 4.) Az összes jelentések határidő előtti beküldése.
- 5.) Hetenként megtartjuk az SZ.B. üléseket és az ott felvetődött problémákat a legrövidebb időn belül orvosoljuk.
- 6.) Rákosi elvtárs 60. születésnapjának tiszteletére a színház összes dolgozóját beszerezzük a munka felajánlásokra és azok teljesítését elősegítjük.
- 7.) A színház valamennyi dolgozóját, akik még nem szakszervezeti tagok, meggyőzés útján beszerezzük a szakszervezeti tagok sorába.
- 8.) A Vörös kereszt tanfolyamra a színház dolgozóinak 25 %-át beszerezzük és a tanfolyam jó menetét szakelőadóval biztosítjuk.

Ezzel a versennyel is be akarjuk bizonyítani szeretetünket Rákosi elvtárs iránt. A verseny célja továbbá az, hogy megjavítsuk a színházak szakszervezeti bizottságainak munkáját a munkafegyelem, az oktatás és a dolgozók érdekvédelme terén.

A versenyt helyben a Versenybizottság, az Ellenőrző bizottság és a helyi Pártszervezet ellenőrzi, melyről kéthetenként jelentést küldenek a Központnak.

Az SZ.B. szintén 2 heti összefoglalóban közli a verseny állását a Központtal.

A verseny kiértékelésére a Művészeti Dolgozók Szakszervezetének Központját kértük fel.

A verseny időtartama, illetve határideje f. évi május hó 1.

Pécs, 1952. évi január hó 31-én.

(Csanálossy Zoltán)

Sz.B. elnök

Engedélykérés utca átnevezéséhez

Székesfehérvár, 1952. február 7.
22/1/42/Se/Goné. / 1952. ikt. sz.

MDP Központi Vezetősége Irodája,
Simon Jolán elvtársnőnek,
Budapest

Kedves Simon elvtársnő!

Székesfehérvár városból és megyénk több községéből kérelem érkezett a Megyei Pártbizottsághoz, hogy Rákosi elvtárs 60. születésnapjának tiszteletére utcát nevezhessenek el Rákosi elvtársról.
Székesfehérváron a legnagyobb parkszerű teret, mely most Dózsa Györgyről van elnevezve, akarják Rákosi elvtársról elnevezni, ezen kívül az új színházat, illetve kultúrházat. A mostani Piac-teret pedig Dózsa György térnek neveznék el. A községekben a legnagyobb utcák kapnák Rákosi elvtárs nevét.

Kérjük kérésünk megfelelő Pártszerv elé terjesztését.
Eltvársi üdvözléssel:

(Sebes Imre)
megyei titkár

(Halmi Ferenc)
m. szervezőtitkár

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat.

*

Kedves Révai Elvtárs!

A Fejér Megyei Pártbizottságtól kaptuk a mellékelt levelet, melyben kéri, hogy utcákat nevezhessenek el a megyében és Székesfehérváron Rákosi elvtársról. Révai elvtársról, mint a Rákosi elvtárs születésnapját előkészítő bizottság vezetőjétől kérek utasítást, mit válaszoljunk rá.

Budapest, 1952. II. 12.

Eltvársi üdvözléssel
Simon Jolán

[Az iraton kézírással az alábbi szöveg olvasható.]

Feleljen nekik, hogy *nem szabad!* 1.) Micsoda ötlet, hogy a Dózsa György teret akarják átkeresztelni; hogy épp *színházat* akarnak Rákosi elvtársról elkeresztelni. 2.) Bpsten se csináljuk ezt, hát akkor nem lehet, hogy vidéki utcákat nevezzenek el róla. Ellenőrizhetetlen, hogy méltó utcák, terek lennének-e kiválasztva?
Ezért: le kell fűjni az egészet!
Révai. II/14.

Telefonon közölve.
1952. II. 16. S. [Simon Jolán]

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt, eredeti, kézzel kiegészített tisztázat.

Ajándékkészítés Rákosi Mátyás és felesége részére

KÖSZEGI NEMEZ- ÉS POSZTÓGYÁR
KÖSZEG

Ügyintézőnk: Gruberné.
Jelünk: G/Kné.
Kőszeg, 1952. február 7.

M.D.P. Központi Vezetőség
Rákosi Titkárság
Budapest.

Kedves elvtársak!

Rákosi elvtárs 60-ik születésnapjának alkalmából dolgozóink Rákosi elvtárs és felesége részére ajándékot szeretnének készíteni, melyhez szükségünk van arra, hogy az Elvtársak részünkre rövid időn belül bizalmasan juttassák el azt, hogy Rákosi elvtársnak, valamint feleségének hányas számú lábbelije van. Dolgozóink a gazdamozgalom keretében nagyon szép kis házcipővel szeretnék meglepni ebből az alkalomból úgy Rákosi elvtársat, mint feleségét.

Kérjük az Elvtársakat, hogy ezen kérésünket bizalmasan, rövid időn belül teljesítsék.

Eltvársi üdvözléssel:

Gruber Ferencné
párttitkár

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat.

*

[195]2. Febr[uar] 12.
Bizalmas.
Kőszegi Nemez és Posztógyár,
Gruber Ferencné párttitkár
elvtársnőnek,
Kőszeg

Kedves Elvtársnő!

Levelére válaszolva közöljük, hogyha házcipőt szeretnének készíteni 41-es férfi és 36-os női cipőt készíthetnek.

Eltvársi üdvözléssel:
Rákosi titkárság.

Ajánlott.

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat.

Illés Béla Rákosi életrajzának feldolgozása pártoktatásban és az agitációs munkában

MDP KÖZPONTI VEZETŐSÉGE
AGITÁCIÓS ÉS PROPAGANDA
OSZTÁLY

MDP alapszervezete[k] titkáranak

Kedves elvtárs!

Rákosi elvtárs közelgő 60. születésnapjának méltó megünneplésére nagy lelkesedéssel készül dolgozó népünk. Rákosi elvtárs iránt érzett szeretetüknek a dolgozók lelkes munkafelajánlásokkal, tervük túlteljesítésével adnak kifejezést. Rákosi elvtárs hősi életének, példamutatásának közelebbi megismerése még jobban fokozza a dolgozó tömegek munkakedvét, áldozatkészségét, a párt iránt érzett szeretetét. Ezért az alsó fokú pártoktatásban feldolgozzuk Rákosi elvtárs életrajzát Illés Béla: „Népünk Szabadságáért” c. füzet alapján.

Azt a hatalmas lendületet, amely a dolgozók mind nagyobb munkateljesítményeihez, a szocialista munkaverseny eddig nem tapasztalt kiszélesítéséhez vezetett, Rákosi elvtárs életrajzának tanulmányozása során tovább kell vinnünk a pártmunka területére, a politikai nevelőmunka, a pártoktatás fellendítésére.

A politikai iskolák résztvevői már eddig is országszerte tömegesen vállalták a tanulmányi színvonal emelését, a tanulási fegyelem megjavítását, a foglalkozásokon való pontos megjelenést és a jó felkészülést, a termelési vállalatok hiánytalan teljesítését. Az alapszervezet vezetősége foglalkozzon ennek a kezdeményezésnek a továbbterjesztésével és beszéljék meg a propagandistákkal és a hallgatókkal, hogyan javítsák meg az oktatási munkát Rákosi elvtárs életrajzának tanulmányozásával.

Tekintetbe véve Rákosi elvtárs hősi élete iránti óriási nagy érdeklődést, tegyék lehetővé az elvtársak, hogy minél több olyan párttag és pártönkívüli aktivista, elsősorban pártbizalmiak és népnevelők bekapcsolódjanak Rákosi elvtárs életrajzának tanulmányozásába, akik eddig nem vettek részt a pártoktatásban.

Rákosi elvtárs életrajzának feldolgozása az alsó fokú oktatásban az alábbi időbeosztással történik:

1.) Az alap és középfokú politikai iskolákon kéthetes anyagként foglalkozunk Rákosi elvtárs életével oly módon, hogy a jelenleg folyó anyagot megszakítva a február 24 - március 1-ig tartó héten a propagandisták tartanak bevezető előadást a K.V. Agit.-prop. Osztálya által kibocsátott útmutató alapján és a március 2-9-ig tartó héten vezessék le a szemináriumot az anyagból. Azokon a helyeken, ahol a klerikális reakcióról szóló tananyagot a középfokú politikai iskolákon a Rákosi elvtárs életéről szóló anyag kettészakítaná, halasszák el a klerikális reakcióról szóló anyag tárgyalását március 9. utánra.

2.) A politikai alapszervezetek tanulóikra: a Rákosi elvtárs életéről szóló tananyagot 4 hetes anyagként; üzemen, városban a klerikális reakcióról szóló anyag után, falun az ötéves tervről szóló anyag után kell beiktatni oly módon, hogy az első előadás a tanulóörökön legkésőbb március 2-9-ig tartó héten legyen.

3.) A DISZ oktatásban: Rákosi elvtárs életrajzát a pártoktatással azonos módon dolgozzák fel. Erről a DISZ szervezetek is kapnak tájékoztatást. Pártszervezeteink segítségük a DISZ szervezeteket abban, hogy megfelelő színvonalon és eredményesen foglalkozzanak Rákosi elvtárs életének tanulmányozásával.

Rákosi elvtárs életrajzának tanulmányozása a pártoktatás ünnepi eseménye. Az alapszervezet vezetősége és a politikai iskolák előadói különös gonddal készítik elő a foglalkozásokat, hogy azok Rákosi elvtárs életrajzához méltó színvonalon, ünnepélyes légkörben folyjanak le.

Mindenekelőtt biztossítsák, hogy a politikai iskola hallgatói időben (a tananyag megérkezése után azonnal) kézhez kapják Illés Béla „Népünk szabadságáért” c. füzetét. Az Anyagterjesztő által leküldött füzetekből az elvtársak elsősorban azoknak adjanak, akik eddig is rendszeresen eljárak a politikai iskola, illetve az

alapszervezeti tanulóörök foglalkozásaira. Gondoskodjanak arról, hogy a hallgatók már a politikai iskolai előadást megelőzően, a füzet kézhezvétele után azonnal kezdjék meg annak tanulmányozását. Ahol az lehetséges - különösen a falvakban - tanácsoljuk a füzet csoportos felolvasását.

Ellenőrizze és segítse az alapszervezet vezetősége a propagandisták felkészülését a foglalkozásokra, hogy megfizető és felelősségteljes feladatuknak: Rákosi elvtárs életének a párttagokkal és pártönkívüliekkel való megismertetésének méltóképpen tegyenek eleget.

Budapest, 1952. február 15.

Elvtársi üdvözléssel:
MDP Központi Vezetősége
Agit.-prop. Osztály

[Másofat]

b.

Információként

MDP KÖZPONTI VEZETŐSÉG
AGITÁCIÓS ÉS PROPAGANDA
OSZTÁLY

BIZALMAS
Készült: 27 pld-ban. KE:

Feljegyzés

Rákosi elvtárs életrajza ismertetésének tapasztalatairól
az agitációs és propagandamunkában

Az utóbbi két hét folyamán az alsó fokú pártoktatásban és az agitációs munkában előtérbe került Rákosi elvtárs életrajzának ismertetése Illés Béla brosúrája alapján.

A budapesti és a megyei pártbizottságok jelentései és a központi osztályok közvetlen ellenőrzése alapján, melyek még csak előzetes és nem teljes képet adnak ennek a kampánynak a menetéről, megállapítható:

1.) Párttagságunk körében igen nagy érdeklődés tapasztalható Illés brosúrája iránt, melyet néhány nap alatt valóságos elkapkodtak és különösen a pártönkívüliek részéről tömeges, újabb igényeket jelentenek az ország minden részéből.

2.) Rákosi elvtárs életének ismertetésével kapcsolatban fokozódik az érdeklődés olyan ideológiai és politikai kérdések iránt, mint a hazaszeretet, a proletárinternacionalizmus, kommunista példamutatás és bátor kiállás mindenek fölött pártunk és Rákosi elvtárs szeretete.

3.) Előzetes és nem eléggé ellenőrzött adatok alapján több mint egy félmillió párttag és pártönkívüli dolgozta fel esti politikai iskolákon Rákosi elvtárs életrajzát s már eddig is 10-15 ezerre tehető azoknak a kisgyűléseknek a száma, ahol a propagandisták és a népnevelők beszédeket tartanak Rákosi elvtárs életéről, s amelyekben a nagyobb tömegpropaganda előadásokkal együtt több mint félmillió pártönkívüli dolgozó vett részt.

Jellemző, hogy a politikai iskolák munkája különösen a falun erősödött meg, mind mennyiségileg, mind színvonal tekintetében. Így pl. Szolnok megyéből jelentik, hogy főleg a falusi esti iskolákon 1900 új hallgatót jeleztek, több megyéből a jelentések szerint a hallgatók száma 30-40-50 %-kal emelkedett, sőt egyes járásokban 100 %-kal is. Mindenünnen jelentik a pártönkívüli dolgozók, különösen parasztok, óriási érdeklődését Rákosi elvtárs életrajzával kapcsolatban s tömeges jelentkezésüket az esti politikai iskolákra.

4.) Az esti politikai iskolák vezetői és hallgatói ezrével adják át az iskolán tanultakat kisgyűléseken, olvasóörökben és csoportos megbeszéléseken, amelyekben részt vesznek a tömegszervezetek is, különösen a DISZ és az MNDSZ [Magyar Nők Demokratikus Szövetsége]. Mindebben a munkában a legszorosabb együttműködés mutatkozik meg a propaganda és az agitáció között.

A politikai esti iskolákon és a kisgyűléseken ezrével születnek új felajánlások és ugyanakkor ellenőrzik a már megtett felajánlások végrehajtását is. A megyék nagy részéből jelentik, hogy a politikai esti iskoláknak és a kisgyűléseknek hatalmas mozgósító erejük volt a március 9-i munkaverseny kiszélesítésére, a termelési eredmények megjavítására, valamint a beszolgáltatási és adózási kötelezettségek időelőtti végrehajtásában.

5.) Jellemző még Rákosi elvtárs életrajzának az ismertetésével kapcsolatos mozgalomra, hogy általában nagyobb lelkesedés, aktivitás és kezdeményezés mutatkozik meg az alapszervezetekben és az alsóbb pártbizottságokban, mint számos felsőbb pártszerveben.

Rákosi elvtárs élete ismertetésének tartalmi tapasztalatai: Legtöbb szó esik a politikai iskolákon, de a kisgyűléseken és egyéb megnyilvánulásokon is Rákosi elvtársnak a Tanácsköztársaság ideje alatti tevékenységéről. Ezzel kapcsolatban kiemelik azt, hogy Rákosi elvtárs már egész fiatalon milyen fontos szerepet töltött be, - valamint Rákosi elvtárs hazafiságát, bátorságát, s azt, hogy mindig a legveszélyesebb és legnehezebb területeken dolgozott.

Különösen sokat beszéltek erről az 1919-es eseményekben résztvevő elvtársak. Elmesélték személyes élményeiket, tapasztalataikat. Szinte minden politikai iskolán voltak olyan elvtársak, akik maguk vagy hozzátartozóik részt vettek a Tanácsköztársaság megvédésében vagy esetleg találkoztak annak idején Rákosi elvtárral. Ezeknek a hozzászólásait mindenütt nagy érdeklődéssel hallgatták. Halász elvtárs a R. M.-ben [Rákosi Mátyás Művek, Csepel] elmondotta, hogy 1919-ben Salgótarjánnál együtt harcolt Rákosi elvtárral, s azóta is ismeri Rákosi elvtárs tevékenységét és mindig kész harcolni akár fegyverrel is azért az ügyért, amelyet Rákosi elvtárs védelmez. Kuncsorbán Földes elvtárs mondta a kisgyűlésen, hogy ő is harcolt [19]19-ben Rákosi elvtárral és azóta is valahányszor nehéz feladattal kell végrehajtania, mindig Rákosi elvtársra gondol és ez megacélozza az erejét.

Részletesen beszéltek a legtöbb helyen a Rákosi perről, Rákosi elvtársnak a Horthy fasizmus elleni bátor kiállásáról. Kiemelték Rákosi elvtárs elvhűségét, Szovjetunió iránti szeretetét, amelyet a bitófa árnyékában sem tagadott meg. Az a tapasztalat, hogy a hallgatók jól megértették, hogy milyen jelentősége és ereje van a nemzetközi munkásszolidaritásnak. Ezt bizonyítja az is, hogy szinte minden megnyilvánuláson beszéltek arról, hogy ma nekünk is mindent el kell követni a görög hazafiak megmentéséért. Számos iskoláról és kisgyűlésről tiltakozó táviratot küldtek a Béketanácshoz a görög hazafiak kiszabadítása érdekében. Az öregebbek elmondták, hogy abban az időben hogyan folyt a harc Rákosi elvtárs élete megmentéséért. Szabolcs megyében a nyírbátori politikai iskolán Veres elvtárs, a helyi DISZ szervezet vezetője elmondta: Rákosi elvtárs az orosz kommunisták példáját követte, amikor Horthy bírósága előtt hősiessen megvédte a Tanácsköztársaságot. Nekünk, magyar fiataloknak Rákosi elvtársat kell követnünk az ország építésében, ha kell az ország megvédésében. Mindenütt kiemelik a Szovjetunió és Sztálin elvtárs szerepét a Rákosi elvtárs kiszabadításáért vívott harcban.

A politikai iskolákon szinte mindenütt hangsúlyozzák azt, hogy Rákosi elvtárs azért állta meg minden körülmények között a helyét, mert egész életében tanult és magáévá tette a marxizmus-leninizmust. A hallgatók elmondták, hogy Rákosi elvtárs már fiatal korában szívósan tanult és a nehéz börtönök alatt sem hagyta abba a tanulást. Számos helyen a hallgatók és a propagandisták levonták ebből a következtetést a maguk számára, s ennek nyomán sok helyen határozat született, hogy a jövőben az eddiginél jobban fognak tanulni és rendszeresen eljárni a foglalkozásokra. Több helyen megbeszélték, hogy faliújságukat írják arról, hogy mit tanultak Rákosi elvtárs életéből.

A politikai iskolákon, de még inkább a kisgyűléseken, röpgyűléseken sok szó esik Rákosi elvtárs felszabadulás utáni tevékenységéről. Az előadások, beszélgetések visszatükrözik a dolgozók Rákosi elvtárs iránti őszinte szeretetét és ragaszkodását. Igen sok személyes élményre, tapasztalatokra visszaemlékezve mondják el az elvtársak, hogy milyenek ismerték meg Rákosi elvtársat, mit köszönhetnek neki. Az asszonyok főleg arról beszéltek, hogy Rákosi elvtársnak köszönhetik, hogy egyenjogúak lettek a férfakkal, hogy a gyerekeiket iskoláztathatják és hogy ma nem ismerik a nélkülözést. Öreg munkások, bányászok hivatkoznak arra, hogy őket ma mennyire megbecsülik a munkában. A Láng gyárban az egyik munkás elmondta, hogy 60 évet megélt, de a felszabadulás előtt nem volt színházban, Rákosi elvtársnak köszönheti, hogy ma emberi életet él. A gyerekeit nagy nyomorban nevelte fel, de ma az egyik katonatiszt, a másik pedig minisztériumban dolgozik, s ezért ő nagyon boldog és mindig hálás lesz Rákosi elvtársnak. Pécs-aknán az egyik kisgyűlésen mondta Kadlubecz István bányász: Rákosi elvtárs mindenkinél többet tett a magyar népért - tudjuk, hogy megöregszünk, de azért Rákosi elvtárs élhetne még egy másik 60 esztendő. Városban és falun egyaránt külön kiemelik, hogy Rákosi elvtárs mindig betartja adott szavát, erre számtalan országos és helyi példát hoznak fel. Szabó elvtárs a Budapesti Javítóműhelyben elmondta, hogy Rákosi elvtárs vezetésével azért ért el országunk nagy eredményeket, mert Rákosi elvtárs mindent megbeszél a dolgozókkal.

Mindenütt nagy beszédtema Rákosi elvtárs nagy tudása és szakismerete. Elmondják, hogy bárhol megjelenik, mindenütt hozzá tud szólni a szakmai problémákhoz az élet bármelyik területén. Igen sok helyen összehasonlítják tesznek ezzel kapcsolatban Rákosi elvtárs és a régi „vezetők” között, s hozzáteszik, hogy ha Rákosi elvtárs kimegy valahova, ott milyen szeretettel fogadják a dolgozók, ugyanakkor a múltban egy-egy vezető látogatásakor a rendőrök álltak sorfalat. Sok példát mondanak el arról, hogy Rákosi elvtárs mennyire törődik a dolgozókkal, milyen közvetlen az emberekkel szemben és hosszú idő után is visszaemlékezik még látszólag jelentéktelen dolgokra is.

A politikai iskolákon büszkén beszélnek arról, hogy Rákosi elvtárs beszélt Lenin elvtárral, Lenin tanítványa s évekig Lenin és Sztálin elvtársak mellett dolgozott. (Ezt igen sokan csak most hallották először.) Azonban sokkal kevesebb szó esik arról, hogy Rákosi elvtárs hogyan harcolt a Szovjetunióban a magyar szabadságért.

Tapasztalható, hogy Rákosi elvtárs életének feldolgozása mindenütt serkentőleg hat a termelésre, az állampolgári kötelezettségek teljesítésére, a tavaszi munkák jó és idő előtti elvégzésére. A politikai iskolák, kisgyűlések többségében igen sok termelési felajánlás született, számos helyen a foglalkozásokon, kisgyűléseken értékelik a felajánlások teljesítését, sőt újabb felajánlásokat is tesznek. Különösen a múlt heti politikai iskolai foglalkozásokon foglalt el fontos helyet a felajánlások értékelése, ellenőrzése. Egyes helyeken ezt tűzzásba is vitték, s valósággal termelési értekezletté változtatták a szemináriumokat. Falun a felajánlások többsége a tojás, baromfi-beadásra, az adófizetés pontos teljesítésére és a tavaszi munkák időbeni jó elvégzésére irányulnak. Számos olyan tapasztalat van, hogy a kisgyűlések, politikai iskolák hatásaként meggyorsult a begyűjtés. Hajdúnánáson pl. egy hét alatt 58 marhát adtak be és a félévi sertésbeadási kötelezettségüket is 70 %-ban teljesítették eddig. A jászberényi járásban a sertésbeadást 85 %-ra, a marhabeadást 79 %-ra, a baromfi beadást 73 %-ra teljesítették. Rákosi elvtárs életével kapcsolatos ellenséges megnyilvánulások csak egészen szórványosan mutatkoznak, - az ellenségnek ezen a területen nincs talaja. Az elmúlt héten Tatabányán volt olyan rémhír, hogy Rákosi elvtárs születésnapjára felemelik az árakat. Aznap nagy volt a vásárlás zsírból és cukorból - néhány helyen kifogyott az üzletekből, de másnapra ez is megszűnt. A X-ik kerületben az egyik propagandistát a kerületi pártbizottság nevében felhívták telefonon, hogy nem kell megtartani a foglalkozást Rákosi elvtárs életéről.

Budapest, 1952. március 5.

Horváth Márton s. k.

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépell, eredeti tisztázat.

Ünnepség Koreában, szállítmány a koreai Rákosi Mátyás Hadikórházba

a.

Egészségügyi Minisztérium
Államtitkár

Keleti Ferenc elvtársnak
MDP Központ Adminisztratív osztály
Budapest

Lerakni.

Csanádi Gyógy vizsgálatja ki. Kapunk róla jelentést.

Koreai kórházunk részére Rákosi elvtárs születésnapján 4 vagonból álló küldeményt indítottunk el, amelynek tartalma 699 ládában gyógyszer, műszer, DDT, növényvédelmi szerek és állati fertőző betegségek elleni védekezésre alkalmas szérum.

A szállítmányt Otporon keresztül irányítjuk, ahol a kórház megbízottai fognak a továbbszállításról gondoskodni.

A vagonok feladásánál bizonyos nehézségeink voltak. Mellékelem ebben az ügyben készült feljegyzésemet.

Budapest, 1952. március 10.

Elvtársi üdvözléssel:
(dr. Rostás Oszkár)

1 db melléklet

[Lássa]. Ratkó Anna

Ha fennáll a veszély, hogy egyes gyógyszerek tönkre mennek, különösen ki kell vizsgálni. Azonban ezt ne tőlünk kérjük, hanem ők vizsgálják ki.

KF [Keleti Ferenc]

MOL M-KS-276. f. 96. cs. 7. ő. e. (MDP Központi Vezetőség Adminisztratív Osztály Egészségügyi alosztály.) Géppel írt, eredeti, kézzel kiegészített tisztázat.

b.

Korea, 1952. március 20.

Tárgy: Rákosi Mátyás elvtárs 60 éves születés-napjával kapcsolatos megnyilvánulások Koreában.

69. Biz. Pol. 1952.

Előzmény: 250., 242., 243., 244., 251. Nyílttáv

Előadó: Balogh [h] Mária

Melléklet: 5 drb újság

1 drb fordítás, újságból

1 drb „jelszavak” a kiállításon

3 drb Beszéddek és levél

1 drb beszéd orosz fordítása.

Az előzmény számokon már közölt megnyilvánulások dokumentáló anyagát felterjesztem.

(Pásztor Károly) sk.

követ

Kiadmány hitelélül:
[Balogh Mária]
köv. titk

Külgymiszter Úrnak
udapest

*

Melléklet: a

69. Biz. Pol. 1952.-höz.

Tárgy: Pásztor Károly követ beszéde a magyar képkiallítás megnyitásán. - 1952. III. 9-én.

Kedves Elvtársak!

A mai nappal megnyíló magyar képkiallítás azt a célt szolgálja, hogy egyrészt képet adjon Magyarország gazdasági helyzetéről, szocialista építéséről és a magyar nép jelenlegi életszínvonaláról, valamint ezen keresztül is közelebb hozzuk országunkat, népünket a hős koreai néphez, még bensőségebbé, még melegebbé tegyük népeink között fennálló elszakíthatatlan barátságot.

Ezt a képkiallítási anyagot a magyar nép ajándékképpen küldte a koreai népnek azzal, hogy ezzel is megkönnyítse és előresegítse az imperialisták elleni kemény harcát.

Nagy jelentőséggel bír az is, hogy a magyar kiállítás aznap nyílik meg, amikor Vezérünk, Rákosi elvtárs 60. születésnapját ünnepli a magyar nép. Kérem Önöket, hogy a magyar nép e szerény ajándékát fogadják olyan meleg szívből, mint amilyen szívből küldte ezt a magyar nép.

Éljen a hős koreai nép és a magyar nép elszakíthatatlan barátsága!

(Beszéd orosz nyelven lett elmondva, melyet koreai nyelvre fordítottak.)

*

Melléklet: a

69. Biz. Pol. 1952.-höz

Tárgy: Jelszavak a magyar képkiallításon.

1.) Rákosi elvtárs portréja fölött:

„1892-1952.

Üdvözljük a 60 éves Rákosi Mátyás elvtársat!”

2.) „Éljen Rákosi Mátyás elvtárs, a magyar nép szeretett vezére, aki önzetlenül segíti a koreai népet!”

3.) „Éljenek a magyar dolgozók, a szocializmus építői és a béke szilárd védelmezői!”

4.) „Éljen a magyar és koreai nép örök barátsága!”

5.) „Éljen a nemzetközi szolidaritás!”

6.) „Éljen Kim Ir Szen!”

7.) „Éljen Mao Cse Dun!”

8.) „Éljen Sztálin Generalisszimusz, a világ dolgozóinak nagy vezére és felszabadítónk!”

9.) „A béke fennmarad és tartós lesz, ha a népek saját kezükbe veszik a béke megőrzésének ügyét és végig kitartanak mellette!” (Sztálin)

MOL KÜM XIX-J-14-a-69/Biz.Pol.-1952. 13. doboz. (Magyar Országos Levéltár Külgymiszterium Phenjani követség TÜK iratok.) Gépelt, eredeti tisztázat.

A Miskolci Nehézipari Műszaki Egyetem névváltoztatása

0145/biz. szám Ér. 1952. II/29.

Tárgy:

Rákosi Mátyás Nehézipari Műszaki Egyetemről tvr. (K. M.)

A Minisztertanács f. é. február hó 29. napján tartott ülésén a Rákosi Mátyás Nehézipari Műszaki Egyetemről szóló törvényerejű rendelettervezetnek az Elnöki Tanácshoz történő előterjesztéséhez hozzájárult.

II/29.

NÉPKÖZTÁRSASÁG ELNÖKI TANÁCSA

A Minisztertanács f. évi február hó 29. napján tartott ülésén törvényerejű rendelettervezetet fogadott el a Rákosi Mátyás Nehézipari Műszaki Egyetemről.

A tervezet 25 példányát a törvényerejű rendelet megalkotása céljából csatoltan megküldöm.

II/29.

Komáromi

L. Dobi II/29.

Megjelent a Magyar Közlöny f. évi III. 8-i számában, mint az 1952. évi 8. sz. tvr.

MOL XIX-A-2-ab-0145/biz.-1952. 4. doboz (Magyar Országos Levéltár Dobi István miniszterelnök iratai) Gépelt, eredeti tisztázat.

Rákosi Mátyás Érdemérem alapítása, Rákosi Mátyás ösztöndíj és tanulmányi verseny létesítése

a.

A Titkárság 1952. február 27-i határozata

Rákosi Mátyás ösztöndíj, Rákosi Érem alapítására az egyetemeken és Rákosi Mátyás tanulmányi verseny létesítésére a középiskolákban

Rákosi Mátyás ösztöndíj alapítása az egyetemeken

Rákosi Mátyás elvtárs 60. születésnapja alkalmából egyetemi és főiskolai hallgatóink legkiválóbbjai részére Rákosi elvtárs nevét viselő ösztöndíjat kell alapítani.

Rákosi ösztöndíjjal évente 350 egyetemi hallgatót jutalmazunk: 50 elsőéves hallgatót havi 650.- ft és 300 felsőéves hallgatót havi 800.- ft ösztöndíjjal.

A Rákosi Mátyás ösztöndíj egy tanévre szól. Azoktól a hallgatóktól, akik tanulmányi vagy fegyelmi okokból érdemtelenné váltak az ösztöndíjra, évközben is megvonható.

A Rákosi Mátyás ösztöndíj odaítélésének feltételei

Ösztöndíjat az egyetemek vagy főiskolák nappali tagozatának legkiválóbb hallgatói kaphatják, akik kiváló tanulmányi eredményükkel (minden tárgyból jeles, legalább egy tárgyból kimagasló eredmény) és példamutató magatartásukkal példát mutatnak az egyetemi ifjúságnak.

Az ösztöndíjak kiosztása minden évben ünnepélyes formák között, a szeptemberi tanévnyitó ünnepélyen történik, az előző év végi vizsgaeredmények - első éveseknél a középiskolai tanulmányi eredmények és érettségi bizonyítvány - alapján.
Az ösztöndíjas jelöltek személyére nyilvános pályázat (kérvényezés) alapján a tanszékvezető professzor és a kar dékánjának javaslatából kiindulva - az egyetemi párt és DISZ szervezetek meghallgatásával - az egyetem rektora (főiskolai igazgatója) tesz javaslatot.
A Rákosi ösztöndíjban az egyes karok általában a hallgatók létszámának arányában részesülnek.
Az ösztöndíjak odaítéléséről a közoktatásügyi miniszter, illetve az illetékes szakminiszter dönt.
[„A Titkárság a javaslatot elfogadja azzal, hogy az ösztöndíj odaítélésének feltételeinél a politikai magatartást ki kell hagyni. Helyette példamutató magatartás legyen.
Az ösztöndíjat kérvényezni kell.”]

Rákosi Érem alapítása

Rákosi elvtárs 60. születésnapja alkalmából Rákosi érmet kell alapítani.
Rákosi érmet kaphatnak azok a kitűnően végzett egyetemi (főiskolai) hallgatók, akik egy vagy több tárgyból az átlagon felül jelentősen kimagasló tanulmányi eredményt értek el, kimagasló szakdolgozatot, szigorlati tervet készítettek és egyetemi éveik alatt példamutató magatartást tanúsítottak.
Rákosi Érem a legnagyobb kitüntetés, amelyben egyetemet végzett fiatal részesülhet.
Az érem odaítélése fölött a rektor és az Egyetemi Tanács javaslata alapján a Felsőoktatási Tanács meghallgatása után az illetékes miniszter dönt.
Rákosi érmet minden évben ünnepélyes külsőségek között, a minisztérium képviselőjének jelenlétében, a rektor adja át. A Rákosi érem először ebben a tanévben kerüljön kiosztásra.

[„A Rákosi Érem odaítélésénél magasabb követelményeket kell megállapítani, de akik azt elérik, kapják meg az érmet, ne legyen a kitüntetettek száma 20-ra korlátozva.
Az Érem odaítélése fölött a rektor és az Egyetemi Tanács javaslata alapján, a Felsőoktatási Tanács meghallgatása után az illetékes miniszter dönt.”]

Rákosi Mátyás tanulmányi verseny létesítése a középiskolákban

Rákosi Mátyás tanulmányi versenyt kell létesíteni az összes középiskolák III. és IV. osztályos tanulói részére.
A versenyre minden évben a tanév végén kerüljön sor. A tanulmányi verseny tárgyait évenként a K[özoktatási] M[inisztérium] és a többi szakminisztérium jelölje ki.
A verseny első díja 1000 ft és díszoklevél, második és harmadik díja 500 ft és díszoklevél legyen.
A Rákosi Mátyás ösztöndíj, a Rákosi érem és a Rákosi Mátyás tanulmányi verseny létesítéséről minisztertanácsi határozat jelenjen meg, melyet Rákosi elvtárs születésnapján az ünnepségek keretében ismertessenek az egyetemeken, főiskolákon és középiskolákon.
Budapest, 1952. március 15.

[„A Titkárság a betervezett javaslatot elfogadja.”]

MOL M-KS 276. f. 54. cs. 182. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Központi szervei Titkárság.) Gépelt, eredeti tisztázat.

b.

0146/ szám. Ér. 1952.

Tárgy:

Rákosi Mátyás Tanulmányi Érdemérem alapítása;
Rákosi Mátyás ösztöndíj és tanulmányi verseny.

A Minisztertanács f. é. február hó 29. napján tartott ülésén a Rákosi Mátyás Tanulmányi Érdemérem alapításáról szóló elnöki tanácsi határozattervezetnek az Elnöki Tanácshoz történő előterjesztéséhez hozzájárult.

Egyúttal a Minisztertanács határozatot hozott Rákosi Mátyás Egyetemi és Főiskolai Ösztöndíj alapításáról és Rákosi Mátyás tanulmányi verseny szervezéséről.

II/29.

*

NÉPKÖZTÁRSASÁG ELNÖKI TANÁCSA

A Minisztertanács f. évi február hó 29. napján tartott ülésén határozattervezetet fogadott el Rákosi Mátyás Tanulmányi Érdemérem alapításáról.
A tervezet 25 példányát az elnöki tanácsi határozat megalkotása céljából csatoltan megküldöm.

II/29.

Komáromi

K. Dobi II/29.

Megjelent a Magyar Közlöny f. évi március 8-i számában, mint az Elnöki Tanács 4. sz. határozata és Minisztertanács 1004-es határozata.

MOL XIX-A-2-ab-0146-1952. 4. doboz (Magyar Országos Levéltár Dobi István miniszterelnök iratai) Gépelt, eredeti tisztázat.

Hazai és külföldi üdvözlések

a.

„Beszélgetés” a Magyar Tudományos Akadémia küldöttsége és Rákosi Mátyás között

A Magyar Tudományos Akadémia küldöttségének üdvözlése Rákosi elvtárs 60. születésnapja alkalmából

Rusznay elvtárs:

A Magyar Tudományos Akadémia, az összes magyar tudományos dolgozó nevében szeretettel köszöntjük Rákosi elvtársat 60. születésnapja alkalmából. Kívánjuk, hogy jó egészségben további győzelmekre és sikerre vezesse dolgozó népünket.

Rákosi elvtárs:

Köszönöm az Akadémia és a tudósok üdvözlését. Remélem, hogy már kevesebb panasz van a népi demokráciára, mint mondjuk 1945-ben volt, és ez minden évben tovább fog fejlődni, kevesebb lesz a panasz és több lesz a pozitívum. Legalábbis ez a tervünk az Akadémia és a tudomány terén. Azt hiszem, egyetértetek velem. (Beszélgetés indul a jakut nyelvről, a rokonszavakról. Rákosi elvtárs mondja, hogy a macska szót a jakutok maskának mondják, az iker szó önáluk ikere.)

[?]

Engedje meg Rákosi elvtárs, hogy átnyújtsam a Moszkvában megjelent könyvem fordítását.

Rákosi elvtárs:

Köszönöm. Ezt meg kellett vásárolni, vagy küldtek tiszteletpéldányt.[?] Annak idején balhéztam, hogy itt kellett ezeket megvásárolni. Áhítással nézem a könyvet, mint laikus, de már hallottam róla.

Hát a hidászok mit csinálnak? Amikor a Kossuth-hidat építettük, gyakran ki kellett járni és a munkások azt kérdezték, mi lesz, ha végeznek ezzel a hídval. Mondtam, hogy nézzenek végig a Dunán, tele fogjuk rakni hidakkal.

Hallottam, hogy az Erzsébet híd budai oldalán a melegvízzel bajok vannak. Azt mondják, rendkívül értékes a meleg víz. Egy szovjet bar[?]neológus mondta, hogy párját ritkítja. Nemcsak rádiumot, hanem sót is találtak benne. A közelben kell lenni valami radioaktív anyagnak.

Érdekes most dolgozni, sok új híd épül. Annyi hidat építünk 5-6 év alatt, mint az egész kapitalizmus alatt.

[?]

Hatalmas a munkatempó. Érdekes, hogy a termelékenység mennyire megnőtt.

Rákosi elvtárs:

A munkás most érdekelve van a termelésben és érdeklő a munka.

Báránys azt mondta, amikor meghallotta, hogy tervbe vettük 1945 januárra a híd felépítését, hogy azonnal belép a Kommunista Pártba, ha ezt meg tesszük. Nagyon biztos volt a dolgában.

(Rákosi elvtárs megkérdezi, hogy hány évet vállalnak még.)

Rusznjak elvtárs:

120 évet vállalunk Rákosi elvtárs!

Bernard Shaw is, amikor 70 éves lett, 20 évre váltott bérletet.

Rákosi elvtárs:

Ő tényleg, fiatal korában beteges volt, később vigyázott magára. Könnyű volt neki, katona sohasem volt, nem volt veszélyben az élete.

(Rusznjak elvtárhoz) Magának könnyű, maga a vesémbé lát. Hát még van remény egy pár évre, mert tényleg, velem zavarban volna az orvostudomány, kevés munkát adok. Megegyezünk, hogy a 70. születésnapot vállaljuk.

[?]

Kínaiaknál az volt a szokás, hogy csak akkor fizették az orvost, ha egészségesek voltak. Ha beteg lett, ingyen kellett gyógyítani.

Rákosi elvtárs:

Rockefellernek volt 5 háziorvosa, minden január 1-én külön jutalmat kapott. Meg volt állapítva mindig, hogy mennyit kapnak, ha eléri a 80, 90 évet. Százezer dollárt ígért nekik, ha megéri a 100. születésnapját, de akármít csináltak, nem érte meg. Ezek a módszerek a népi demokráciában nem megfelelőek.

A következő orvos generáció feladata lesz, hogy ne csak az életkort hosszabbítsák meg, hanem a fiatalság is megmaradjon.

1952. március 8.

MOL M-KS 276.f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat.

*

A Baranya-megyei délszlávok Rákosi Mátyás között

Baranya-megyei délszlávok üdvözlőlevele Rákosi elvtárs 60. születésnapja alkalmából

Kaszapovics elvtárs:

Rákosi Elvtárs! A Baranya-megyei délszlávok forró üdvözlőlevelét hoztuk 60. születésnapja alkalmából és kívánjuk, hogy sok évig éljen és vezessen bennünket, mint eddig a boldogabb jövő felé.

Rákosi elvtárs:

Különösen örülök, hogy a jugoszláv elvtársak nem feledkeztek meg rólunk.

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat.

*

A Bolsevik Pártfőiskola magyar hallgatóinak levele

Drága Rákosi elvtárs!

Rákosi elvtárs 60-ik születésnapját boldog örömmel ünnepeljük mi is, a Szovjetunió Bolsevik Pártja főiskolájának magyar hallgatói. Együtt ünnepelünk forrón szeretett hazánkkal, mely ezen a napon ünnepi díszit ölt magára, hogy megmutassa, mi lett a romok országából Rákosi elvtárs alkotó keze nyomán. Együtt ünnepelünk dolgozó népünkkel, mely ezeréves szenvedés után Rákosi elvtárs vezetésével a szocializmus, a szabadság és bőség útjára lépett. Együtt ünnepelünk Pártunkkal, munkásosztályunk, népünk legjobbjával, a Rákosi elvtárs vezette élcsapattal, melyet mérheteretlen áldozatok, harcok és a győzelmek sorozata elválaszthatatlanul eggyé forrasztottak vezérünkkel, Rákosi elvtársral.

Március 9-én nem leszünk otthon, de tudjuk, hogy különösen itt, a világ dolgozóinak fővárosában, a béketábor központjában nem fogunk egyedül ünnepelni. Velünk érez a szovjet nép. Sztálin elvtárs, kinek egyként vagyunk halásak hazánk felszabadításáért és Rákosi elvtárs életéért. Búszkén gondolunk arra, hogy nincs a világon olyan ország, ahol a mi nagy ünnepünkön ne emlékeznének meg a béke hadseregének kiváló harcosáról, Rákosi elvtársról, ki hazánkat a béketábor erős bástyájává tette.

Az iskola, ahol mi Rákosi elvtárs gondoskodása folytán tanulunk, azt a feladatot tűzte maga elé, hogy Sztálin elvtárhoz méltó kommunista vezetőket neveljen. Mi, magyar hallgatók tudjuk, hogy ezt a célt Sztálin elvtárs legjobb magyar tanítványának, Rákosi elvtársnak nyomdokain járva érhetjük el.

Népünk, Pártunk nagy ünnepén, Rákosi elvtárs iránti forró szeretet és hála érzéseitől indítatva megfogadjuk, hogy kommunista felelősséggel készülünk fel jövő munkánkra.

Megfogadjuk, hogy kitaró szorgalommal sajátítjuk el a marxizmus-leninizmus alapjait, a proletáriátus pártja világnézetét, a szocializmus építésének tudományát és a lehető legtöbbet viszünk majd magunkkal a Bolsevik Párt történetének gazdag tapasztalataiból. Felhasználjuk a Pártunk által oly bőkezűen rendelkezésünkre bocsátott három év tanulási időt Marx, Engels, Lenin és Sztálin műveinek alapos tanulmányozására. Ugyanakkor tervszerűen és rendszeresen fogjuk tanulmányozni a magyar nép történetét, Magyarország földrajzát, a magyar irodalmat és nyelvtant. A Pártfőiskola anyagával párhuzamosan tanulmányozzuk a mi Pártunk történetét, Pártunk építésének mai problémáit, az osztályharcnak, a szocializmus építésének hazánkban felmerülő kérdéseit, állami és kulturális életünk előtt álló feladatokat, hogy az iskolán tanultakat alkalmazni tudjuk a magyar viszonyokra.

Megfogadjuk, hogy újból és újból áttanulmányozzuk Rákosi elvtárs műveit, hogy a legjobb forrásból meríthessük a tudást Pártunk, népünk múltjának, jelenének és jövőjének megismeréséhez.

Rákosi elvtárs többször felhívta figyelmünket arra, hogy egyik legfontosabb feladatunk a Szovjetunió alapos megismerése, tapasztalatainak elsajátítása, hogy azokat eredményesen adhassuk át odahaza. Megfogadjuk, hogy e téren is követni fogjuk Rákosi elvtárs útmutatását, az iskolán tanult elméleti és módszertani kérdéseket már a tanulási idő folyamán igyekeznünk fogunk otthon átadni, hogy ezzel is valamelyes segítséget nyújtsunk Pártunk oktatási munkájához. A Pártfőiskola vezetősége lehetővé teszi számunkra a Szovjetunió párt-, állami-, gazdasági- és kulturális szervezeteinek és intézményeinek rendszeres, helyszínen való tanulmányozását. Megfogadjuk, hogy fokozott felelősséggel és pontossággal gyűjtjük össze ezeket a tapasztalatokat. Azt, hogy a világ legvirágzóbb kultúrájának központjában élünk, felhasználjuk arra, hogy hiányosságainkat e téren is pótoljuk. Különös súlyt fektetünk Lenin és Sztálin nyelvének, az orosz nyelvnek elsajátítására, hogy ebben is Rákosi elvtársat követve még jobban megismerhessük a kommunizmust építő Szovjetunió tapasztalatait, hogy még közelebről ismerhessük meg példaképeinket, a szovjet embereket.

Rákosi elvtárs lehetővé tette számunkra, hogy éveink élhetünk együtt bolsevik vezetőkkel. Az ő magatartásuk tükrében megláthatjuk azokat a hibákat, melyeket eddig még nem sikerült magunkban leküzdöznünk. Megfogadjuk, hogy e kritika- önkritika bolsevik fegyverével élve segítünk egymásnak a hibák leküzdésében, hogy megfeleljünk azoknak a követelményeknek, amelyeket Rákosi elvtárs állított a jó kommunista elé.

Drága Rákosi elvtárs!

Mi, a Bolsevik Pártfőiskola magyar hallgatói különösen nagy hálával tartozunk Rákosi elvtársnak. Köszönjük Rákosi elvtársnak, hogy ide jöhettünk tanulni, ahol a marxizmus-leninizmus fényénél, szovjet emberek között életünk új értelmet kap. Rákosi elvtárs apai gondoskodását itt is érezzük lépten-nyomon munkánkban is, családi életünkben is. Köszönjük Rákosi elvtárs, hogy ilyen kitűnő körülmények között készülhetünk fel Pártunk és népünk hű szolgálatára.

Köszönjük Rákosi elvtársnak Pártunk győzelmeit, hazánk felvirágzását, népünk boldogságát, országunk jó hírnevét.

Rákosi elvtársnak, szerető édesapánknak, bölcs tanítónknak, Pártunk, népünk nagy vezérének kívánunk hosszú, győzelmekkel teli boldog életet.

Moszkva, 1952. március

Gáspár Sándor	Matusek Tivadar
Komócsin Zoltán	Non György
Kálmán István	Szalai Béla
Kukucska János	Vég Béla
Komornyik Vilmos	Takács Vilmos

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat. Kézírással aláírt.

*

A Magyar Katolikus Püspöki Kar üdvözlője

RÁKOSI MÁTYÁS

Budapest

Miniszterelnök-helyettes Úr!

Értekezletünkben születésnapjának 60. évfordulója alkalmából üdvözöljük Miniszterelnök-helyettes Urat és kívánjuk, hogy fáradhatatlan törekvése, mellyel országunk és nemzetünk javát szolgálja, eredményeiben további sikerre vezessen. Különösképpen kérjük Istent, hogy a béke fenntartására és a háború borzalmainak az emberiségtől való távoltartására irányuló törekvéseit sikerrel koronázza.

Magyar Katolikus Püspöki Kar

MOL XIX-A-21-a-64-1952. Eln. 2. doboz. (Magyar Országos Levéltár Állami Egyházügyi Hivatal iratai.) Gépelt, eredeti tisztázot.

*

A Szakszervezetek Országos Tanácsának levele

Drága Rákosi elvtárs!

A Szakszervezetek Országos Tanácsa forró szeretettel üdvözlöi Önt, a magyar munkásosztály nagy fiát, a magyar dolgozó nép nagy barátját, szeretett vezérét és tanítóját hatvanadik születésnapja alkalmából.
A magyar dolgozók millióinak mai nagy ünnepén mindaz a hála és szeretet szólal meg, amely Önt, a nagy Sztálin legjobb magyar tanítványát, a marxizmus-leninizmus tanításainak zseniális harcosát körülveszi. A magyar munkásosztály büszkeséggel tekint az Ön életújtára és mérhetetlen hálával gondol az Ön önfeláldozó kommunista helytállására, rettenthetetlen bátorságára, a magyar munkásosztály kommunista élcsapatának kialakításáért, megerősítéséért, a munkásosztály egységes marxista-leninista pártjáért, az egész magyar nép felszabadulásáért folytatott történelmi jelentőségű harcára. A magyar munkásosztály tudja, hogy Önnek és az Ön vezetésével harcoló Kommunista Pártnak köszönheti, hogy az elnyomatás legsúlyosabb esztendeiben, a magyar történelem legszomorúbb óráiban nem állt egyedül a fasiszta burzsoázia s nagybirtokos horda és a jobboldali szociáldemokrata árulók elleni harcában, hogy a magyar dolgozó nép Önnek és az Ön vezetésével harcoló kommunistáknak köszönheti, hogy élni tudott a nagy szocialista Szovjetunió adta szabadsággal és most, a Szovjetunió baráti segítségére támaszkodva, a népi demokratikus országok szabad családjában, szoros szövetségben a dolgozó parasztsággal, építheti a nép országát. Lenin és Sztálin tanításainak zseniális alkalmazásával, a nagy Bolsevik Párt tapasztalatainak felhasználásával, a népi demokratikus útról szóló világtörténelmi jelentőségű sztálini tanítások alkalmazásával országunk viszonyaira Ön, drága Rákosi elvtárs, megalapozta hazánk szocialista fejlődését. Az Ön élete, drága barátunk és tanítónk, a magyar munkásosztály és dolgozó nép kemény, áldozat teljes harcainak és nagy győzelmeinek története, amelyben Ön élen járt, példát mutatott és amelynek harcaiban megtanított bennünket a győzelem tudományára.
A dolgozók milliói jó munkával, nagy munka hőstettekkel készültek az Ön születésnapjára és a szocialista munkaverseny újabb fellendítésével ünneplik azt. A dolgozó milliók megfogadják, hogy győzelemre viszik a tervet, a szocializmus ügyét országunkban és erős bástyává építik ki az Ön vezetésével, a Magyar Dolgozók Pártjának zászlaja alatt országunkat a nagy szocialista Szovjetunió vezette sztálini béketábor frontján.

Éljen sokáig jó egészségben a mi drága, szeretett vezérünk, Rákosi Mátyás elvtárs!

Éljen harcos, ragyogó életének nagy ügye, a szocialista Magyarország és az érette folytatott harc szervezője és vezetője, Rákosi Mátyás pártja, a Magyar Dolgozók Pártja!

Éljen és győzedelmeskedjék a szocializmus az egész világon!

Budapest, 1952. március 9-én.

Szakszervezetek Országos Tanácsának
Elnöksége

MOL M-KS 276. f. 89. cs. 163. ó. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Agitációs- és Propaganda Osztály.) Gépelt, eredeti tisztázot.

*

A koreai Rákosi Mátyás hadikórház dolgozóinak távirata NYÍLT TÁVIRAT

Peking, 1952. 3/6.

Rákosi Mátyás elvtársnak

Budapest

Mi annak a hadikórháznak a dolgozói, amely az Ön nagyszerű nevét viseli, forró üdvözlőnként küldjük hatvanadik születésnapja alkalmából.
Az a nagy segítség, melyet Ön a hazafias felszabadító háború kezdetétől nyújtott, olyan kimondhatatlanul jelentős. A kiküldött magyar egészségügyi csoport önfeláldozó, áldozatkész munkája olyan nagy segítséget nyújtott sebesülteink egészségének helyreállításában, tudásuk olyan hatalmas támogatást jelentett a koreai egészségügyi csoportok továbbképzésében, hogy ezt a koreai nép történelme folyamán soha sem fogja a jövőben elfelejteni. Ezen a napon hálás köszönetünket fejezzük ki Önnek, a további életéhez a legjobb egészséget kívánjuk Önnek.

Korea, 1952. március 6.

Rákosi Mátyás hadikórház dolgozó

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ó. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt, eredeti tisztázot.

*

Skönsberg, 1952. április 15.

Tisztelt Rákosi Mátyás Úr!

Éppen most láttam fényképét az „Arbeitarfolket” (Munkásnép) c. svéd lapban, annak régi, 1952. március 8-iki számában és olvastam az Ön 60-ik születésnapjáról. Üdvözölöm Önt - Ön a magyar dolgozó nép hőse csodálattal tölt el. Csodálattal tölt el, hogy Ön 15 évet kibírt a börtönben - néhányszor sötétzárkában és tápláléka csak kenyér és víz volt. Újabb kifejezem csodálatomat és kívánok Önnek sok szerencsét még hosszú éveikig. Én magam festőmunkás vagyok és családommal együtt Skönsbergben lakom Sundsvall város mellett, amely Svédország északi részén van. Itt most tavasz van, kevés hóval és a napi hőmérséklet elég magas, ámbár az éjszakák még valamennyire hűvösek. De mikor az idő május felé halad - a fű és a nyírfa zöldül és az emberek vidámabbak. Most befejezem levelem, üdvözlöt Önnek és kifejezem kívánságom, hogy mi Svédországban bírunk olyan férfit, mint Rákosi Mátyás.

Mély tisztelettel
Rönmark Konrád
Skönsberg, Linneagatan 5.
Svédország

*

Jan Matl levele Ausztriából

Drága Rákosi Mátyás elvtárs, az MKP vezetője!

Csatlakozom a gratulálók százezreihez, akik Önnek, Rákosi Mátyás elvtárs 60. születésnapjára sok személyes boldogságot és jó egészséget kívánnak a magyar nép kommunista mozgalmaiban végzett jó munka során a szocializmus felépítése érdekében hazájában.

Mint emléket csatolom ehhez az őszinte jókívánsághoz Kun Béla, Vágó Béla, az Ön, Ernst Pór, Max Lewien és Föster-Haller forradalmárok névalírást, amelyeket Ön személyesen adott át nekem 1920. IV. 3-án Bécsben, a Steinhofban.

Az aláírásokat 32 éven át állandóan a levéltárcémban hordtam, mint talizmánt és ezért rendkívül elhasználtak tűnnek, habár sohasem használtam őket.

Személyes tájékoztatására megjegyzem, hogy apja vagyok annak a fiúnak, aki engem steinhofi tartózkodásunk idején meglátogatott és citerán játszott. Kun Béla szívesen hallgatta és amikor álcázott gratulációt kapott édességekkel, neki is küldött néhány bonbonot. A bonbonok meg voltak mérgezve és kis híján megmérgezték az összes forradalmárokat, akik abban az időben a Steinhofban voltak. Ugyanez a sors érthetne volna fiamat is. Ő most jogi doktor, de mint munkás gyárban dolgozik.

Amikor ezt a gratulációt küldöm Önnek, drága elvtárs, nincs egyéb kívánságom, csak az, hogy legyen szíves megírni, hogy a gratulációt és az aláírásokat megkapta.

Eltvársi üdvözlettel
Becsület a munkának!

*

[195]2. ápr. 2.

Mát! Jan elvtársnak.

Kedves Elvtárs!

A Rákosi elvtárs részére küldött, aláírásával ellátott névsort megkaptuk, átadtuk és ezúton köszönjük meg.

Eltvársi üdvözlettel:
Rákosi titkárság

Réti e.-nek átküldve.

1952. IV/6-án.

Egriné

*

George Marrane, Ivry-sur Seine polgármesterének üdvözlő levele

Rákosi elvtárs hatvanadik születésnapjára

Hatvanadik születésnapja alkalmából jó egészséget és hosszú életet kívánok Rákosi Mátyás elvtársnak, a Magyar Kommunista Párt főtitkárának.

Abban a szerencsében volt részem, hogy találkozhattam Rákosi Mátyás elvtárral 1923-ban Párizsban abban az időben, amikor a Francia Kommunista Párt kialakult. A Párton belül számos nehézség volt akkoriban.

Az év elején a szabaddóművesek, élükön Frossard, a Párt titkára, megszöktek a harc elől.

A Kommunista Internacionáléhoz hű párt és szakszervezeti vezetőket: Marcel Cachint, Pierre Semard-t, Gabriel Peri-t, Monmousseaut, Gourdeaux-t és engem, állambiztonság elleni összeesküvés vádjával, bebörtönöztek a „Santé-fogházba”.

Akkor történt első ízben, hogy a Francia Kommunista Párt szolidaritását fejezte ki a német néppel és elítélte a Ruhr-vidéknek Poincaré imperialista kormánya által történt megszállását.

Kiszabadulásunk után ismertem meg Rákosi Mátyás elvtársat.

Ebben az időben a Párt politikai vezetése nagyon gyenge volt. Nem volt még olyan, mint amilyenné később lett, Maurice Thorez tevékenysége alatt. Azok a problémák, amelyek ma világosak, az egyszerű párttagok számára akkoriban még a vezetőség számára sem voltak azok és a végeláthatatlan vitákra adtak alkalmat. Ilyen volt pl. az „Egységfront”.

Franciaországban két szakszervezeti központ volt és a kommunisták megosztották a CGTU vezetését az anarchista szindikalistákkal.

A Párt belső politikai problémái fölötti vitákat megnehezítette Trockijjnak a Szovjetunióban és a Kommunista Internacionáléban folytatott frakciós tevékenysége.

Trockij franciaországi ügynökei: Souvarine, Monatte, Rosmer, Treint, a Politikai Bizottság tagjai voltak.

Ebben a zavaros politikai helyzetben Rákosi Mátyás, aki akkor még fiatal volt, de már csodálatos mértékben magáévá tette Marx, Engels, Lenin és Sztálin tanát, a Francia Kommunista Párt rendelkezésére bocsátotta hozzáértését és politikai éleslátását.

Mindig mosollyal az arcán és nyugodtan tudta a bonyolult helyzeteket és bonyolult problémákat elemezni. Nagyon egyszerű érvekkel tudta meggyőzni az őszinte kommunista harcosokat következtetéseinek helyességéről.

Elsősorban az ő helyes tanácsainak volt köszönhető, hogy ebben az időben kisebbségbe lehetett szorítani a Szajna megyei pártszervezetben Trockij aknamunkát kifejtő ügynökeit.

Így tehát az alatt a néhány hónap alatt, mialatt Párizsban élt, Rákosi Mátyás elvtárs nagyon eredményes szerepet játszott a francia kommunista párttagok politikai ismereteinek gyarapításában és a trockisták leleplezésében.

Ami engem illet, nagyon sokat tanultam a velem való érintkezés során. Neki köszönhetem, hogy Párizsban való tartózkodása óta egész tevékenységemet a Pártnak szenteltem.

Abban az időben a Szajna megyei pártszervezet titkára voltam és egyúttal a gépgyári munkások egyik szövetkezetének igazgatója. Délelőtt a szövetkezetben dolgoztam, és a nap többi részét pártmunkának szenteltem.

Rákosi elvtárs, mint fejlett kommunista harcos, aki nem hanyagol el semmi részletet sem, nemcsak a pártszervezet munkájáról akart világos képet nyerni, hanem a szervezetet ügymenetéről is.

Egy reggel eljött a műhelybe és azt látta, hogy ott körülbelül 15 munkás dolgozik. Ebből rögtön levonta a helyzetnek megfelelő következtetéseket.

Nyugodtan bebizonyította előttem, hogy a pártszervezetben viselt felelősségem és a szervezeteti munkám között nincs egyensúly. Bizzak meg egy másik elvtársat a szervezetet vezetésével és én szenteljem minden erőmet a pártmunkának.

Megfogadtam bölcs tanácsát és még ma is végtelenül hálás vagyok érte.

Ebből a néhány emlékből, annyi más között, mindenki megértheti, hogy miért vagyok végtelenül hálás Rákosi Mátyás elvtársnak, nemcsak azért az értékes szerepért, melyet Párizsban a Francia Kommunista Pártnak a leninizmus útjára való irányításában játszott, hanem azokért a testvéri tanácsokért is, amelyeket nekem adott. Ezek segítettek engem abban, hogy helyesen értelmezsem és népszerűsítsem a Kommunista Internacionálé határozatait.

Meg vagyok róla győződve, hogy Rákosi Mátyás elvtárs Lenin és Sztálin lelkes tanítványa, aki szenvedélyesen kísérte a Szovjetunió állandó fejlődését a kommunizmus felé, a magyar testvérpárt tisztánlátó vezére, képes lesz arra, hogy a magyar népet a szocializmus útján vezesse és ezzel hatásosan hozzájáruljon a béke megőrzéséhez.

Éljen Rákosi Mátyás!
Éljen a Magyar Népi Demokrácia!

George Marrane
Ivry-sur Seine polgármestere,
a Becsületrend tisztje, szenátor

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt tisztázat.

*

Kvon O Dik, kínai író távirata

Szám: 5018.

NYÍLT TÁVIRAT

Peking 3/10.

Rákosi Mátyás elvtársnak!

Őszinte szerencse kívánataimat küldöm Önnek 60. születésnapja alkalmából és nagy sikereket kívánok Önnek áldásos munkájában.

Kvon O Dik
Peking

1952. 3/10.

Sné.

[*Külön lapon, kézírással.*]

[*Írassa.*] Horváth e.

Már van egy üdvözet a kínai íróktól. Mit csináljunk velük? Gyűjtsük össze a Sz[abad] Nép számára?

II. 20. R[ákosi Mátyás]

Nyilván. [*A külön lap hátlapján, kézírással.*]

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt, tisztázat, külön lapon Rákosi Mátyás kézírásával.

*

Ivanova levele a Moszkva melletti Assitkovóból Rákosi Mátyás elvtárs 60.-ik születésnapjára

Legjobb barátunknak, fivérünknek, az önök vezetőjének 60-ik születésnapján szeretnék Önökkel osztozni büszkeségemben, melyet érzek, ha dicső életére, kitartó, szívós harcára gondolok, ami csodálattal töltötte és tölti el az egész világ dolgozóinak millióit.

Rákosi elvtársat nem törte meg a 16 évi börtön. Mi ugyanolyan szívszorongva figyeltük bíróság előtti küzdelmét 1935. január - februárban, mint Önök és mint a világ minden becsületes népe.

Mi akkor nem tudtuk biztosan, sikerül-e élve kimenekülnie a vérengző vadállatok kezei közül. Éreztük, hogy a kőszáli sas egyenlőtlen erő ellen harcol. Együtt éreztünk vele, és büszkéek voltunk. Most még büszkébbek vagyunk Rá, éppúgy, mint önök.

Azon a napon született első leányom, mikor Rákosi Mátyást életfogytiglani fegyházbüntetéssel sújtották - és Mátyásnak kereszteltük el. Elhatároztuk, hadd tudja leányom, kinek a nevét hordja, hadd legyen büszke, hadd kövesse Őt.

Vezetőjük, Rákosi Mátyás 60.-i születésnapján kívánok Önöknek még nagyobb sikereket. Kívánok hosszú, hosszú életet és termékeny munkát, a mi drága Rákosi Mátyásunknak.

Ivanova
Moszkvai terület, Assitkovo [1]952. febr. 26.

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt tisztázat.

*

Feljegyzés a Kínai Nagykövetség ajándékáról

Kiss Károly

Feljegyzés

1952. III. hó 8.

HUAN CEN elvtárs átadta a Kínai Nagykövetség ajándékát Rákosi elvtárs 60. születésnapja alkalmából.

A két kofferben a Kínai Népköztársaság megalakulása alkalmával készített porcellán edények vannak, amelyek nem régi porcellánok és értéküket az adja meg, hogy a Kínai Népköztársaság megalakulása dátuma van minden darabban beleértve kínai nyelven.

A faszekrényében lévő váza több száz esztendő, értékes régi kínai porcellán.

Rákosi elvtárs rámában lévő képe selyembe szőtt kép.

A fára csavart piros selymen látható kínai írásjel a hosszú élet kínai kifejezésének jele. Közmegebecsülésben, tiszteletben álló férfiaknak szokták adni. Az írásjel száz különböző virág selymeszött darabokból [!] van összeállítva.

Mindehhez még MAO-CE-TUNG elvtárs levelét mellékeltek Rákosi elvtárs részére.

Kiss K.

MOL M-KS 276. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Gépelt tisztázat.

Kimutatás a Rákosi díszelőadás megrendeléseiről és költségelőirányzatáról

a.

272. szám [195]2. február 27.
1952. Bodrog Erzsébet iparművész
Budapest
V. Váci u. 9. (T: 180-151.)

Rákosi Mátyás születésnapja alkalmából rendezendő díszelőadásra 1 db 210 cm átmérőjű babérkoszorúval keretezett Lenin és Sztálin emblémát megrendelünk. Készítendő a kiválasztott anyagból, iparművészi plasztikus aranyhímzéssel, applikációval. A fejek rajzánál szigorúan kell alkalmazkodni a Pártközpont által jóváhagyott embléma-rajzhoz. Szállítási határidő: március 6-án. Anyag- és munkadíj: 5000 Ft. Megrendeléskor 2000 Ft fizetendő, hátralévő összeg pedig a szállítás után átutalandó az 50.153 sz. csekk számlára.

(dr. Nyáry László) (Juhász Andor)
h. üzemigazgató gazdasági vezető

MOL XXVI-I-3-272-1952. 12. doboz (Magyar Országos Levéltár Magyar Állami Operaház iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat.

*

294 szám [195]2. március 4.
1952.

Kiss László festőművész
Budapest

Megbízuk Önt a Rákosi Mátyás születése napjára készített album szövegének beírásával Oláh Gusztáv főrendezőnek utasítása alapján. A fenti munka elvégzéséért fizet az Operaház 700. -ft tiszteletdíjat, mely a munka elvégzése után esedékes. Szállítási határidő 1952. március hó 5-én déli 12 óra.

(Juhász Andor)
gazdasági igazgató

MOL XXVI-I-3-294-1952. 12. doboz (Magyar Országos Levéltár Magyar Állami Operaház iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat.

*

MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJA Budapest, 1952. március 4.
BUDAPESTI PÁRTBIZOTTSÁG b/7/4277.../2952. Ko/HJné
GAZDASÁGI OSZTÁLY

A válasznál és számlázásnál kérjük e számra hivatkozni-4

Magyar Állami Opera

Budapest

Megrendeljük a benyújtott költségvetés alapján a március 8-i rendezvény belső és külső dekorációját azzal, hogy a színpadi dekoráció 4. pontjába felvett pálmák kölcsöndíját mi a Főkart felé fizetjük és így ez az Önök által benyújtott költségvetésből kiesik.

Eltársi üdvözléssel:
(Kertész István)

MOL XXVI-I-3-292-1952. 12. doboz (Magyar Országos Levéltár Magyar Állami Operaház iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat.

*

292 szám [195]2. március 4.
Nagybudapesti Pártközpont Gazdasági Osztálya
Budapest

Mellékelten megküldjük a március 8-iki díszelőadás költségvetését 2 példányban. Kérjük az egyik példányt aláírva visszaküldeni. A bevételi kiesésünket, 43 400 Ft-ot a 91.980-008/65. p. ü. 50. bevételi számlánkra kérjük átutalni. A fennmaradó személyi és dologi kiadások 70 %-áról 70 000. -Ft-ról inkasszó nyilatkozatot kérünk, hogy az összeget lehívassuk.

2 db melléklet.

(Dr. Nyáry László)
Üzemigazgató h.

1952.
Állami Operaház
292/1952.

Színpadi dekoráció (Opera, Rákosi díszelőadás) költségelőirányzata

1.) Új textilanyag

a) 360 fm 90 cm széles serge 49.86 Ft/fm
949.60 -Ft

17

ebből 240 fm vegyi festése 9.15/ fm festés

2196-

b) 24 fm 310 cm széles páris 174.80 Ft/fm
4195.20-

c) 70 „25/m/m-es pamutcsinór (az aranycsinórokhoz)

36 Ft/fm

2520-

16 fm 20 cm-es rojt műselyemből 16.18 Ft/fm

258.88 -

4.5 fm 50 „	rojthoz pamuttsinór 150 Ft	675 -
6 „ 6 „	aranyrojt 33.87 Ft/fm	203.22 -
d) fehér filc		140 -
e) vörös és nemzeti taft szalag 24 fm á 10.31 Ft		247.44 -
2.) Scenikai műterem anyag, munkadíj		2900 -
3.) Művirág		
a) zászlóvégekre 100 szál tűzpiros szegfű textilből		
és plumóza á 8 Ft		1000 -
210 cserép peonia fehér		21 000
-		
210 „ „	rózsaszín á 50 á-Ft	
4.) Főkert: pálmák kölcsönzése (10 drb)		810 -
5.) 210 cm Lenin, Sztálin aranyhímzett embléma, iparművészi munka, anyag, munkadíj cca:		5000 -
6.) Selyemre festett köztársasági címer, elkészítési díja		400 -
7.) Fehér selyem betűapplikálás, kirajzolás, páris anyag-összeillesztés, varrás		500 -
8.) Kárpitosanyag, munkadíj		1000 -
9.) Asztalos „ „		6.70 -
10. Rákosi elvtárs portréjához különböző képmegoldások		
(Bánhid, Grantner, rajzok és fényképek) + keret		10 000
-		
11.) Díszítők		2 560 -
12.) Világosítók		1400 -
13.) Bojtok (26 drb) kasírozása, mintázása, szerelése		800 -
14.) Tervezés, művészeti vezetés		3000 -

Összesen: 79 425.34 -Ft

Előadással kapcsolatos kiadás.

6-8-iki költségvetés bevételi térítés á 21 700 -Ft	43 400 -Ft
Próbák és előadással kapcsolatos túlórák	4800 -Ft
Zenekar két próba	11 800 -Ft

Összesen: 60 000 -Ft

Összesítés

Színpadi dekoráció	79 425.34 -Ft
Előadással kapcsolatos kiadás	60 000 -Ft

Összesen: 139 425.34 -Ft

Budapest, 1952. március 4.

(Babati Ferenc)
gazd. igazgató h.

(Dr. Nyáry László)
üzemigazgató h.

MOL XXVI-I-3-292-1952. 12. doboz (Magyar Országos Levéltár Magyar Állami Operaház iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat.

Rákosi Mátyás kitüntetése

Népköztársaság Elnöki Tanácsának,

Budapest
ELŐTERJESZTÉSE

Dobi Istvánnak, a Minisztertanács
Elnökének

Rákosi Mátyás elvtárs
kitüntetése iránt
00165/1952.

MEH

M. N. E. T. 106/19 1952.

MINISZTERTANÁCS ELNÖKÉNEK HIVATALA
00165/1952. M. E. H.

00165

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa Rákosi Mátyás elvtársat, 60. Születésnapja alkalmából a magyar dolgozó nép felszabadítása érdekében kifejtett évtizedes munkájáért, a Magyar Népköztársaság megszilárdítása és fejlesztése, a szocializmus építése terén szerzett kimagasló érdemeiért a Magyar Népköztársasági Érdemrend I. fokozatával tünteti ki. Kelt Budapesten, 1952. évi március hó 7. napján.	NÉPKÖZTÁRSASÁG ELNÖKI TANÁCSA! A minisztertanács f. évi február hó 29. napján adott hozzájárulása alapján kérem az Elnöki Tanácsot, hogy Rákosi Mátyás elvtársat, 60. születésnapja alkalmából a magyar dolgozó nép felszabadítása érdekében kifejtett évtizedes munkájáért, a Magyar Népköztársaság megszilárdítása és fejlesztése, a szocializmus építése terén szerzett kimagasló érdemeiért a Magyar Népköztársasági Érdemrend I. fokozatával kitüntetni szíveskedjék. A vonatkozó határozattervezetet csatoltan megküldöm. Kelt Budapesten, 1952. évi március hó 6. napján.

Rónai Sándor
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke

Dobi István
a Minisztertanács elnöke

Szabó Piroska
a Népköztársaság Elnöki Tanácsának titkára

MOL XIX-A-2-ab-00165-1952. 4. doboz (Magyar Országos Levéltár Dobi István miniszterelnök iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat, kézírással aláírt.

Gerő Ernő beszéde 1952. március 8-án az Operaházban tartott ünnepségen Rákosi elvtárs 60. születésnapjára

Rákosi elvtárs 60. születésnapja, amelyet most ünnepelünk, egész népünk bensőséges, meghitt ünnepe. De nemcsak a mi népünk ünnepe ez a nap. Népünkkel együtt ünnepel országunk határain túl is az egyszerű emberek sokasága, mert a mi drága Rákosi Mátyásunkat, aki nemcsak a magyar nép ügyéért harcol, hanem az általános emberi haladás, a demokrácia, a szocializmus, a béke magasatos ügyéért is, milliók és milliók ismerik és tisztelik az egész világon.

Pártunkkal, a Magyar Dolgozók Pártjával, munkásosztályunkkal, népünkkel osztoznak Rákosi elvtárs ünneplésében a kommunista- és a munkáspártok, amelyek harcos üdvözlőket és jókívánságokat küldik Rákosi elvtársnak ezen az emlékezetes napon. Nagy megbecsülés számunkra, hogy meleg üdvözlőt és jókívánságait küldi Rákosi elvtársunknak Lenin-Sztálin dicsőséges pártjának, a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártjának Központi Vezetősége is, annak a pártnak a vezetősége, amelyet a mi pártunk mintaképének tekint, s amely elsőként ismertette meg Rákosi elvtársat a leninizmus igazságaival, Lenin-Sztálin győzedelmes tanításával!

Rákosi elvtárs 60. születésnapja új, széles népmozgalom forrása lett országunkban. Ez a mozgalom a dolgozó tömegek legmélyéről tört a felszínre, s magával ragadta országunk milliós tömegeit. Ebben a mozgalomban túllerőlt lelkesedéssel vesz részt mindenekelőtt a mi nagyszerű munkásosztályunk, amely az utóbbi hetek folyamán nemegyszer a tömeghősies példát mutatta a termelésben felmerült akadályok sikeres leküzdésében s az elemekkel való eredményes harcban. Lelkesen kiveszi részét e mozgalomból munkásosztályunk mellett dolgozó parasztságunk és értelmiségünk is. Nők és férfiak, fiatalok és öregek egymással versengve igyekeztek az utóbbi hónapokban a legjobbat, a legszebbet, a legtökéletesebbet nyújtani, így akarták méltó módon megünnepelni Rákosi elvtárs 60. születésnapját.

Hogyan jött létre szinte elemi módon, hogyan tört elő a nép mélyéről ez a hatalmas mozgalom Rákosi elvtárs 60. születésnapja alkalmából? Mi a magyarázata annak, hogy ilyen mozgalom létrejöhetett és kifejlődhetett?

A magyarázata ennek, elvtársak, hogy Rákosi elvtárs 60. születésnapján keresztül a szocializmus alapjait diadalmasan építő, a Szovjetunió vezető békeharcban az első sorokban küzdő magyar nép saját szabad életét, növekvő jólétét, saját kulturális felemelkedését, visszanyert és új, mélyebb tartalommal telített nemzeti függetlenségét ünnepli! Ünnepli 1848-49 beteljesedését és továbbfejlesztését! Ünnepli új életre kelt haladó hagyományainkat és az új alakban megvalósult 1919-et! Ünnepli az új magyar hazát, az új honfoglalást, ünnepli azt, hogy az ország gazdája lett, s hogy ezt a hazát most magának építi! Ünnepli a magyar nép és a kommunizmus s a béke hatalmas művét építő Szovjetunió népeinek megbonthatatlan barátságát, amelynek Rákosi elvtárs több mint három évtized óta következetes harcosa, amelyet fennen hirdetett Horthy vérbíróságai előtt, az akasztófa árnyékában is, s mely barátság eddigi sikereink és további győztes előrehaladásunk talpköve és záloga!

Rákosi elvtárs élete, harca, munkássága elválaszthatatlan a magyar kommunista párttól, amelynek alapítói között volt, amely őt magát is segítte formálni, de amelyet ő kovácsolt az illegális súlyos viszonyai közepette egységes, harcképes, fegyelmezett, marxi-lenini párttá, s amely Rákosi elvtárs vezetésével lett munkásosztályunk, népünk elismert vezetője!

Rákosi elvtárs élete, harca, munkássága elválaszthatatlan a magyar munkásosztálytól, amelyet a kommunista párt élén ő vezetett harcban a nagytőkés-nagybirtokos fasiszta úri rend ellen, a munkásosztály jobboldali szociáldemokrata árulói ellen, a szégyenletes fasiszta háború ellen a nemzeti függetlenségért, demokráciáért, a háborúban leromlott ország újjáépítéséért; elválaszthatatlan a magyar munkásosztálytól, amely Rákosi elvtárs, a Magyar Kommunista Párt vezetésével számolta fel a három évtizeden át tartott szakadást soraiban, vívta ki saját politikai és szervezeti egységét, s ezzel szilárdan megalapozta országunkban a munkás-paraszt szövetséget és biztosította a dolgozó nép győzelmét!

Rákosi elvtárs élete, harca, munkássága elválaszthatatlan attól a forradalmi átalakulástól, melynek eredményeként országunk az imperialista érdekszférához tartozó tőkés országból népi demokratikus országgá, az elnyomás és a kizsákmányolás országából szabad, szocializmust építő országgá, mezőgazdasági országból ipari országgá változott!

Tiszteljük, becsüljük, szeretjük Rákosi elvtársat, mert egész népünk jól ismeri azokat a hatalmas eredményeket, amelyeket pártunk, munkásosztályunk, országunk az ő bölcs vezetésével ért el.

Tiszteljük, becsüljük, szeretjük Rákosi elvtársat, mert ő Lenin és Sztálin legjobb magyar tanítványa, és mert senki nem tett országunkban annyit, mint ő azért, hogy a magyar munkásosztály, a magyar nép Lenin-Sztálin útját kövesse, hogy megvalósuljon és elmélyüljön népünk barátsága a nagy Szovjetunió népeivel! Tiszteljük, becsüljük, szeretjük Rákosi elvtársat, mert minden becsületes magyar, hazánk minden igazi fia érzi, tudja: *Rákosi és a párt - egy! Rákosi és a magyar munkásosztály - egy! Rákosi és a magyar nép - egy!*

Pártunk, munkásosztályunk, népünk szerencséje, hogy az 1919. évi szocialista forradalom veresége után, az ellenforradalom véres esztendeiben és a második világháború idején, melyben Magyarország az akkori uralkodó osztályok bűnéből a német fasiszta imperializmus csatlósaként vett részt, olyan kipróbált, messzire tekintő, bátor vezetője támadt, mint Rákosi elvtárs!

Pártunk, munkásosztályunk, népünk szerencséje, hogy hazánkban a dicsőséges szovjet hadsereg által történt felszabadítása után olyan tapasztalt kommunista politikus és olyan kimagasló államférfi került a magyar politikai élet vezető helyére, mint Rákosi elvtárs, aki közvetlenül nagy tanítómestereinktől, Lenintől és Sztálintól tanulta az osztályharc taktikáját és sztratégiáját [!], s aki képesnek mutatkozott az ország felszabadításával előállott kedvező helyzetet munkásosztályunk,

dolgozó parasztságunk, népünk, nemzeti függetlenségünk érdekében nagy taktikai és sztratégiai [!] művészettel felhasználni, s ily módon a felszabadító Szovjetunió, a nagy Sztálin adta történelmi *lehetőséget* a kommunista párt segítségével történelmi *valósággá* változtatni.

Sztálin elvtárs azt tanítja, hogy nemegyszer voltak olyan történelmi helyzetek, amelyekben lehetséges volt a munkásosztály, a nép győzelme, de a győzelem elmaradt, mert ahhoz, hogy a győzelem megvalósuljon, nem volt meg a munkásosztály, a nép harcának vezetésére alkalmas forradalmi párt, és mert hiányzott a milliós tömegek irányítására képes hadvezér.

Mi elmondhatjuk, s ezt a tények kézzelfoghatóan bizonyítják, hogy ilyen, a kedvező történelmi helyzet megragadására képes pártot, - amely az előtte tornyosuló nehézségek ellenére meg tudta nyerni a dolgozók többségének bizalmát, amely maga mellé tudta állítani ezt a többséget és képes volt kivívni a győzelmet népünk ellenségeink [!], - ilyen pártot országunkban Rákosi elvtárs vezetésével létrehozunk. És kétségtelen az is, hogy a párt, az osztály élén a milliós tömegeket győzelemre vezetni képes hadvezér is támadt országunkban: *Rákosi elvtárs!*

A felszabadulást követő években, amikor hazánk súlyos gazdasági nehézségekkel, fenyegető éhínséggel, szörnyű pénzromlással küszködött, a tőkés, a nagybirtokosok, a belső reakciók és idegen imperialista gazdák mindent elkövettek, hogy mesterségesen fokozzák népünk szenvedéseit és nélkülözéseit, megkísérelték megakadályozni talpra állásunkat. Azért tették ezt, mert így remélték ismét jármot tenni népünk nyakára, megfosztani népünket visszacszerzett nemzeti függetlenségétől, kezükbe kaparintani gyárainkat, olajunkat, alumíniumunkat, vasutunkat, postánkat, amelyeket a mi munkásaink és mérnökeink építettek, visszavenni a dolgozó parasztoktól a földet, amelyet a felszabadító Szovjetunió segítségével a kommunista párt harcolt ki nekik, s amelyet a magyar parasztok évszázadokon keresztül véréükkel és verejtékükkel termékenyítettek meg. Az amerikai, az angol és egyéb imperialisták bízva remélték, hogy a nemzeti ügy elárulásában oly tapasztalt magyar nagytőkés és nagybirtokosok, valamint szociáldemokrata és kisgazdapárti cinkosai segítségével sikerülni fog megvetni lábukat hazánkban, hazánkat gyarmatukká tenni, Magyarországot „Nyugat előretolt bástyájává” átváltoztatni, azaz éket verni a népi demokrácia országainak egységes, erős falába.

Hát nem sikerült nekik! Nem sikerült azért, mert - a Szovjetunió segítségére támaszkodva - a magyar munkásosztály, a dolgozó parasztság millióinak harcát szervező és vezető kommunista párt elvtárs keresztülhúzta az idegen imperialisták és itthoni zsoldosai számításait! Mert Rákosi elvtárs ezzel barátnak és ellenségnek a gyakorlatban bizonyította be, hogy Lenin-Sztálin tanítása a munkásosztály, a dolgozó nép győzelmeinek a tudománya!

A győzelmes fordulat után, amelyet Rákosi elvtárs vezetésével valósítottunk meg országunkban, az idegen imperialisták és itthoni zsoldosai újból és újból megkísérelték megdönteni a nép hatalmát, helyreállítani hazánkban a kizsákmányolók uralmát és Magyarországot a béke, a demokrácia, a szocializmus bástyájából az általuk előkészített imperialista háború támaszpontjává tenni. Ezért szerveztek az imperialisták újabb és újabb összeesküvéseket népi demokráciánk ellen, ezért uszították ránk Títő-Rankovics-féle láncos kutyájakat a pártunkba beépített álnok Rajkkal egyetemben, ezért próbálták felvonultatni népünk ellen a különféle Mindszentiket és mozgósítani baloldalinak álcázott „szocialista” kémeiket.

Az imperialist

áknak mindezen kísérletei azonban kudarcra végződtek, mint ahogy kudarcra fog végződni minden más hasonló kísérlet is! Kudarcra végződtek és kudarc vár minden hasonló próbálkozásra azért, mert új, szabad életét olyan öntudatos, egységes nép védelmezi, amilyen még soha nem volt a mi népünk! Mert népünk, munkásosztályunk, pártunk élén résen áll győzelmeink szervezője: Rákosi elvtárs.

Mi tette képessé Rákosi elvtársat arra, hogy győzelemre vezesse népünket, hogy szétzúzza az ellenség galád mesterkedéseit, hogy a kivívott győzelmet megszilárdítsa és újabb sikerekkel és eredményekkel tetézzé?

Képessé tette őt mindenekelőtt az, hogy Rákosi elvtárs korunk legnagyobb lángelméihez, a munkásosztály, a népek legkiemelkedőbb vezetőihez, Leninhez és Sztálinhoz járt iskolába, akiknek nevéhez a bolsevik párt létrehozása, a cári önkényuralom megdöntése, a Nagy Októberi Szocialista Forradalom győzelme, a világtörténelem eddig ismert legdöntőbb fordulata fűződik. Képessé tette és teszi őt erre a nagy és megtisztelő szerepre az, hogy Rákosi elvtárs Sztálin elvtárs tanítványa, aki győzelemre vitte a szocializmus ügyét a Szovjetunióban, leterítette az emberi civilizációt fenyegető fasiszta fenevadat, megmentette az emberiséget a barbárságba való süllyedéstől, diadalmasan vezeti a kommunizmus építését és százmilliók élén halad az imperialista háborús gyűjtögetők ellen, a tartós békéért folytatott nagyszerű küzdelemben! Képessé tette és teszi az, hogy Rákosi elvtárs ahhoz a kommunista, bolsevik gárdához tartozik, amelyet Lenin és Sztálin edzetek keményre és rugalmassá!

Nagy tudása, tehetsége, gazdag nemzetközi tapasztalata mellett Rákosi elvtárs azért válhatott pártunk, munkásosztályunk, népünk hivatott vezetőjévé, mert évtizedeken keresztül kifejlesztette magában azokat a tulajdonságokat, amelyek a lenini-sztálini ivású bolsevik pártvezetőt, politikusot, államférfit jellemzik. Ezek mindenekelőtt: törhetetlen hűség népéhez és a munkásosztályhoz, a munkásosztály forradalmi pártjához! Megingathatatlan bizalom a nemzetközi munkásosztály, az emberi haladás, a népek szabadságában és függetlenségében legszilárdabb és legbiztosabb védelmezőjében, a Szovjetunióban! Elvhűség, következetes elvi szilárdság! Derűlátás a legnehezebb helyzetekben, súlyos vereségek, a legnagyobb nehézségek idején is, és józanság a nagy sikerek és győzelem alkalmával. Egészséges, mélyen emberi humor, amely - tudjuk - sokszor segített át bennünket nehéz helyzeteken, s adott erőt a nehézségek leküzdéséhez. A dolgozó tömegekkel, a munkásosztállyal, a néppel való legszorosabb összeforrottság. Éberség az ellenséggel szemben és kérlelhetetlen keménység, amikor le kell sújtani rá. Következetesség és szívósság a hibák és a hiányosságok feltárásában, a bírálatban s az erőfeszítésben a feltárt hibák kijavítására. Nagy képesség arra, hogy a lényegeset megkülönböztesse a lényegtelenről, s a párt, a munkásosztály, a nép figyelmét és erőfeszítéseit mindig a legdöntőbb kérdésre irányítsa, amelynek megoldása egész fejlődésünket előrelendíti. Nagyfokú közvetlenség, melynek eredménye, hogy Rákosi elvtárs rögtön megtalálja a kapcsolatot a munkásokkal, parasztokkal, értelmiségiekkel, akikhez szól, akikkel beszél. Egyszerű, közérthető, népi kifejezésmód és forma a beszédben és az írásban, mely a legnehezebb kérdéseket is a legszélesebb tömegek számára teszi hozzáférhetővé. A mondanivaló mélysége és nagy jelentősége mellett, ez is magyarázata annak, hogy Rákosi elvtárs beszédei, írásai, különféle megnyilvánulásai a legszélesebb dolgozó tömegekre gyakorolnak hatást. Gondoljunk a Rákosi-perre vagy az 1946. május 9-i beszédre, amelyben Rákosi elvtárs a jó pénzt jelentette be, vagy akár a legutóbbi, 1951. november 30-i nagy beszédére, amelyben a jeyrendszer megszüntetését indokolta meg. Nem egyszerűen beszédek ezek, hanem mérföldkövek országunk fejlődésében!

Mindezek mellett - s ez is a sztálini vágású bolsevik vezető egyik legfontosabb tulajdonsága - minden sablon, minden sematizmus kérlelhetetlen ellensége. Senki nem küzdött és nem küzd például következetesebben országunkban a Szovjetunió gazdag tapasztalatainak alkalmazásáért, mint Rákosi elvtárs. Ugyanakkor azonban Rákosi elvtárs óva int bennünket attól, hogy ezeket a tapasztalatokat mechanikusan alkalmazzuk, óva int olyan alkalmazástól, amely nem számol a mi konkrét magyarországi viszonyainkkal és konkrét helyzetünkkel. Rákosi elvtárs, mint igazi bolsevik vezető, mindig a konkrét gyakorlatot, a tényleges helyzetet tanulmányozza, elemzi és nem fél levonni a tanulságokat a tényleges helyzetből akkor sem, ha ezek a tanulságok ellentétesek elterjedt, begyökeresedett véleményekkel, ha a helyesen levont tanulságok és következtetések esetleg az első pillanatban képtelennek látszanak, éppen mert nem sablonosak, mert szokatlanok.

Mindez, elvtársak, azt jelenti, hogy Rákosi elvtárs a marxizmus-leninizmus tanítását a mi viszonyainkra *alkotó módon alkalmazza*. Ebben segítségére van az is, hogy népünk múltját és jelenét, népgazdaságunk legkülönfélébb területeit, iparunkat és mezőgazdaságunkat, hazánk földrajzát, kultúráját, történelmét, egyszóval országunkat nagyszerűen ismeri. És Rákosi elvtárs szüntelenül arra figyelmeztet bennünket, hogy alaposan ismerjük meg a területet, amelyen dolgozunk, hogy ideje marxista-leninista szakembereivé válni annak a területnek, ahová bennünket pártunk, államunk állított, hogy nem lehet „általánosságban” vezetni, hanem csakis az a vezetés lehet eredményes, amely a tapasztalat, a konkrét helyzet alapos ismeretére épül.

De Rákosi elvtárs nemcsak arra tanít bennünket, hogy alaposan ismerjük meg a terepet, melyen mozognunk, hanem arra is, hogy ismerjük meg az embereket, törődjünk az emberekkel, neveljük az embereket, akikre a feladatot rábizzuk. És ezen a téren is, Rákosi elvtárs jár elől jó példával. Hála Rákosi elvtárs munkásságának s szerető gondoskodásának a káderek iránt, kikovácsolódott országunkban is az a vezető gárda, amelyre Rákosi elvtárs bizton támaszkodhat, és amely képes megvalósítani elgondolásait!

Eltársak! Munkásosztályunk, népünk nagy utat tett meg pártunk, Rákosi elvtárs vezetésével. Megszüntettük országunkban a holnapi naptól való rettegést, az örökös létbizonytalanságot, a munkanélküliséget, amelytől oly sokat szenvedtek munkások és értelmiségiek, s amely most is súlyos teherként nehezedik a tőkés országok dolgozóira!

Felszámoltuk a hírhedt „hárommillió koldus” Magyarországot, a föld azé lett, aki megműveli a falut közelebb hoztuk a városhoz és hozzásegítettük, hogy elinduljon a szocializmus útján!

A gyárak, a bányák, a közlekedési eszközök, a bankok, a tőkés háztulajdon a nép államának tulajdonává lett, megvalósítottuk a hároméves tervet és sikerrel teljesítettük új, felemelt ötéves népgazdasági tervünket, s ipari termelésünk a háború előttinek két és félszeresére emelkedett! Országunk ipari ország, népünk tanuló, olvasó, művelődő nép lett, mely feltartóztatathatatlannul tör előre a kultúrforradalom meredeken felfelé ívelő útján!

Burzsoá nemzetből, mely csak a kizsákmányoló, kiváltságos kisebbség számára jelentett jólétet és jogokat, az egész dolgozó népet magában foglaló, mindinkább szocialista nemzetté válnunk!

Tagjává lettünk a békének, demokráciáért, szocializmusért küzdő népek nagy családjának, annak a hatalmas tábornak, amelynek élén a kommunizmust diadalmasan építő Szovjetunió jár, s amelynek zászlaját a győzelmet jelentő *Sztálin* viszi előre!

Rákosi elvtárs 60. születésnapján egész népünk meg van győződve arról, hogy Rákosi elvtárs vezetésével hazánk végre a helyes útra tért. Arra az útra, amely nem más népek elnyomása és leigázása felé mutat, hanem amely a szabad és a szabadságukért s a békéért és demokráciáért küzdő népekkel együttműködve hivatott biztosítani hazánk további felemelkedését még fényesebbé, még dicsőbbé tenni a világban a magyar nevet! Ez az út, amelyen Rákosi elvtárs vezet bennünket - *Sztálin útja!*

Kívánjuk pártunknak, magyar népünknek, hogy még sok-sok esztendőn keresztül vezesse ezen az úton a mi szeretett, Rákosi elvtársunk!

MOL M-KS 276. f. 66. cs. 137. ó. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Gerő Ernő titkári iratai.) Gépelt, eredeti tisztázat.

Propagandafilm forgatókönyve Rákosi Mátyás 60. születésnapjára

RÁKOSI ELVTÁRS
60
éves

Dokumentum film

Hossza:
600 méter
22 perc

A cím és feliratok
után:

Márvány alapon
vésett betűkkel:

Az első szó róla beszéljen
csak őt dicsérje, a zömök
férfit, akit tizenhat évig
titkoltak tőlünk börtönök.
S kilépve onnan ránk emelte
két okos, mosolygó szemét
és kezét nyújtva, kivezette
a fényre nemzetét.

A kép lesötétedik

A kép kivilágosodik. Naptárlap előjegyzés. A dátum: 1952. március 9. Pillanat után férfikéz nyúl be és töltőtollal az előjegyzési részbe beír írja: Rákosi elvtárs születésnapja. Aztán a kéz visszalapozza a naptárt néhány héttel. Áttűnés Gyár kultúrterme. Termelési értekezlet. A dolgozók nagy lelkesedéssel vesznek részt az értekezleten. Az értekezlet előadója beszél. A dolgozók, amint szeretettel hallgatják. A dolgozók egy része. Dolgozó arca, szeretettel hallgatja az előadót. Másik dolgozó arca. Harmadik dolgozó arca. Az előadó, amint beszél. A dolgozókon át az előadó. Előadón át a dolgozók. Mind lelkesen tapsolnak.	<u>Aláfestő zene.</u> <i>Bemondó:</i> Március 9-én lesz hatvanesztendő's forrón szeretett vezérünk és tanítónk, Rákosi elvtárs - kezdte beszédét elvtárs a gyár termelési értekezletén, majd így folytatta - Mivel is készülhetnénk a legméltóbban Rákosi elvtársnak 60. születésnapjára. Éljenjárom dolgozóink számtalan felajánlása, műhelyeink vállalásai azt bizonyítják, hogy az a legszebb ajándék, ha nemcsak teljesítjük, hanem túl is teljesítjük azokat az ország építő terveket, amelyek végrehajtását a mi Rákosi elvtársunk irányítja. <i>Taps.</i>

Áttűnik

Másik gyár termelési értekezlete.

Dolgozó munkafelajánlást tesz.

Figyelő arcok.

A munkafelajánlást tevő dolgozó.

Az értekezlet résztvevői.

Áttűnik

Szénbányában

Bányászok dolgoznak a tárnában.

Bányász, amint szemet fejt.

Bányászok dolgoznak.

Áttűnik

T. Sz. Cs. gépállomás

A gépállomás dolgozói a traktorokat javítják.

Traktort javító szerelő.

Ekét javító traktorista.

Ekét javító traktoristák.

Áttűnik

Laktanya

Egyik katona célra-tartásra oktatja a másik katonát.

Áttűnik

Honvéd asztal mellett ül, előtte jegyzetfüzet, könyv.

Tiszt magyaráz neki.

Áttűnik

Gépkocsivezető magyarázza egy honvédnak a kocsni motorjának működését.

Áttűnik

Íróasztalon

Rengeteg különböző alakú levél.

Kéz benyúl és kiemel egyet.

Insert

A levél olvasható része:

Rákosi elvtárs 60. születésnapja tiszteletére vállalom, hogy nyolcvan százalékot teljesítő dolgozóitársaimnak úgy adom át munkamódszeremet, hogy azok március 9-re elérjék a száz százalékot.

Szabó Mihály

Landler Jenő járóműjavító.

..... gyár dolgozói is munkavállalásokkal fejezik ki forró szeretetüket és hálájukat Rákosi elvtárs iránt.

A szénbányák dolgozói is - több szén termelésével akarják megünnepelni március 9-ét. Versenykihívásokkal akarják megmutatni, ki ad több szemet tervet felül a hazának.

A gépállomások dolgozói is egymással versenyre kelve végzik a gépjavításokat, hogy felajánlásaikat teljesíteni tudják március 9-re.

Néphadseregünk sem marad el ebben a nemes versenyben. Kiváló katonáink segítenek a gyengébbeknek, hogy Rákosi elvtárs születésnapjára ezek az elvtársak is jó eredményt érjenek el a kiképzésben.

Áttűnik

Insert

Másik levél:

Vállalom, hogy első negyedévi tervemet március 9-re teljesítem s harminc százalékos szén megtakarítást érek el.

Vörös János
Ferencvárosi Fűtőház

Áttűnik

Rákosi elvtársunk 60. születésnapja tiszteletére vállalom, hogy öt éves tervemet 1952. december 21-re befejezem.

Gazda János
Sport Cipőgyár

Áttűnik

Vállaljuk, hogy tavaszi tervünket 110 százalékra teljesítjük.

Csikós Ferenc és
Cseh László traktoristák
Ceglédi Gépállomás.

Áttűnik

Az Anna-völgyi Szénbányák dolgozóinak díszalbuma

Illusztráció alatt szöveg:

Hűségünk és forró szeretetünk jeléül a legszebb ajándékként terven felül 8000 tonna szenet termelünk az első negyedévben Rákosi elvtárs 60. születésnapjára.

Kívánunk a bányászok élén jó egészségben még számtalan születésnapot.

Az Anna-völgyi Szénbányászok Vállalat dolgozói

Áttűnik

Gyár kultúrterme

Rákosi elvtárs születésnapjára készítik a dekorációt.

A dekorációt készíttők egy részlege.

A dekoráció egy része.

Áttűnik

T. Sz. Cs.-ben

dekorálnak Rákosi elvtárs születésnapjára.

Százával érkeznek a Rákosi elvtárshoz írott levelek. Mindmennyi levél egy-egy munkafelajánlás, szocializmust építő népünk sok-sok szeretet és hálát sugárzó sorai.

Az Anna-völgyi bányászok díszes albuma kötötték Rákosi elvtárshoz írott leveleiket.

Hűségünk és forró szeretetünk jeléül a legszebb ajándékként terven felül 8000 tonna szenet termelünk az első negyedévben Rákosi elvtárs 60. születésnapjára. Kívánunk a bányászok élén jó egészségben még számtalan születésnapot. Az Anna-völgyi Szénbányák Vállalat dolgozói

Áttűnik

Falusi házat

díszítenek Rákosi elvtárs születésnapjára.

Áttűnik

Gyár bejáratát

díszítik Rákosi elvtárs születésnapjára.

Áttűnik

Laktanya szobája

Katonák faliújságot készítenek Rákosi elvtárs születésnapjára.

A készülő faliújság, rajta Rákosi elvtárs fényképe. Fölötte szöveg: Rákosi elvtárs 60 éves!

A gép közel megy

Rákosi elvtárs fényképéhez.

Hosszú áttűnés

Magyarország térképe

A gép lassan közel megy

az Ada nevű faluhoz.

Áttűnik

Kép Adáról.

Másik kép Adáról.

Kép Rákosi elvtárs szülőházáról.

Áttűnik

Rákosi elvtárs gyerekkori fényképe.

Áttűnik

Szegedi látkép.

Szegedi reáliskola képe.

Áttűnik

Insert

A Kommunista Kiáltvány...

Áttűnik

A budapesti Keleti Akadémia képe.

Dolgozóink nagy szeretettel készülődnek Rákosi elvtárs 60. születésnapjára. Nemcsak a munkában, a versenyállásokban, azoknak teljesítésében, a díszítésben is kiveszik részüket.

Rákosi elvtárs 1892. március 9-én egy dél-magyarországi faluban, Adán született. Már gyermekkorában megismerkedett a nyomorral és nélkülözéssel.

Áttűnik	
Insert	Az elemi iskola elvégzése után Szegedre került a reáliskolába.
Rákosi elvtárs szoc. dem. párti igazolványa.	Kitűnően tanult és ugyanakkor óraadással kereste kenyerét. Már ebben az időben figyelni a munkásmozgalmat.
A gép közel megy. a fényképhez.	
Áttűnik	
A Galilei kör emblémája.	
Áttűnik	
Európa térképe	olvassa a Kommunista Kiáltványt, részt vesz munkástüntetésekben.
Kicsiből nagyra felnő a betűnő lángoló évszám: 1914	
Áttűnik	A reáliskola elvégzése után a Budapesti Keleti Akadémiára iratkozott be.
Régi Oroszország térképe	
A gép közel megy	
Csita nevű helyhez.	
Áttűnik	A fiatal Rákosi már a szociáldemokrata párt tagja. Részt vesz a diákmozgalomban...
A térkép egy másik helye: Dauria.	
Áttűnik	és titkára a Galilei Körnek, melynek soraiból nem egy magyar kommunista került ki.
Montázs Az Októberi Szocialista Forradalom képeiből.	
Áttűnik	
Insert	Az első világháború elején Rákosi elvtársat besorozták, majd a frontra küldték.
Kommunisták Magyarországi Pártjának röplapjai.	Itt orosz fogságba esett és a csitai hadifogolytáborba került. Innen ...
Áttűnik	
Börtöncella	
A falra rávetítődött ablakráccsal.	
Betűnik	a dauriai fogolytáborba került, itt érte Rákosi elvtársat ...
1919 Rákosi elvtárs beszédet mond. Hallgató tömeg.	
Áttűnik	... az Októberi Szocialista Forradalom.
1919-es plakátok:	

Fegyverbe! Vörös hadsereg képei. Vörös hadsereg harca.	Rákosi elvtárs 1918 tavaszán visszatért Magyarországra.
<i>A kép lesötétedik.</i> <i>A kép kivilágosodik.</i>	1918 novemberében egyike azoknak, akik a Kommunisták Magyarországi Pártját megalapították.
Insert Ausztria térképe.	A burzsoázia börtönbe vetette Rákosi elvtársat ..., de a Tanácsköztársaság kiszabadította.
Áttűnik Moszkvai rész.	
Áttűnik <i>Budapest látképe 1925-ben.</i> Szám betűnik: 1925. Másik pesti kép. Harmadik pesti kép.	A Tanácskormányban, mint népbiztos vett részt. Mindenütt ott van, ahol kemény, határozott kommunistára van szükség. Nemcsak az ország gazdasági életét szervezte, részt vett a vörös hadsereg szervezésében is. Az ő nevéhez fűződik Salgótarján hősi védelme.
Áttűnik	
<u>Rákosi elvtárs fényképe</u> 1925-ben. Bajuszt visel, szemüveget.	
Áttűnik A Közraktár utca táblája. Az utca.	A Tanácskormány bukása után Rákosi elvtárs Ausztriába menekült, ahol a szociáldemokrata kormány internálta. 1920-ban sikerült elhagynia Ausztriát. ... és a Szovjetunióba utazott.
Áttűnés Fénykép: Rákosi elvtársat a tárgyalásra kísérik.	
Áttűnik <i>Vörös Segély plakátja:</i> Illusztráció felett szöveg: Mentsétek meg Rákosit!	Bár halálos ítélet fenyegette, 1925-ben visszatért Magyarországra, hogy itt védelmezze a munkásosztály és a dolgozók ügyét, hogy építse a kommunista pártot.
Áttűnik <i>Másik plakát:</i> Rákosi elvtárs a bíróság előtt áll. A plakát szövege: „Ebben a pörben a proletárforradalom mondja ki az ítéletet!”	Ebben az időben illegálisban, mint Kovács elvtárs működött.
Áttűnik	

Insert. Eredeti fotokópia.

Az ítélet szövegéből.

B. XIV. 9771/220. szám

1926.

A III. Internacionálé szabályait, az első és harmadik kongresszus téziseit ismeri és mint meggyőződéses, hű kommunista azokat magára nézve kötelezőknek ismeri el.

A kép lesötétedik.

A kép kivilágosodik

Földgömb forgásába

betűnik, majd kicsiből felnő

az évszám:

1935.

Áttűnik

Rákosi elvtárs fényképe 1935-ből.

Áttűnik

Rákosi elvtárs a Szemák tanács előtt.
Fénykép.

Rákosi elvtárs a törvényszéki tárgyaláson.

A gép közelebb megy

a fényképhez.

Insert

Rákosi elvtárs jegyzetfüzetének címlapja.

A címlap átlapozódik

A füzet egy oldala Rákosi elvtárs
kézírásával.

A gép közel megy

az elmondott sorokhoz.

Áttűnik

Pravda egyik oldala.

Cikk az 1935-ös tárgyalásról és fénykép.

Áttűnik

Munkás

A csehszlovák kommunista lap címlapja:

Vád- és védőbeszéd a Rákosi pörben.

1925. szeptember 22-én árulás
következtében a Közraktár utcában sikerült
a rendőrségnek Rákosi elvtársat elfogni. Vas
elvtárral együtt letartóztatták.

Rákosi elvtárs statáriális bíróság elé került.

A világon mindenütt hatalmas tömegek
tiltakoztak az ellen, hogy Rákosi és társai
felett statáriális bíróság ítéljen.

A hadbírók kénytelen volt engedni:
Rákosit és társait átadták a polgári
bírósnak.

A bíróság nyolc és fél évi fegyházra ítélte
Rákosi elvtársat, aki az ítéletet azzal a
nyugodt biztonsággal fogadta, amit a
munkásosztály végleges győzelmébe vetett
hit ad a kommunistának.

Az elítéltek, élükön Rákosi elvtárral, ott, a
törvényszéki tárgyalóteremben, a
szocializmus győzelméért tüntettek.

Harmadszor 1935 januárjában állt Rákosi
elvtárs a bíróság előtt. Már leülte a nyolc és
fél esztendő, de a bíróság most egész sor
más váddal illette, amit állítólag a
Tanácsköztársaság idején követett volna el.

A gép közel megy

Rákosi elvtárs fényképéhez.

Áttűnik

Rákosi elvtárs fényképe.

A bíróság előtt áll és vádol.

Áttűnik

Szovjet plakát:

Dolgozó az asztalra üt öklével.

Áttűnik

Francia plakát:

Rákosi a börtöncellában.

Áttűnik

Plakát Rákosi elvtárs arcképével.

Áttűnik

Sarló és kalapács

újság egyik oldala.

A cikk címe:

Rákosiért

Áttűnik

Vörös Segély illegális plakátja:

Kezek szétfeszítik börtönablak rácsait.

A szöveg:

Szabadítsuk ki Rákosi Mátyást!

Áttűnik

Francia plakát:

Rákosi elvtárs arcképével.

Alatta szöveg:

Mathias Rákosi

Héros du People Hongrois

Áttűnik

Levelezőlap, francia bélyeggel.

Szövege:

Igazságügyi Minisztérium

Budapest

Tiltakozunk Rákosi felelősségre vonása 8 és fél évi börtönbüntetése után 16 év előtti tettekért.

Követeljük Rákosi azonnali szabadon bocsátását!

Áttűnik

A tárgyaláson Rákosi elvtárs, feleletül a vádakra, kijelentette: „A tanácskormányoknak ezeket a rendeleteit és dekrétumait helyeslem. Mindenért vállalom a felelősséget, amit a munkás- és parasztkormány nevében tettem.”

„Proletárforradalmár a fasiszta bíróság előtt”
- írja a Pravda.

Ezt a politikai pert a magyar burzsoázia elvesztette.

A vádlottból - vádló lett!

Szabadságot Rákosinak! -

Követelik a Szovjetunióban.

Ki a börtönből Rákosival. -

Követelik a francia dolgozókat.

Thaelmannért, Rákosiért és a spanyol forradalomért.

A Magyarországi Vörös Segély illegális plakátja

<i>Sarló és kalapács</i> Egyik oldala, rajta vers. Alexandr Bezimenszkij: Rákosi <i>A gép rámegey</i> a vers soraira, majd <i>Lassú áttűnés</i> és a versmondót látjuk <i>A gép közel megy</i> a versmondóhoz. <i>Egészen közel</i> a versmondó	Rákosi Mátyás - a magyar nép hőse, - hirdette a francia plakát. Tiltakozások ezrei érkeztek naponta a világ minden részéből az igazságügy minisztériumba. A bíróság nem mert halálos ítéletet hozni. Életfogytigliani fegyházzal sújtotta Rákosi elvtársat.
<i>A gép hátrahúzódik</i> a versmondó alakja felnő.	
<i>Áttűnik</i> <i>Az újságlaapon</i> a vers befejező sorai láthatók.	<i>Versmondó:</i>
<i>A kép lassan lesötétedik.</i> <i>A kép kivilágosodik.</i> A szegedi Csillagbörtön épülete. A börtön folyosója. Rákosi elvtárs cellájának ajtaja. A cella.	Mint hegyről lezúgó sziklatömb, Szavai a termet beroppantották. S a vádlottak padján ott nyöszörgött A magyar „független” bíróság. Egyszerűen, nyugodtan, óriásként Állott a tajtékzó ellen előtt. Tiszteletet parancsolt a „börtöntöltelék.” S a fasiszták foglya népszerűvé nőtt.
<i>Áttűnik</i> Rákosi elvtárs arcképe 1938-ban. Volosin rajza. A képen cella ablakrácsának árnyéka. Kis idő után az ablakrács árnyéka.	Akár az orkán, szava úgy rengett, Égetett, ütött és vádolt. Körötte millió-örvénylő tömegek Törvénye rázta a világot. A tömegek nevében mondta beszédét S úgy villant a szó, mint fényben a kard. Ők duzzasztották Rákosi erejét:
<i>Kitűnik</i> a képből	A dolgozó világ most ítéletet tart. Eleven szavak, ütnek és harcolnak S hirdetik a kommün diadalát.
<i>Áttűnik</i> Rákosi elvtárs fényképe szabadulás után.	<i>Internacionálé zenéje festi alá innen.</i> Száz határáron át halljuk a hangodat Egy új világ győzelmes, büszke dalát
<i>Áttűnik</i>	Te leszel a bosszú lobogó zászlója. Futnak az évek, eljön az idő.

A szovjet követségen	S te leszel az ítélet végrehajtója,
Rákosi elvtárs a követség tisztviselői között.	Ha majd a számolás órája jó!
<i>Közele kép</i>	<i>Zene elhalkul.</i>
Rákosi elvtárs a követségen.	Bemondó:
Áttűnik	Rákosi elvtárs nem hagyta abba a küzdelmet a szegedi Csillagbörtönben sem. Nem egyszer volt kénytelen a legnehezebb harci formák egyikét, az éhségstrájkot igénybe venni.
Kép Rákosi és Vas elvtársak Moszkvába érkezéséről.	Rákosi elvtárs minden nélkülözést eltűrt, minden megpróbáltatást kiállott, mert össze volt forva a néppel, mert a kommunizmus nagy eszméje ihlette.
Rákosi elvtárs a moszkvai pályaudvaron.	15 esztendei rabság után 1940. október 30-án a Szovjetunió kiszabadította Rákosi elvtársat.
Rákosi elvtárs virággal.	
<i>A kép lassan lesötétedik.</i>	
<i>A kép kivilágosodik.</i>	
Budapest romokban.	
<i>Betűnik a szám:</i>	
1944.	
<i>A szám kitűnik</i>	
Romos pesti utcák.	Rákosi elvtárs szabadulása után.
Gyár romjai.	
Áttűnik	
Pályaudvar	A szovjet követségen Moszkvába való utazása előtt.
Rákosi elvtárs érkezése.	
Lelkesen fogadó tömeg.	
Áttűnik	
Debreceni gyűlés.	Rákosi és Vas elvtársak megérkeztek Moszkvába.
Rákosi elvtárs beszél.	
Hatalmas tömeg hallgatja.	Örömmel és nagy szeretettel fogadták a magyar munkásmozgalom kimagasló vezetőjét, Rákosi elvtársat.
Rákosi elvtárs beszél.	
Hallgató fejek.	
Paraszt arca, mint figyel.	
Másik figyelő arc.	
Harmadik figyelő arc.	
Rákosi elvtárs beszél	
Hallgató tömeg.	S dicsőséges szovjet hadsereg fegyverei meghozták a felszabadulást a magyar nép számára.
Rákosi elvtárs beszél.	
Tapsoló tömeg.	
<i>Áttűnik</i>	
<i>Brosúra:</i>	
Föld, kenyér, szabadság!	
Rákosi Mátyás	

debreceni beszéde	Budapest népe szeretettel fogadja a hazaérkező Rákosi elvtársat.
<i>Áttűnik</i>	
<i>Miskolc</i>	
Rákosi elvtárs beszél.	
Hallgató tömeg.	
Rákosi elvtárs beszél.	A Magyar Kommunista Párt a debreceni nagygyűlésén 1945. február 11-én Rákosi elvtárs beszédében többek között ezeket mondta:
Hallgató fejek.	
Hallgató arc.	„Gyakran beszéltek arról, hogy egy jó földreform felér egy honfoglalással. Ha a falu dolgozói, a sok százezer földnélküli és szegényparaszt tudni fogja, hogy a nyár folyamán a nagybirtokok az ő kezébe mennek át, akkor ezzel az egész magyar nemzet demokratikus frontja óriási lendületet nyer, mert ezek a jövőendő gazdák minden erővel bele fognak fekdüni, hogy a magyar demokrácia alapjait - annak a demokráciának alapjait, mely őket földhöz juttatja - a faluban megerősítsék.
<i>Áttűnik</i>	
<i>Plakát:</i>	
Azé a föld, aki megműveli!	
<i>Áttűnik</i>	
<i>Plakát:</i>	
Most magadnak aratsz!	<i>Taps.</i>
<i>Áttűnik</i>	
<i>Plakát:</i>	
Munkás-parasztszövetség.	
<i>Áttűnik</i>	
Földosztás folyik.	
<i>Áttűnik</i>	
<i>Birtoklevél</i>	
<i>A kép lesötétedik</i>	
<i>A kép kivilágosodik</i>	
<i>A Kommunista Párt országos konferenciája.</i>	
A résztvevők.	
Rákosi elvtárs beszél.	
A résztvevők.	Rákosi elvtárs 1945. március 31-én Miskolcon mozgósítja az ország összes kommunistáit a földreform munkáinak sürgős befejezésére.
<i>Áttűnik</i>	
<i>Plakát:</i>	
Építsük fel az országot!	
<i>Áttűnik</i>	
<i>Plakát:</i>	
Építsük fel a vasutat!	
<i>Áttűnik</i>	
<i>Építkezések</i>	
<i>Áttűnik</i>	
<i>Más építkezés</i>	
<i>Áttűnik</i>	
Építkezésnél rohammunka.	
<i>Áttűnik</i>	

Honvédek rohammunkája építkezésnél. <i>Áttűnik</i> <i>Kirakat a zöldségesnél</i> A kirakatban zöldségfélék, tojás. A kirakat üvegén fehérre festett szöveg olvasható: Nagy tojás vásár 1 tojás 110 ezer adópengő.	A Párt, Rákosi elvtárs betartotta ígérését - folyik a földosztás - a parasztság honfoglalása.
<i>Áttűnik</i> <i>Angyalföldi gyűlés</i> <i>Hallgatóság</i> Rákosi elvtárs beszél. Hallgató fejek.	1945 májusában a Párt országos értekezletén hangzott el a hadüzenet a romoknak. Rákosi elvtárs itt adta ki a jelszót: „Minden erőt az ország újjáépítésére!”
<i>Áttűnik</i> <i>Brosúra:</i> Jó pénzt! Jó békét! Rendet! Rákosi Mátyás beszéde.	És megindult a harc az újjáépítésért. Az újjáépítéséből tömegmozgalom lett
<i>Áttűnik</i> <i>Kirakás</i> Tele áruval. Minden árun forint árjelzés. <i>A gép közel megy</i> az árjelzéshez.	Ebben az időben mindenütt folyt a rohammunka.
<i>Áttűnik</i> <i>Szabad Nép egy példánya</i> Címoldalán: Egyhangúlag megszavazta az országgyűlés a bankok államosítását.	
<i>Áttűnik</i> <i>Plakát:</i> A bányák államosításáért küzd a Magyar Kommunista Párt. <i>Áttűnik</i> <i>Plakát. Szövege:</i> Az államosítás a dolgozók új honfoglalása.	1946. május 9-én Angyalföldön Rákosi elvtárs bejelenti a jó pénz közeli megteremtését.
<i>Áttűnik</i> <i>Szabad Nép egy példánya</i> Címoldalán vezércikk: Az államosítás diadala.	
<i>A gép rámegy</i> a cikk címére.	Rákosi elvtárs 1946. május 11-iki rádió beszédét így fejezte be: „Mi, magyar kommunisták, akik jó pénzt ígértünk az országnak, rajta leszünk, hogy ez az ígérletünk hamarosan valóra váljék.”
<i>Áttűnik</i> <i>Plakát:</i> A Magyar Kommunista Párt	

3 éves terve a gazdag és erős Magyarorszáért.	És 1946. augusztus 1-én megszületett a forint. A stabilizáció adta meg azt az alapot, amelyre a Magyar Kommunista Párt az ország hároméves tervét elkészíthette.
Áttűnik A Magyar Kommunista Párt jelvénye.	
Áttűnik A Magyar Dolgozók Pártja jelvényére.	
Áttűnik Rákosi elvtárs beszél.	„Azok a célok - mondotta Rákosi elvtárs - melyeket hároméves tervünkkel magunk és a magyar nép elé tűztünk, csak kiinduló pontjai az utána következő évek és évtizedek gazdasági és kulturális fellendülésének és vele nemzetünk újjászületésének”.
Áttűnik Építkezés	
Áttűnik Bányászok munkában.	
Áttűnik Gyárban dolgozók.	
Áttűnik Értelmiségi dolgozók.	
Áttűnik Szántás.	
Áttűnik Aratás.	
Áttűnik Harcosaink kiképzése.	
Áttűnik Másik katonai alakulat kiképzése.	
Áttűnik Úttörők.	
A kép lesötétedik	
A kép kivilágosodik	
Országház nagyterme	
Rákosi elvtárs beszél.	A dolgozók hatalmas egységes új pártja, a Magyar Dolgozók pártja, Rákosi elvtárs vezetésével a tergvagdálkodás kiterjesztéséért száll síkra, a szocialista társadalomért küzd, melyben megszűnnek a kizsákmányoló osztályok, elmosódnak a szövetséges, dolgozó osztályok különbségei, az egyének boldogulása a közjó feltétele, a közérdek szolgálata az egyéni boldogulás útja és a fejlődés a kommunizmus felé vezet. Ezen az úton, a biztos győzelem útján vezet tovább a Pártot szeretett tanítónk: Rákosi elvtárs.
Áttűnik A Szabad Nép címlapja.	
Vezércikk címe: Az alkotmány ünnepe.	
Áttűnik A köztársasági címer.	
Áttűnik Világifjúsági találkozó Pesten	

Megnyitó felvonulás.	
Nézők ezrei.	
A káprázatos felvonulás.	
<i>Áttűnik</i>	
Az ifjúság különböző nemzetiségű csoportjai.	
Rákosi elvtárs beszél.	
Hallgató csoportok.	
Hallgató arcok.	
Rákosi elvtárs beszél.	
Hallgató csoportok.	
Hallgató tömeg.	
Ezrek hallgatják, Rákosi elvtárs szavait.	
Rákosi elvtárs beszél.	
Külföldi csoportok.	
Tapsoló tömeg.	
Rákosi elvtárs beszél.	
Tapsoló fiatalok.	Az Országgyűlés 1949. augusztus 17-i ülésén az alkotmány törvénybeiktatása az egész magyar nép boldog ünnepe lett a hatalmas hálatüntetés Rákosi elvtárs iránt, mert kimondja, hogy „Magyarország: népköztársaság, mert kimondja, hogy a Magyar Népköztársaságban minden hatalom a dolgozó népé.”
Tapsoló nemzetiségiek.	
Tömeg hosszantartó tapsa.	
<i>Áttűnik</i>	
<i>Szabad nép címoldala</i>	
A vezércikk:	
Rákosi Mátyás elvtárs: a 70 éves Sztálin	84 nemzet ifjúságának képviselői gyűltek itt össze, hogy hitet tegyenek az emberi haladás fontosabb ügye, a tartós béke megvédése mellett.
Az újság közepébe <i>betűnik</i>	
Sztálin elvtárs, majd <i>kítűnik</i>	
az újság közepébe <i>betűnik</i>	A Világifjúsági találkozó záróünnepélyén Rákosi elvtárs a következő szavakkal fejezte be beszédét: „Útravalóul azt kívánja kedves vendégeinknek, 84 ország ifjúságának a felszabadult magyar nép, hogy jövődő küzdelmeiket mindenben teljes siker koronázza.
Pozsonyi elvtárs <i>helyére betűnik</i>	
Muszka elvtárs <i>helyére betűnik</i>	Fűtse őket a harcaikban az a lelkesedés, a meggyőződésnek az az olvasztó lángja, amely a világ haladó ifjúságának élcsapatából, a lenini Komszomolból kiárad és amely biztos győzelemre viszi az egész haladó ifjúság, az egész haladó emberiség nagy ügyét: a teremtő, a tartós békét.
egy dolgozó. <i>betűnik</i>	
másik dolgozó	<u>Taps.</u>

A kép lesötétedik	
A kép kivilágosodik	
A DISZ első kongresszusa	
Zsúfolt padosorok.	
Az elnökség.	
Rákosi elvtárs beszél.	
Szeretettel figyelő arcok.	Éljen a békét megvédő, haladó világifjúság egysége !
	<u>Taps.</u>
Egy-egy figyelő arc.	Éljen mindnyájunk békéjének biztos őre, a hatalmas Szovjetunió!
	<u>Taps.</u>
Hallgató csoportok.	Éljen nagy példaképünk és tanítónk, a bölcs, a szeretett Sztálin!"
	<u>Taps.</u>
Rákosi elvtárs beszél.	
<i>Lelkes taps.</i>	
<i>Áttűnik</i>	
<i>A M.D.P. II. kongresszusa</i>	
A kongresszus résztvevői Rákosi elvtársat hallgatják.	
Rákosi elvtárs beszél.	„Hogy mit jelent a dolgozó népünk számára Sztálin neve, azt minden szónál ékeesebben bizonyítja a sztálini munkafelajánlás. - írja Rákosi elvtárs, majd így folytatja - Mintegy varázsütésre megjelentek a magyar sztahanovok:
Hallgatóság.	a Pozsonyiak...
Arcok.	
Figyelő arc.	
Másik arc.	
Harmadik arc.	
Rákosi elvtárs beszél.	
Hallgatóság.	
Különböző arcok.	
Rákosi elvtárs beszél.	...Muszkák és a többiek. Csak most, a sztálini felajánlással vált nálunk is a „becsület és dicsőség ügyévé" a munka.
Hallgatóság.	
Hallgatóság tapsol.	
<i>Áttűnik.</i>	
<i>„Néphadsereg" címlapja</i>	
A lap oldalán Rákosi elvtárs fényképe.	
Felette olvasható a cím:	
Rákosi elvtárs - harcos fiai között.	
<i>Áttűnés</i>	A DISZ első kongresszusán 1950. június 17-én Rákosi elvtárs így kezdte:
<i>Tábor</i>	„Kedves ifjú barátaim!
Rákosi elvtárs megérkezik a táborba.	Kedves elvtársak!
Repül a hír sátorról - sátorra:	Az egész magyar demokrácia s nem utolsó sorban Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja örömmel és lelkesedéssel üdvözli a Dolgozó Ifjúság Szövetségének egységes szervezetét. A Dolgozó Ifjúság Szövetsége új lapot nyit meg a magyar fiatal nemzedék történetében. Az eddigi laza szervezetet szilárd egység váltja fel. Könnyebb és biztosabb lesz az ifjúság útja a szocializmus építésében, a béke megvédésében, a munka és a tanulás frontján"
Rákosi elvtárs van itt.	
Rákosi elvtárs a sátrakat nézi.	
Rákosi elvtárs a rohampályákon gyakorlatozó katonákat nézi.	
Honvédekkel beszélget.	<u>Taps.</u>

A konyhán az ételt vizsgálja.	
<i>Áttűnés</i>	
<i>Másik tábor</i>	
Páncélosok gyakorlata.	
Rákosi elvtárs figyeli.	
Páncélosok lönek.	
Becsapódások.	
Rákosi elvtárs figyeli.	1951 februárjában a Magyar Dolgozók Pártja II. kongresszusán Rákosi elvtárs beszámolójában többek között kihangsúlyozta:
<i>Áttűnés</i>	
Az egység elvonul Rákosi elvtárs előtt.	"Ebben a nemzetközi helyzetben, amikor az imperialisták teljes gőzzel fegyverkeznek, amikor déli határainkon Tito amerikai zsoldban álló bandái csörgetik fegyvereiket, a magyar népi demokráciának kötelessége, hogy honvédségét a békeszerződésben megjelölt határok közt fejlessze. Dolgozó népünk tudja, hogy honvédsége csak azt a célt szolgálja, hogy népi demokráciánk vívmányait megvédje.
Rákosi elvtárs.	
Az elvonuló egység.	
<i>Áttűnik</i>	
<i>Kiválóak között</i>	<i>Taps.</i>
Rákosi elvtárs sztahanovistákkal beszélget.	
Pióker, Gazda, Ernsztné elvtársakkal.	
Rákosi elvtárs kiváló harcosokkal beszélget.	
<i>A kép lesötétedik.</i>	
<i>A kép kivilágosodik.</i>	Egész Néphadseregünk életének nagy eseménye Rákosi elvtárs tábori látogatása.
<i>Könyv</i>	
Címlapján:	
Rákosi Mátyás	
a	
Magyar Demokráciáért	A rádió hullámainál is gyorsabban terjedt a hír: meglátogatott bennünket népünk és Pártunk nagy vezére, Rákosi elvtárs, hogy közvetlenül is tanítsa és nevelje harcosainkat. Gondoskodott a katonák személyes szükségleteiről.
<i>Áttűnik</i>	
<i>Könyv</i>	Megvizsgálta az ebédet.
Címlapján:	Bíralt, útmutatást adott, biztatott és erősített.
Rákosi Mátyás	Örömmel látta, hogy néphadseregünk kiváló harci szellemben készül fel szabad hazánk védelmére.
a	
Magyar jövőért.	
<i>Könyv</i>	
Címlapján:	
Rákosi Mátyás	
a békéért	
és a szocializmus építéséért.	
<i>A gép rámegey</i>	
a címsorokra.	
<i>Áttűnik</i>	

<i>Könyv kinyitva</i> Egyik oldalán vers: Benjámin László Ha Rákosi szól <i>A gép rámegy</i> a vers első szakaszára.	
<i>Lassú áttűnés</i> Versmondó mondja a verset.	Rákosi elvtársat forró szeretettel veszik körül harcosaink, sztahanovisták, tudósok. Itt van Plóker elvtárs, Gazda elvtárs, Ernszt Antalné munkaérdemrendes sztahanovista élmunkás.
<i>A gép lassan hátrahúzódik</i> a versmondó alakja felnő. A versmondó közelebb <i>A gép lassan előre megy</i> az arcához.	Rákosi elvtárs kiváló harcosainkkal beszélget, behatóan érdeklődött életük, munkájuk eredményei felől. Tanácsokat adott, biztatott, dicsért.
<i>Áttűnik</i> <i>A könyv kinyitva</i> a vers utolsó sorai látszanak.	
<i>Lassú áttűnés</i> <i>Zenei partitúra címlapja</i> Kézzel írott szöveg: Rákosi kantáta	Forrón szeretett apánknak, Rákosi elvtársnak beszédei, írásai könyv alakban is megjelentek, hogy ezekkel is neveljen, oktasson, tanítson bennünket.
Kéz benyúl és átlapozza az első oldalt, most a kantáta kezdő hangjegyei látszanak. Felcsendül a kantáta.	
<i>Lassú áttűnés.</i> <i>Könyv címlapja:</i> Ötéves tervünk: Béketerv. <i>A gép rámegy</i> az illusztrációra.	
<i>Áttűnik</i> <i>Országunk térképe</i> Az ötéves terv nagyobb építkezéseinek illusztrációival.	
<i>A gép közel megy</i> Sztálinvároshoz.	
<i>Áttűnik</i> <i>Sztálinváros építkezése.</i> Egy részlet az épülő városról. Másik részlet az építkezésről.	<i>Versmondó:</i>
<i>Áttűnik</i> <i>Makett</i> A felépített Sztálinváros modellje.	Boldog a katona, akit Nagy eszme fűt, igaz cél lelkesít s szíve köti a hadhoz, nem a kényszer Szabad harcos - követem Rákosit - a végső győzelemre ő vezérel.

<u>Áttűnik</u>	Mint katonák arcvonalon,
<i>Inotai erőmű építkezése</i>	úgy megy rohamra mindegyik dalom,
Részlet az építkezésről.	ha Rákosi szól, ha fegyverbe szólít.
<i>Áttűnik</i>	Könnyű a dolgom, csak kihallgatom:
<i>Makett</i>	a szív hogyan dobogja indulóit.
Az erőmű modellje	Csalódás, gáncs többé nem ér,
<i>Áttűnik</i>	igaz ember vezet, igaz vezér;
<i>Térkép egy része</i>	nem ő - bensőm parancsol, hogy kövessem
Miskolc, az új műegyetem rajzával	s legyek mögötte, amíg fűt a vér,
<i>Áttűnik</i>	a világok közt dúló ütközetben!
<i>Térkép egy része</i>	<i>Kantáta</i>
Veszprém, az új műegyetem rajzával.	Ének és zenekar.
<i>Áttűnik</i>	<i>Bemondó:</i>
Budapesti földalatti építkezése.	Pártunk, Rákosi elvtárs megígérte, hogy az
<i>Áttűnik</i>	urak földje azé lesz, aki megműveli. És a
<i>Makett</i>	nagybirtokosok földje a dolgozóké lett!
Földalatti végállomásának modellje.	
<i>Áttűnik</i>	
<i>A budapesti Földalatti Gyorsvasút első vonala.</i>	
A térképen a vonal fokozatosan kirajzolódik.	
<i>Áttűnik</i>	Pártunk, Rákosi elvtárs megígérte, hogy jó
A Népstadion építkezése.	pénz lesz és lett jó pénz.
<i>Áttűnik</i>	Pártunk, Rákosi elvtárs megígérte, hogy
<i>Makett</i>	megvalósítjuk a hároméves tervet. És a
A Népstadion modellje.	hároméves terv valóság lett!
<i>Áttűnik</i>	Az ötéves terv segítségével Magyarországot
<i>Makett</i>	a vas és az acél országává, gépek
A tiszalöki duzzasztó modellje.	országává, fejlett ipari országgá alakítjuk.
<i>Áttűnik</i>	Az ötéves terv megvalósításával népünk
<i>Makett</i>	jobb módúvá és boldogabbá, hazánk virágzó
A tiszalöki duzzasztó modellje.	szocialista országgá válik"
<i>Áttűnik</i>	Rákosi elvtárs szervezi és irányítja ötéves
<i>Makett</i>	tervünk minden nagy és apró, de népünk
Székesfehérvár új vasútállomása.	számára fontos és jelentős ügyét. Ezért
<i>Áttűnik</i>	fonódik egybe az ötéves terv népünk
<i>Makett</i>	gondolatában elválaszthatatlanul pártunkkal,
	Rákosi elvtárssal.
	Sztálin nevével épül a világ!
	Rákosi nevével épül szeretett hazánk!
<i>Áttűnik</i>	
Bányában szemet fejtenek.	
<i>Áttűnik</i>	
<i>Rajz</i>	
Bányászat	
1949=100	
<i>betűnik</i>	
1954 = 242.2	
<i>Áttűnik</i>	

Kohóban dolgozó munkások.

Áttűnik

Rajz:

Kohászat

1949 = 100

betűnik

1954 = 261.9

Áttűnik

Gépgyárban dolgoznak.

Áttűnik

Rajz:

Gépgyártás

1949 = 100

betűnik

1954 = 405.6

Áttűnik

Távvezetés szerelése.

Áttűnik

Rajz:

Villamosítás

1949 = 100

betűnik

1954 = 571.7

Áttűnik

Építkezés

Áttűnik

Rajz:

Építkezés mérete 1951-ben

Hozzá nő

1954 építkezése.

Áttűnik

Daru dolgozik.

Áttűnik

Rajz:

Az építőipar gépesítésének üteme

1950 = 100

beugrik az

1951 = 114.7

beugrik az

1952 = 157.5

beugrik az

A nehézipar termelése százalékban az öt éves tervben.

1953 = 239.3

beugrik az

1954 = 305.9

Áttűnik

Traktor munkában

Áttűnik

Rajz:

Traktor

1949-ben = 4879

betűnik

egy nagy traktor

1954-ben = 26 099.

Áttűnik

Rajz:

Egyetemi hallgatók:

1938-ban 11 747

beugrik a szám

1954-ben 52 980

Áttűnik

Rajz:

Mozi a rajzolt vetítő vászonra

beíródik:

1935-ben = 410

1954-ben = 3550

Áttűnik

A mozi vetítőkészletébe

beíródik

1935-ben = 18 500 000

1954-ben = 80 000 000

Áttűnik

Rajz:

Könyvek

1949-ben = 2172

1945-ben = 4000

Áttűnik

Rajz:

Rádió, köröket sugároz.

A sugárzásba

betűnek

a számok

1937 = 383 000

1954 = 1200 000

Áttűnik

Bölcsődében gyermekek.

Áttűnik

Rajz:

A magyar építőipar termelékenysége az öt éves terv idején 144.5 százalékkal nő.

Az építőipar gépesítésének üteme százalékokban.

Bölcsőde. <i>beugranak</i> a számok 1938 = 1000 férőhely 1949 = 4352 férőhely 1954 = 30 000 férőhely <i>Áttűnik</i> <i>Játszótér</i> Gyermekek vidáman játszanak.	A magyar traktorállomány.
<i>Áttűnik</i> Gyermekek a Balatonban lubickolnak. <i>Áttűnik</i> <i>Dekoráció:</i> Lenin, Sztálin, Rákosi elvtársak képei.	Az egyetemi hallgatók számának alakulása.
<i>Áttűnik</i> Rákosi elvtárs dolgozókkal beszélget. <i>Áttűnik</i> Rákosi elvtárs parasztküldöttséggel beszélget.	Mozik száma...
<i>Hosszú áttűnés</i> Harcosaink felvonulása. Gyalogosok. Folyamőrök. Tüzérek. Harcokocsizók. - Páncélosok. Repülők. Rákosi elvtárs nézi a felvonulást. Dolgozók felvonulása. Lelkesen éljenzik Rákosi elvtársat. Rákosi elvtárs integet. A tömeg integet, éljenez. Rákosi elvtárs kisgyerekeket ölel magához. Falvonuló tömeg lelkes éljenzése. DISZ-esek lelkes éljenzése.	Mozik látogatottsága...
<i>Áttűnés</i> <i>Naptárlap:</i> Március 9. a kilences körrészében Rákosi elvtárs fényképe látható.	Kiadott könyvek száma...
<i>A gép lassan rámegy</i> <i>A képre</i> <i>A kép lesötétedik.</i>	A rádióelőfizetők számának növekedése a Horthy-időktől az ötéves terv végéig.
	A bölcsődei férőhelyek számának növekedése.

Eredményeinket Sztálin elvtárs és a nagy Bolsevik Párt tanításának szellemében, a Magyar Dolgozók Pártja, Rákosi elvtárs vezetésével értük el.

Néphadseregünk valamennyi harcosa büszke örömmel és szeretettel tekint győzedelmes Pártunk vezére, Rákosi elvtárs felé.

Van-e, létezik-e nagyobb szeretet, mint amellyel dolgozó népünk fordul Rákosi elvtárs felé? Ha létezik, úgy ez a szeretet, amely Rákosi elvtársat fűti népével szemben. Éljen, sokáig éljen szeretett Apánk, bölcs tanítómesterünk, Rákosi elvtárs!

Rákosi a jelszavunk

Zene - kórus.

Felerősödő zene

Vége

MOL M-KS 267. f. 65. cs. 388. ő. e. (Magyar Országos Levéltár MDP Rákosi Mátyás titkári iratai.) Géppel írt másodlat. A film elkészült, és a Nemzeti Filmarchivum filmtárában található.

Címkék:

[Rákosi Mátyás](#) ^[3]

[MDP](#) ^[4]

[Magyar Dolgozók Pártja](#) ^[5]

[propaganda](#) ^[6]

[Sztálin](#) ^[7]

[MTA](#) ^[8]

Kiadás: 6. évfolyam (2006) 2. szám

Forrás webcím: https://www.archivnet.hu/politika/rakosi_matyas_hatvanadik_szuletesnapjanak_megunneplese.html

Hivatkozások

[1] https://www.archivnet.hu/politika/rakosi_matyas_hatvanadik_szuletesnapjanak_megunneplese.html

[2] https://www.archivnet.hu/.../galeria_pop.php%3Fga_id%3D63

- [3] <https://www.archivnet.hu/cimkek/rakosi-matyas>
- [4] <https://www.archivnet.hu/cimkek/mdp>
- [5] <https://www.archivnet.hu/cimkek/magyar-dolgozok-partja>
- [6] <https://www.archivnet.hu/cimkek/propaganda>
- [7] <https://www.archivnet.hu/cimkek/sztalin>
- [8] <https://www.archivnet.hu/cimkek/mta>